

СВОБОДА

Пам'ятаймо
про
Україну!

Видає Український Народний Союз

— SVOBODA —

Published by the Ukrainian National Association

ЦІНА \$1.00

РАЗ НА ТИЖДЕНЬ

ONCE A WEEK

PRICE \$1.00

РІК CXI

П'ЯТНИЦЯ, 13 ЛЮТОГО 2004 РОКУ

ЧИСЛО 7

VOL. CXI

FRIDAY, FEBRUARY 13, 2004

No. 7

Терористична „Аль-Кайда”, ядерна зброя і „український слід”

ПАРСИПАНІ, Н. Дж. – В понеділок, 9 лютого, Україна опинилася в центрі уваги світової преси – на жаль, з недоброго приводу: посилюючись на арабський щоденник „Аль Хаят”, британське інформаційне агентство „Ройтерс”, а за ним наступного дня – найбільші європейські, американські і азійські газети – повідомило як нібито доведений факт: „Організована Осамом бен Ладеном „Аль Кайда” в 1998 році здобула тактичну ядерну зброю в Україні”. В наші тривожні часи, коли людству, окрім успадкованих від минулого сторіччя економічних, екологічних і медичних проблем, загрожує глобальна примара тероризму, і коли символом цього невідступного лиха стала „Аль-Кайда” і її фанатичний лідер-монотоніст Осам бен Ладен, пов'язувати з цими зловісними назвами будь-яку країну – означає абсолютно дискредитувати її в очах світу. Тим більше, коли йдеться про Україну, міжнародний авторитет якої захитаний не тільки гучною справою стосовно „Кольчуг”, але й внутрішніми негараздами, зокрема низкою політичних і досі нерозкритих політичних вбивств, вкрай низьким рівнем демократії в українському суспільстві.

Тому не дивно, що міністерство закордонних справ відразу у ві-

второк, 10 лютого, заявило, що Україна готова звернутися до міжнародних судових інстанцій, вимагаючи, як висловився керівник прес-служби МЗС Маркіян Лубківський, спростування „дезінформації”. Чи дійде так скоро до спростування, як цього нам хотілося б, тяжко передбачити, бо звинувачення, як виглядає, належить до професійно спечених напівфальсифікатів, тому його майже неможливо ні спростувати, ні довести. І якраз це найбільше шкодить Україні. Це той випадок, коли кажуть: „Не знаємо, чи він вкрав, чи в нього вкрали, але з крадіжкою пов'язаний”.

При цьому у вічі впадає, як блискавично zareагували на повідомлення „Ройтерсу” російські засоби масової інформації, зокрема найсолідніший телевізійний канал „НТВ” та низка інтернетських сайтів. За цією оперативністю так і відчувається непереборне бажання „російського брата” зображувати незалежну Україну нестабільною, непевною державою і створювати вигідне Росії тло для порівнянь. Ще ж не минуло двох років, як газета „Вашінгтон Пост” висунула дуже ймовірну версію про співпрацю російських вчених-ядерників з

(Закінчення на стор. 3)

Вирішено: нафтопровід „Одеса-Броди” працюватиме у євро-напрямку

КИЇВ. – Нафтопровід „Одеса-Броди” нестиме нафту до Європи. Український уряд на своєму засіданні 4 лютого ухвалив рішення про використання нафтопроводу у проєктному європейському напрямку – з Одеси до Бродів. Про це повідомив віце-прем'єр з питань енергетики Андрій Клюєв.

Міністер енергетики Сергій Єрмілов заявив, що праця над укладенням контрактів для заповнення трубопроводу почнеться вже найближчим часом. Водночас уряд вирішив не погоджуватися навіть на варіант тимчасової поворотної акції трубопроводу. А. Клюєв також підтвердив, що уряд підтримує передання нафтопроводу у концесію і очікує, що перша нафта потече у Броди вже цього року.

Юрій Бойко, голова „Нафтогазу”, який послідовно виступав за поворотним процесом нафтопроводу, відмовився коментувати сьогоднішні рішення уряду.

Тим часом, 5 лютого віце-прем'єр Андрій Клюєв на нараді в Українській спілці промисловців і підприємців повідомив, що Український уряд доручив Міністерству палива й енергетики та компанії „Укртрансфанта” до травня почати використовувати нафтопровід „Одеса-Броди” для перегону нафти до Бродів. В результаті помпун-

ня нафти до Бродів плянується отримувати щорічний прибуток від використання нафтопроводу від 8 млн. до 67 млн. доларів у випадку, якщо обсяг помпуння досягне 9.5 млн. тонн. Кабінет міністрів розраховує, що до кінця року нафтогоном „Одеса-Броди” буде транспортовано від 4 до 5 мільйонів тонн каспійської нафти з Азербайджану і Казахстану.

Німецький політолог Александер Рар вважає, що рішення Кабінету міністрів України про використання нафтогону „Одеса-Броди” у напрямку Європи прийнято в зв'язку з подіями на Кавказі. „У Грузії й в Азербайджані з'явилися нові уряди. У Грузії сталася революція, що мала, так би мовити, ефект бомби на все те, що ми за останній місяць спостерігали на Південному Кавказу, – сказав А. Рар. – Я думаю, що зараз американці серйозно б'ються за Південний Кавказ, вони будуть відновлювати і зміцнювати ГУУАМ, вони в цьому зараз дуже зацікавлені. Починається нове суперництво або нова велика гра за нафту проти Росії”. На його думку, Росія „загрузла в якомусь такому новому російському нафтовому перерозподілі – є занепокоєння з боку нафтових

(Закінчення на стор. 12)

„Просто проголосить патріархат і все”

Кардинал Валтер Каспер, голова Папської Ради для сприяння єдності християн зустрічатиметься в Москві 16–20 лютого 2004 року з Патріархом Російської Православної Церкви Алексієм II. В очікуванні цієї подорожі римський кореспондент Американської газети „National Catholic Reporter” Джон Л. Ален, мол. взяв інтерв'ю з о. Робертом Тафтом (Чин Єзуїтів) з Папського Орієнтального інституту, котрий є експертом в східній літургії і ветераном єкуменічного діалогу. Подаємо уривки з інтерв'ю. Отець Тафт відповідав дуже сміливо і прямо, і перекладач намагався зберегти тон цих відповідей. Переклав з англійської мови о. диякон Володимир Сибірний (газета „Сівач”). Друкуємо з дозволу.

Д. А. – Яким є аргумент для створення Патріархату Греко-Католицької Церкви в Україні?

Р. Т. – Аргумент є такий: коли якась Східна Церква осягає певну постійність, єдність, розмір, становище і т. п., це є нормальний захід. Більш того, серед православних це часто був захід незаконний. Наприклад, болгари були колись під Константинопольським патріархатом, котрий, згідно з практикою православ'я, нав'язав їм грецьку єрархію. Коли болгари вже мали досить, вони проголосили свою незалежність,

встановлюючи свій власний патріархат. Константинополь відмовився його визнати, аж поки не зрозумів, що і так нічого не зміниться, тому потім його таки визнав. Мосю щирою порадою для українців завжди було: вчиніть так само. Просто проголосить патріархат, і все. Зробіть це, очевидно, тільки тоді, якщо всі єпископи це одногласно підтримають...

Д. А. – Думаєте, що підтримають?

Р. Т. – Так, я думаю, що тепер це має місце. Небезпекою є, що коли бодай двоє осіб скажуть „ні”, тоді Рим скаже, що

єпископи поділені між собою, тому патріархату не можна визнати. Я сказав їм – зробіть це в два етапи. По-перше, публічно проголосить патріархат. По-друге, просить Рим про визнання і, навіть якщо його не дістанете, не приймайте жодної пошти, що не адресована до патріархату. Робіть це насправді, а не лише на словах. Державний секретар Ватикану надсилає лист до Архiepіскопа? Ми не маємо ніякого Архiepіскопа, в нас є Патріарх. Відішліть цей лист назад з поміткою „невідомий адресат”.

Д. А. – Навіщо створювати патріархат у Києві, а не у

Львові, там де традиційно перебуває більшість греко-католиків України?

Р. Т. – Ви повинні зрозуміти, – а це є щось, з чим погодиться кожен, хто знає бодай трохи історії, – що Київ, а точніше, Київська Русь – це джерело всього православ'я для східних слов'ян: білорусів, українців і росіян. Казати комусь з них відмовитись від Києва – це те саме, що намовляти християн віддати Єрусалим євреям, тобто казати, що ми в ньому вже більше не зацікавлені. Це безглузддя...

Крім того, колиш вся Україна на захід від Дніпра була у з'єднанні з Римом, а предстоятель Церкви був у Києві. Це неправда, що ніколи не було українського католицького єпископа у Києві, Київського митрополита. Але, як знаєте, цього не можна вирішити з допомогою історії. Історія – річ повчальна, але не нормативна...

(Закінчення на стор. 5)

УКРАЇНА ЗА ТИЖДЕНЬ

22 відсотки українців готові проголосувати за В. Ющенка

КИЇВ. – Якби вибори Президента України відбулися наступного тижня, то гарантовані можливості на вихід до другої тури мав би Віктор Ющенко, за якого проголосувало б 22.2 відсотка виборців. Про це свідчать результати опитування, проведеного соціологічною службою Українського центру економічних і політичних досліджень ім. О. Разумкова. Суперниками В. Ющенка в другому турі можуть стати Петро Симоненко, за якого проголосувало б 13.2 відсотка виборців, або Віктор Янукович, за якого проголосувало б 10.1 відсотка. Кандидатури Олександра Мороза і Юлії Тимошенко готові підтримати по 5.6 відсотка опитаних, Наталії Вітренко – 4 відсотки, Віктора Медведчука – 3.5 відсотка, Сергія Тігіпка – 2.5 відсотка, Володимира Литвина – 2.3 відсотка, Євгена Марчука – 1.8 відсотка. Проти всіх кандидатів голосували б 10.3 відсотка опитаних, не брали б участі у виборах – 8.8 відсотка, не визначилися – 10.1 відсотка. Загальнонаціональне опитування було проведене з 27 січня по 3 лютого 2004 року. Опитано 2024 осіб, старших 18 років із 122 населених пунктів, включаючи села і селища міського типу, малі, середні й великі міста.

Тарас Чорновіл вийшов з „Нашої України“

КИЇВ. – Депутат Верховної Ради Тарас Чорновіл підтвердив 10 лютого, що виходить з фракції „Наша Україна“, але підкреслив, що залишається в опозиції до чинної влади і, за його словами, на майбутніх виборах голосуватиме за Віктора Ющенка. Він також сказав, що створюватиме нову політичну платформу для участі у парламентських виборах 2006 року. Т. Чорновіл, син видатного українського політичного діяча Вячеслава Чорновола, зауважив, що йдеться про його власний моральний вибір, а не про протиставлення блоку „Наша Україна“. Тим часом у його окремій заяві міститься критика способів діяльності блоку, яку він називає неефективною і, як там сказано, „запрограмованою на поразку“. Координатор фракції „Наша Україна“ у Верховній Раді Віктор Пинзеник вважає, що влада використовує Тараса Чорновола для дискредитації В. Ющенка. В. Пинзеник зазначив: „Я маю попросити вибачення у В. Ющенка, адже це півроку тому він вимагав від мене виключити з фракції Т. Чорновола. Тарас живе деякими ілюзіями стосовно себе і, на мою думку, переоцінює свої можливості. Він не розуміє, що не можна працювати в команді та обливати її брудом. Вважаю, що його чудово використовує влада. Роля Тараса – „мочити“ В. Ющенка, і він на неї погодився, отже, зробив вибір. І ніхто не проситиме його залишитися. Я вважаю, що він зробив страшну помилку, і якби його батько був живий, то він би взяв ремінь і відлупцював свого дорослого сина“.

М. Горинь увійшов знову в НРУ

КИЇВ. – „Наша Україна“, втративши такого помітного політика, як Тарас Чорновіл, отримала натомість

не менш відомого та авторитетного на обласному рівні політика – Микола Гориня. М. Горинь не лише повертається до лав Народного Руху України, але й очолює львівський міський виборчий штаб „НУ“. М. Горинь цю інформацію підтвердити не захотів, оскільки, за його словами, остаточно сформульована позиція до нього ще не надходила. Проте М. Горинь повідомив, що вже написав заяву на вступ у Народний Рух України, членом якого він був на початку 1990-их років.

Вибух в Києві

КИЇВ. – Вранці 9 лютого стався вибух у будинку Дарницького районного суду. Внаслідок вибуху ніхто не загинув, 10 осіб зазнали поранень, дві з них – у важкому стані. Частково зруйновано стіну фасаду та вікна у будинках навпроти. За даними міліції, основна версія вибуху у Дарницькому районному суді – це вибух легкозаймистих речовин, які залишили робітники-ремонтники. Проводиться розслідування про причину вибуху. Однак, за словами заступника голови суду Любови Леончук, ремонтні роботи в день вибуху не проводились. Л. Леончук зазначила, що 6 лютого працівникам суду висловлювали погрози, і Л. Леончук не виключає, що вибух був наслідком цих погроз. Правоохоронці розглядають і версію спрацювання саморобного вибухового пристрою.

Майбутній кандидат від влади на виборах

КИЇВ. – Відомий економіст з Центру Карнегі у Вашингтоні Андерс Аслунд вважає прем'єра Віктора Януковича найреальнішою кандидатурою від влади на президентських виборах в Україні у жовтні цього року. „На теперішній момент найбільш відповідним кандидатом від влади є прем'єр-міністр В. Янукович, який представляє найпотужніший регіональний клан з найбільшими фінансовим і промисловим потенціалом“, – сказав 6 лютого А. Аслунд. „Проте Віктор Медведчук та дніпропетровська група з цим не погодяться“, – сказав А. Аслунд, який раніше працював радником українського та російського урядів і є одним із найбільших спеціалістів з української проблематики на Заході. Він також зазначив, що президент Леонід Кучма не довірить будь-кому бути „офіційним представником“ влади на президентських виборах. А. Аслунд додав, що тема персональних гарантій безпеки є дуже важливою для Л. Кучми в пост-президентську добу, але водночас, за його словами, Л. Кучма нікому не довіряє в цьому питанні.

Минулого року злочинність у Києві зросла на 46 відсотків

КИЇВ. – 6 лютого у міській прокуратурі на розширеному засіданні колегії розглянуто підсумки праці прокуратури столиці у 2003 році. Констатувалося, що у Києві в 2003 році на 46.4 відсотка зросла загальна злочинність, у тому числі кількість тяжких та особливо тяжких злочинів – на 61.3 відсотка, умисних вбивств – на 35.8 відсотка, грабежів

– на 147.6 відсотка, розбійних нападів – 16.6 відсотка. Непокій співробітників прокуратури і той факт, що значно зросли рецидивні прояви та злочини, вчинені неповнолітніми. Рішенням колегії передбачені конкретні заходи, що спрямовані на підвищення нагляду за додержанням законів органами внутрішніх справ, СБУ, податкової міліції та контролюючими органами столиці. Докорінного поліпшення потребує захист конституційних прав і свобод громадян.

В Лівадійському палаці відкрито кімнату В. Черчіля

ЯЛТА. – У Лівадійському палаці 6 лютого до 59-ої річниці Ялтинської конференції, урочисто відкрито меморіальну кімнату В. Черчіля. У 1945 році Лівадійський палац був місцем зустрічі керівників трьох союзних держав – Британії, США та Радянського Союзу – В. Черчіля, Ф. Рузвельта та Й. Сталіна, яка визначила долю повоєнного світу. У церемонії відкриття меморіальної кімнати взяли участь британський посол в Україні Роберт Брінклі і голова Ради міністрів Криму Сергій Куніцин. Ідея відкриття кімнати В. Черчіля виникла у вдови колишнього прем'єр-міністра Великої Британії Ентоні Ідена, яка відвідала Лівадію у 2002 році. У кімнаті В. Черчіля зібрано понад 30 документів, два фільми, близько 20 дисків з архівними матеріалами з Британії, а також понад 60 книг – спогадів самого В. Черчіля і його родини про нього, книги В. Черчіля, пов'язані з його кар'єрою, ставленням до політичних подій тощо. Колишнього прем'єр-міністра Великої Британії Вінстона Черчіля торік визнано найвидатнішим британцем усіх часів.

Костянтин Грищенко у Польщі

ВАРШАВА, Польща. – 5 лютого відбулись переговори міністра закордонних справ України Костянтина Грищенка з прем'єр-міністром Польщі Лешком Мілером. Під час зустрічі йшлося про збереження відкритого характеру кордонів після вступу Польщі в Євросоюз. Україна сподівається підписати з Польщею угоду про сезонне працевлаштування, а також договір про спрощення поїздок мешканців прикордонних областей. Після зустрічі К. Грищенко сказав: „Для України надзвичайно важлива можливість підтримання діалогу з Польщею, яка тепер входить до НАТО, яка стає членом Європейського Союзу, є державою і впливовою, і такою, що розуміє, мабуть, краще, ніж інші, своїх сусідів“. Л. Мілер, зі свого боку привітав рішення Києва використовувати нафтопривід „Одеса-Броди“ в європейському напрямку.

Л. Кучма скасовує спеціальні автомобільні номери

КИЇВ. – Адміністрація Президента більше не матиме спеціальних номерів на автах. Президент Леонід Кучма оголосив, що скасує автомобільні спецномери. 5 лютого Л. Кучма скасував спеціальні номери, закріплені за відомствами, – такі, як „АП“ для адміністрації президента, „ВР“ для Верховної Ради,

„КМ“ для Кабінету міністрів і таке інше. Президент Л. Кучма також зауважив, що державтоінспекція не має зважати на спецномери та на посади правопорушників. Л. Кучма має намір підписати укази з приводу зменшення кількості супроводження посадовців патрульними автомобілями та скасування спецперепусток та спецсигналів, якими іноді користуються правопорушники.

ВР ратифікувала Кіотський протокол

КИЇВ. – Верховна Рада 4 лютого ухвалила Закон „Про ратифікацію Кіотського протоколу до Рамкової конвенції ООН про зміну клімату“. Угода була підписана, базуючись на положеннях Рамкової конвенції ООН про зміну клімату, прийнятої у Нью-Йорку 9 травня 1992 року. Відповідно до угоди, сторони взяли на себе зобов'язання щодо кількісного обмеження і скорочення викидів і зобов'язалися здійснювати заходи, спрямовані на зведення до мінімуму несприятливого впливу на зміну клімату, впливу на міжнародну торгівлю, соціальні, екологічні та економічні наслідки для інших сторін. Країни, які знаходяться у процесі переходу до ринкової економіки (згідно з положеннями Протоколу, до таких належить і Україна), у ході виконання взятих на себе зобов'язань матимуть певний ступінь гнучкості. Кіотський протокол до Рамкової конвенції Організації Об'єднаних Націй про зміну клімату був підписаний від імені України 15 березня 1999 року у Нью-Йорку.

Українські письменники та видавці протестують

КИЇВ. – Близько 200 письменників та книговидавців пікетували в Києві будівлю Кабінету міністрів на знак протесту проти запровадження з нового року 20-відсоткового податку на видання та розповсюдження книг. Учасники акції розпалили під вікнами урядового приміщення багаття з рукописів творів, які не було видано. Запевненням представників міністерства фінансів у тому, що юридично пільги для української книги збережено, але про це не всі знають, пікетувальники протиставляли реальну ситуацію з утрудненням українського книговидавництва, яка склалася на початку року і триває й досі.

У день виборів президента Росії в Україні буде відкрито 5 виборчих дільниць

КИЇВ. – У зв'язку з проведенням президентських виборів у Російській Федерації, що призначені на 14 березня 2004 року, при Посольстві РФ в Україні, а також Генеральних консульствах Росії у Львові, Одесі, Сімферополі і Харкові зформовано виборчі дільниці для проведення голосування і підрахунку голосів виборців. Дільниці для голосування будуть відкриті з 8-ої години ранку до 8-ої вечора для громадян Російської Федерації, які проживають або тимчасово перебувають в Україні.

За повідомленнями інформаційних агентств

Підприємства „Нафтогаз” та „Південмаш” співпрацювали з Садамом Гусейном

КИЇВ. – Після скандалу з постачаннями радіолокаційних систем „Кольчуга” до Іраку Україна може знову опинитися в центрі міжнародного скандалу, пов'язаного знову ж із режимом Садама. Іракське видання „Аль Мада” 25 січня надрукувало сенсаційний список компаній, організацій та окремих осіб, які брали участь у незаконних вчинках з нафтою у відповідь на політичну підтримку режиму Садама Гусейна. У цьому списку (в якому наведено 270 міжнародних фірм і осіб, хоча не всі тут подані. – Ред.) виявилися й окремі організації та фізичні особи з Росії та України.

В Росії – це Російська Православна Церква (5 мільйонів барелей), керівник президентської адміністрації (5 мільйонів барелей), Ліберально-Демократична партія Жириновського (79,8 мільйонів барелей), Комуністична партія Російської Федерації (КПРФ) (1 мільйон барелей), „ІЮКОС” (2 мільйони барелей).

Український список не менш цікавий. Нафту від С. Гусейна отримували: Комуністична партія України (6 мільйонів), „Нафтогаз України” (8 мільйонів барелей), „Південмаш” (1 мільйон барелей). Також згадуються Соціалістична партія (1 мільйон барелей) та Соціал-демократична партія (1 мільйон барелей). Слід зазначити, що переклад з арабської досить неточний. І оскільки в Україні є декілька партій з такою назвою, то можна лише здогадуватися, яких саме соціалістів і соціал-демократів мали на увазі. Однак відомо, що свого часу Ірак відвідували провідник ПСПУ Наталія Вітренко та провідник Соціал-демократичного союзу Сергій Пересунько.

З найближчих сусідів України „нафтову” допомогу від С. Гусейна отримувала також Білорусь. Там президентська адміністрація та Ліберальна партія одержали кожна по 1 мільйонів барелей. Серед

тих, хто отримував нафту від С. Гусейна, також знається син колишнього єгипетського президента Насера, колишній йорданський парламентарій Туджан аль Фейсал та теперішній президент Індонезії, син президента Лівану та син міністра оборони Сирії.

Заступник іракського нафтового міністра Абдула Сагіб Сальман Котоб сказав 27 січня агентству „Франс-прес”, що у документах „Стейт Ойл Маркетинг Організацій” (SOMO) „викривається, як Садам займався незаконними постачаннями іракської нафти особам, які підтримували його, закриваючи очі на масові вбивства та несправедливість, які Садам чинив щодо синів іракського народу”.

За даними „АФП”, А. Котоб співпрацював з Інтерполом, щоб з'ясувати схеми отримання готівки за мільйони барелей, безкоштовно отриманої „брудної” нафти. Проте речники глави Російської Православної Церкви і ЛДПР, керованої Жириновським, у коментарі „Независимой газете” від 29 січня заперечили ці вчинки. Однак газета відзначає, що Церква почала займатися нафтою з того часу, як стала в 1990 році співвласником „Інтернашенал Економік Коперейшен” і почала брати участь в урядових проєктах для допомоги фондів програм в Росії.

Газета також відзначає, що делегація Російської Православної Церкви відвідувала Ірак перед війною, й глава делегації передав С. Гусейнові лист підтримки від московського Патріарха Алексія II.

Секретар КПРФ Олег Куликов сказав в коментарі „Независимой газете”, що ця стаття була „чорним піаром”, і все, що відбувається в Іраку, знаходиться „під контролем американських спецслужб”.

Наразі українська чи білоруська сторона не коментували появу цих даних.

Роман Купчинський,
„Українська правда”

Леся Матвєєва – „Міс Україна-2004”

КИЇВ. – 14-ий національний конкурс краси „Міс Україна-2004” відбувся 6 лютого у Києві. Перемогла 21-річна киянка, студентка Київського інституту права Леся Матвєєва (на фото). Вона представлятиме Україну на змаганнях за звання „Міс Європи-2004” в Парижі та „Міс світу-2004” в Китаї.

Фото УНІАН

Терористична „Аль-Кайда”...

(Закінчення зі стор. 1)

„Аль-Кайдою” і про таємниче зникнення декількох ядерних боєголовок з Чукотки. Тоді російська дипломатія категорично відмела всі звинувачення – отож теперішній скрут у справі, коли вже говорять не про Росію, а про Україну, російським авторам, здається, припав до душі.

А все ж яких доказів тримається це переведення негативної уваги з Росії на Україну? Коментуючи повідомлення „Ройтерсу”, зокрема той факт, що Україна, успадкувавши ядерну зброю від СССР, в 1994 році погодилася віддати Росії всі 1900 атомових боєголовок, американська Інтернет-газета „WorldNetDaily” вертається до давнього, в кінці 1990-их років, виступу тодішнього секретаря Ради національної безпеки Росії Олександра Лебеда, тепер уже покійного, в Конгресі США, коли він сказав, що в політично-економічному хаосі, спричиненому розпадом СССР, близько ста ядерних пристроїв, які, мовляв, нагадують „звичайну валізку”, зникли. Логічний висновок: якщо Москва спростувала заяву О. Лебеда як „нісенітницю”, то вона є нісенітницею і щодо України.

Це підтвердив, відгукуючись 10 лютого на повідомлення „Ройтерсу”, перший заступник начальника Генерального штабу Збройних Сил Російської Федерації Юрій Балуєвський: „Усі до одного ядерні заряди були вивезені з території України в Росію. Все це засвідчено актами або договорами. Я не знаю жодного факту, що по дорозі були втрачені ядерні боєзаряди, і тим більше, що вони потрапили до терористів”. У своїй офіційній заяві з цього ж приводу міністерство закордонних справ Росії підкреслює, що в міністерство оборони СССР панувала „жорстка потрійна система контролю і пономерного обліку ядерних боєзапасів”, тому зникнення бодай однієї одиниці зброї було заздалегідь унеможливлене. І ще один момент: харківський фізик-ядерник Іван Карнаухов, коментуючи сенсацію, без усяких доказів підкинуто арабською газетою „Аль Хаят”, підкреслює ту переконливу обставину, що після повного передання спочатку, в травні 1992 року, тактичної, а до червня 1996 року – стратегічної ядерної зброї Росії Україна не мала вже ніякої технічної можливості виготовити ядерні заряди, котрі б вмістилися в „невели-

кій валізі”, тому в принципі не могла їх передавати ні „Аль-Кайді”, ні комусь іншому. Це саме стверджує у заяві свого прес-центру Національна Академія Наук України: „Жодна наукова установа України не мала, не одержувала і не зберігала зразків ядерної зброї в будь-яких її видах”.

Російський інтернетний сайт „Інопреса” з якоїсь причини хоче посилити враження від сенсаційної заяви „Аль Хаят”, кажучи, що ця газета „відзначається об'єктивністю і має світовий авторитет як інформаційне джерело”. Але ж добре знаємо, що для поважних провокацій ніхто й не використовує необ'єктивних, скомпрометованих джерел. Зовні каструля новин має бути чистою і привабливою, а що і для кого в ній вариться, – це вже інша річ. У зв'язку з цією „кухнею” Святослав Цеголко в інтернет-газеті „Українська правда” слушно звертає увагу на дуже цікаву подробицю у скандалі, жертвою якого хочуть зробити Україну: автором натякання на Україну є ісламабадський кореспондент газети „Аль Хаят”. Чи це не дивний збіг обставин, якщо зважити, що саме тепер Пакистан робить відчайдушні і марні спроби отрястися від подібних звинувачень, тільки ще набагато поважніших, доказовіших? Винахідник пакистанської атомової зброї Абдул Кадир Хан зізнався у співпраці з терористами. Американська розвідка, виявивши, що Пакистан був головним нелегальним експортером ядерної зброї, навіть припускає, що вчений міг особисто зустрічатися з бен Ладеном. Отже, міг, міг ісламабадський кореспондент „Аль Хаят” на певних умовах зробити подарунок для пакистанської влади.

Тому чи й потрібно Україні виправдовуватися? Цілком погоджуємося з думкою колишнього секретаря Ради національної безпеки України Володимира Горбуліна, який вважає повідомлення в арабській газеті „безпомічною качкою” і справедливо нагадує, що „Україна в галузі роззброєння зробила те, що ні до неї, ні після неї напевно не зробить ніколи жодна інша держава в світі”. Також варте уваги підкреслення В. Горбуліна, що всі ядерні боєприпаси в Україні перебували під опікою російського Центру управління ядерною зброєю, і „на ньому лежала відповідальність за вивезення цієї зброї і всього, що до неї належало, з України до Росії”.

Так що ледве чи ця чергова антиукраїнська сенсація матиме „довгі ноги” і зможе далеко зайти.

Петро Часто

Що робитиме Л. Кучма після виборів?

КИЇВ. – Президент Л. Кучма після виборів 2004 року, тобто після складення президентських повноважень, хоче створити недержавний науково-дослідний інститут стратегічних оцінок. Про це він сказав 6 лютого на зустрічі з провідними економістами країни, з якими він обговорював перспективи розвитку України. В Україні існує кілька десятків недержавних науково-дослідних інститутів і фондів, які займаються прогнозуванням, економічною і політичною аналізою. Більшість із них засновані громадськими організаціями і існують за рахунок чужоземних грантів.

Л. Кучма хоче створити недержавний інститут разом із проф. Анатолієм Гальчинським, котрий тепер очолює наукову установу з подібною назвою – Інститут стратегічних досліджень.

Багато аналітиків і політиків не схильні вірити у слова Президента про те, що подальша його кар'єра буде пов'язана лише з науковою діяльністю. Вони вважають, що Л. Кучма за складом свого характеру намагатиметься впливати на політичні процеси в Україні і після завершення президентських повноважень.

Леонід Кравчук, програвши президентські вибори у 1994 році, також створив Фонд сприяння мистецтвам України, але згодом знову активно включився у політику.

Світлана Дорош
Бі-Бі-Сі

АМЕРИКА І СВІТ

Перехоплено листа до керівників „Аль-Кайди“

БАГДАД, Ірак. – Американське командування в Іраку 10 лютого повідомило про розкриття змови, спрямованої на провокування сутичок між релігійними громадами країни. Військові перехопили 17-сторінковий лист одного з провідників терористів – за припущеннями, йорданця Абу Мусаба аль-Заркаві – до керівників „Аль-Кайди“. У листі йдеться, що конфлікт між іракськими шиїтами та сунітами міг би дестабілізувати ситуацію і ускладнити позиції США та їхніх союзників. Секретар Державного департаменту Колін Павел заявив у зв'язку з цим, що автор листа інформує про складнощі, з якими зустрічаються його люди під час сутичок з бійцями коаліції. Разом з тим, як випливає з листа, вони не мають наміру здаватися, намагаються закликати в країну бойовиків з-за кордону і створити нові терористичні групи.

Понад сто осіб загинуло в Іраку

БАГДАД, Ірак. – У центрі міста 10 лютого висаджено у повітря начинену вибухівкою автомашину – загинули принаймні 53 особи. Ще десятки осіб зазнали поранень. Ціллю цього самогубчого нападу був головний центр набору до нової іракської армії, де сотні іракців стояли у черзі. 9 лютого вибух стався поблизу подібної цілі – поліційної дільниці міста Іскандерія, 50 кілометрів на південь від Багдаду, де люди намагалися влаштуватися на працю. На той час перед приміщенням дільниці зібралися десятки іракців – потенційних нових рекрутів до поліції. В Іскандерії від вибуху загинули близько 50 осіб. Напад вчинено також за допомогою авто з вибухівкою. Два напади за ці два дні завдали удару намаганням створити нові державні інституції в Іраку. Служба у новій армії Іраку – одне з небагатьох джерел доходів в країні з мільйонами безробітних. Оглядачі кажуть, що останні напади можуть свідчити про суттєву зміну тактики повстанців, які тепер атакують не захищені іракські цілі, намагаючись залякати тих, хто готовий співпрацювати з американською адміністрацією країни. Глава тимчасової американсько-британської адміністрації в Іраку Пол Бремер 5 лютого підтвердив, що владу в країні передадуть перехідному іракському уряду до 1 липня. П. Бремер пообіцяв тісно співпрацювати з експертами ООН, які мають визначити, чи можна провести в Іраку загальні вибори ще до формування уряду.

Дж. Буш дав годинне телевізійне інтерв'ю

ВАШІНГТОН. – Президент Джордж Буш 8 лютого у телепрограмі „Зустріч з пресою“ рішуче виступив на захист рішення про вторгнення до Іраку, знову наголошавши, що Садам Гусейн становив реальну і значну загрозу. Дж. Буш визнав, що в Іраку не знайдено запасів зброї масового знищення, але припустив, що заборонені озброєння могли бути знищені чи вивезені з країни напередодні війни. Президент додав, що у будь-якому випадку ре-

жим С. Гусейна мав потужності для виробництва подібної зброї, яка могла потрапити до рук терористичних угруповань. Він відкинув звинувачення у тому, що Білий Дім свідомо перебільшив загрозу з боку Іраку. Коментарі Президента пролунали у годинному телевізійному інтерв'ю, із ведучим програми Тимом Гасертом, сам факт якого оглядачі назвали відображенням стурбованості Дж. Буша подальшою критикою війни в Іраку. Після цього телевізійного виступу Джон Кері – найбільш вірогідний суперник Президента Дж. Буша та провідний кандидат в президенти від опозиційної Демократичної партії, висунув звинувачення теперішньому Президентові Дж. Бушеві. Він закинув, що той тепер говорить зовсім інше щодо причин початку війни в Іраку.

Тбілісі вимагає виведення російських військ

МОСКВА. – Новий президент Грузії М. Саакашвілі прибув 10 лютого до Москви на переговори з президентом Володимиром Путіним, що стосуватимуться низки складних питань. М. Саакашвілі хоче, аби Росія закрила свої військові бази на грузинській території, що залишилися ще з радянських часів, а також домагається, щоб Москва припинила, як вважають у Тбілісі, підтримувати сепаратистські сили в Грузії, зокрема в Абхазії. Перед візитом М. Саакашвілі заявив, що Грузія впродовж останніх років традиційно ставилася до Росії, як до дружньої держави, але не завжди відчувала взаємність. „Якщо відкинути риторику, ми за великим рахунком не завдали жодної шкоди Росії за останні роки, тоді як Росія завдала нам величезної шкоди у 1990-ті роки, – сказав він. Росія, зі свого боку, віддавна звинувачує Грузію в тому, що вона дозволяє чеченським повстанцям діяти на грузинській території, котра межує з Чечнею. Росія, напевне, і далі буде обережно поводитися з М. Саакашвілі, який очолив безкровну революцію в Тбілісі у листопаді минулого року.

Через море – на автомобілі

МІЯМІ, Флорида. – Берегова варта США 6 лютого виловила у морі групу кубинців, які намагалися доплисти до Флориди на автомобілі. Група втікачів із Куби перетворила авто – „Б'юїк“ 1959 року випуску – на морське судно, оснастивши його підводним мотором та пристосувавши для того, аби воно утримувалося на поверхні води. Це – вже друга подібна спроба перетнути протоку до Флориди. Минулого року дехто з цієї ж групи намагався здійснити морську подорож завдовжки 150 км. на переробленій вантажівці марки „Шевроле“, але, їх спіймала берегова охорона. Швидше за все, групу кубинців, яка складається з шести дорослих та п'яти дітей, буде повернено назад на Кубу.

Президент Дж. Буш служив у національній гвардії

ВАШІНГТОН. – Білий Дім 10 лютого оприлюднив документи, які підтверджують, що Президент Джордж Буш служив у авіації На-

ціональної гвардії США під час війни В'єтнамі. Опоненти Дж. Буша з Демократичної партії під час теперішньої та минулої президентських кампаній заявили, що він ухилився від військової служби у 1972-73-му роках. У документах зазначається, що Дж. Буш вступив до Національної гвардії США ще у 1968 році, перед закінченням університету.

Школярі-росіяни протестують

РИГА, Латвія. – Майже шість тисяч російськомовних школярів виступили 5 лютого з протестом біля латвійського парламента, коли розглядався законопроект про обмежене використання російської мови у школах країни. „Руки геть від російських шкіл!“ – вигукували демонстранти. Проект закону передбачає, що принаймні 60 відсотків навчальних предметів викладатимуться латвійською мовою, включаючи і школи, де переважна більшість російських школярів. У Латвії російськомовне населення становить третину від загальної кількості населення країни. Латвійський уряд вважає, що у такий спосіб намагається допомогти національним меншинам швидше інтегруватися у латвійське суспільство та надати більше можливостей для працевлаштування. Однак росіяни у Латвії і власне Москва називають мовну реформу дискримінацією.

Пташина грипа пошириться на інші регіони

РИМ. – На півдні Китаю спалюють забитих курей. Від пташиної грипи померли вже 16 осіб. Експерти ООН з питань охорони здоров'я, Всесвітня організація охорони здоров'я та інші міжнародні установи 5 лютого на конференції в Римі попередили про загрозу поширення пташиної грипи за межі Азії. Промовляючи наприкінці дводенної зустрічі в Римі, генеральний директор підрозділу ООН з питань харчів і сільського господарства Жак Діюф заявив, що епідемію досі не вдалося взяти під контроль і що міжнародна спільнота повинна вжити термінових дій для подолання її спалахів. Експерти з питань охорони здоров'я на зустрічі в Римі критикували країни Азії за затримки з оприлюдненням інформації про підозрювані випадки пташиної грипи та наголосили, що доки на птахохфермах залишаються інфіковані птахи, небезпечка для людини зберігається. У В'єтнамі 5 лютого від пташиної грипи померла дівчина, яка стала 16-ою жертвою вірусу, що спустошив індустрію вирощування птиці і спричинив масовий забій мільйонів птахів.

Американцям радять виїхати з Гаїті

ВАШІНГТОН. – Повстання проти президента Жана-Бертранда Арістиді почалося 5 лютого. Державний департамент США 11 лютого оприлюднив пораду всім американським громадянам виїхати з Гаїті у зв'язку із зростанням громадянських заворушень у тій країні. Озброєні угруповання від минулого тижня захопили низку міст і містечок у межах їхнього повстання проти президента Ж. Б. Арістиді. Принаймні 42 особи загинули. Уряд Гаїті твердить, що витіснив повстанців з

двох міст, але місцеві джерела кажуть, що в багатьох випадках неможливо з'ясувати, хто контролює населені пункти. 10 лютого представники ООН попередили про загрозу гуманітарної кризи на Гаїті.

Принц Чарлс відвідав Іран

БАСРА, Ірак. – Спадкоємець британського трону принц Чарлс перебуваючи з неочікуваною візитом в Ірані, зустрівся 9 лютого із президентом країни Мохаммадом Хатамі. Члени британської королівської родини не відвідували Іран з часу ісламської революції в 1979 році. Принц також відвідав стародавнє місто Бам на півдні Ірану, яке було зруйноване землетрусом у грудні. Він перебуває в Ірані з місією Червоного Хреста. Як він, так і іранська сторона наголошують, що політичного підтексту в візиті немає. Однак у Теграні ця візита все одно є чіткою ознакою того, що стосунки між Британією та Іраном покращуються. Перед візитом до Ірану принц Чарлс побував у Басрі – місті на півдні Іраку, де перебуває британський військовий контингент, і зустрівся з деякими з військових з метою підняти їхній бойовий дух.

Директор ЦРУ захищає розвідувальні дані щодо Іраку

ВАШІНГТОН. – Директор Центрального Розвідувального Управління (ЦРУ) США Джордж Тенет 5 лютого відкинув припущення, що на американських розвідувальних фахівців чинився тиск з тим, аби збільшити загрозу, яку нібито становили іракські озброєння масового знищення. Під час його першого публічного виступу відтоді, як колишній чільний американський фахівець з озброєнь Девід Кей заявив, що дані розвідки були хибними, Дж. Тенет заявив, що ніколи не казав, ніби Ірак становив безпосередню загрозу безпеці США. Він додав, що хоча С. Гусейн і не мав ядерної зброї, він планував відновити свою програму ядерних досліджень. Директор ЦРУ підсумував, що хоча пошук іракських озброєнь буде складним, він має тривати й надалі.

Найвищі покарання за порушення правил авторуху

ГЕЛЬСІНКІ, Фінляндія. – Місцева міліція 10 лютого виписала досі найдорожчий квиток за перевищену швидкість їзди автом, на суму 216,900 дол. Згідно з новою системою автодорожні покарання пов'язується з приходами правопорушника. Покараним виявився підприємець – 27-річний мільйонер Юсі Салоня, власник велетенської харчової компанії і один з найбагатших громадян країни. Він минулого тижня промчав з великою швидкістю 25-милевою зоною в центрі міста, за що й отримав кару. Хоча це досі найвище покарання, воно не є першим покаранням такого розміру. Два роки тому колишній виконавчий директор фірми мобільних телефонів „Нокія“ отримав кару на суму 148,000 дол., їдучи мотоциклом з швидкістю 46 миль на годину у 31-милевій зоні, 71,000 дол. сплатив професійний гокієст, а 190,000 дол. одна із найбагатших осіб Фінляндії.

За матеріалами ЗМІ

„Просто...

(Закінчення зі стор. 1)

Київ для України – це як Париж для Франції. Львів, хоча й дуже гарний, це все-таки лише провінційне місто. Тепер маємо справу з Церквою, що переступила старі галицькі межі чи, іншими словами, західньо-українські межі свого існування. У теперішньому світі де тільки люди не живуть. Українці греко-католики є не тільки у Східній Україні, але і в Росії, Казахстані і майже в будь-якому іншому місці. Вони мають право, щоб їм служили. Більш того, одним з найприємніших секретів, про який ніхто не говорить, є те, що дуже правдоподібно, Українська Католицька Церква є найбільшою групою практикуючих християн у країні, як на сході, так і на заході. Я маю на увазі тих, хто ходить до церкви. Спитаєте православних в Україні: „Яка завелика ваша Церква?” – і вони скажуть: „Ми маємо 310 парафій”. Тепер спитайте їх: „А хто ходить до церкви?” – і почуєте відповідь: „Ми не знаємо”. „Схід” і „статистика” – це поняття несумісні. Українців-католиків характеризує те, що вони ходять до церкви, що вони практикують свою віру. Чому ж тоді Російська Православна Церква така стурбована втратою цієї місцевості? Бо звідти походять її покликання, її гроші. Розгляньте статистику того, скільки священників, що походять з Західньої України, було висвячено від кінця Другої світової війни до позавчорашнього дня, і помітите величезний дисбаланс щодо кількості православного населення.

Д. А. – Якщо брати до уваги православних, чи можна подати будь-який аргумент проти встановлення патріархату в Україні?

Р. Т. – О, ні! Тобто, хіба що

хочете запитати себе, яке взагалі Рим має право встановлювати Східній патріархат. Фактично, ходять плітки, що Папа сказав українцям, що якщо вони зможуть переконати Каспера, він не матиме з цим жодної проблеми. Очевидно, що Каспер буде протиставити проголошенню патріархату; це він і повинен робити. Йому було дане завдання будувати мости з православними, а не підривати їх. Висловлюю йому своє глибоке співчуття. Те, що він робить, не обов'язково узгоджується з його особистою думкою. Він просто виконує свій обов'язок.

Д. А. – Тобто, немає жодних суто католицьких підстав, щоб протиставити встановленню патріархату?

Р. Т. – Що Ви, смієтесь? Ми маємо патріархат для коптів, а всіх їх можна буквально вмістити в цій кімнаті. Не морочте мені голову. Можливо, той коптський патріархат не є доцільний, але це вже інше питання: все ж таки він існує.

Д. А. – Чому ж тоді ідея Українського патріархату так непокоїть православних?

Р. Т. – Їх непокоїть саме існування цих (Східних католицьких) Церков. Вони дивляться на цих людей як на свою власність, котру від них завоювали, перетягнули обманом, відібрали силою. І вони мають рацію. Однак, не розуміють вони, що ми не можемо змінити історію, як вони це намагаються зробити. Це подібно до того, що хтось іде у Греції на пляж, щоб загоряти, а якийсь вар'ят дивиться на нього так, ніби він брав участь у четвертому Хрестовому поході. Більшість людей на Заході взагалі не має зеленого поняття, що то був за такий Хрестовий похід, та й не треба їм того знати. Є просто такі люди, що дивляться на історичні події так, ніби вони відбувалися вчора. Візьмемо, для прикладу, англіїців. Чи хтось справді думає,

що Генріх VIII провів плебісцит, щоб дізнатися, чи англійські католики хочуть відірватися від Риму? Ні, просто одного ранку вони встали з ліжка і довідались, що вже не є католиками. Але це було 500 років тому. Це, очевидно, не означає, що Католицька Церква може ввести війсьсько до Англії і силою повернути тих людей до своєї пастви. Те саме маємо і в Україні. Ці люди, греко-католики, були частиною Католицької Церкви від 1596 року, і там хочуть залишитись. Православні пропонують (в це важко навіть повірити), щоб східним католикам було дано „вільний вибір” приєднатися до Православної Церкви або ж до Латинської Церкви. Це те саме, що казати якомусь американському негрові, що, так як він є нащадком когось, кого сюди насильно приволокли, він може мати „вільний вибір” жити в Албанії або в Уганді. Може, він хоче залишитися там, де народився, у старій добрій Америці. Називати це „вільним вибором” – значить просто перекручувати зміст слів.

Д. А. – Отож, Католицька Церква ніколи не зможе переконати православних у питанні патріархату?

Р. Т. – Ні, і я думаю, що не треба навіть намагатись. Хай Москва забирається геть.

Д. А. – Реально, на що може надіятися Каспер?

Р. Т. – Він зможе щось досягнути, якщо говоритиме прямо й відверто, як він це, наприклад, зробив у своїй статті у „Civiltà Cattolica”, що була перекладена на багато мов, коли православні почали нарікати на створення дієцезій в Росії. Він все дуже доступно виклав. В Європейській частині Росії проживає більш як 300,000 католиків, серед них 65,000 у самій лише Москві. Безглуздо було б твердити, що Церква не має права створювати там дієцезії, особливо якщо православні насаджують митрополитів всюди, де тільки хочуть. Візьмемо, для прикладу, Австрію. Відень був католицьким вже у першому тисячолітті, однак, Російська Православна Церква має там митрополита. Не митрополита, що „перебуває у Відні”, але „Митрополита Віденського” – це його титул. У цілій Австрії немає напевно і 5,000 православних росіян. Будьмо справедливими. Чи Москва – це їхня канонічна територія? Без сумніву. Але спробуйте відгадати, до чиєї канонічної території належить Відень. Вони наводять аргумент – один єпископ, одне місто. Чи хочете відгадати, скільки православних єпископів є в Нью-Йорку? Я це кажу цілком серйозно. Проблемаю є те, що ніхто з ними так не говорить, бо ніхто не знає того, що знаю я. А католики вислуховують це все і кажуть: „О Боже, які ми погані”. Дайте мені спокій.

Д. А. – На що тоді може надіятися Каспер?

Р. Т. – Каспер може надіятися на віднову діалогу. Він повинен ще раз переконати Москву, що Католицька Церква вважає Російську Православну Церкву Церквою-сестрою, що ми є тут, щоб піклуватися про католиків, а не для того, щоб рибалити в російському ставку. Ми вже це казали мільйон разів. (Митрополит) Кирил висловлював останнім часом певні добрі думки. Він сказав, що діалог ніколи не переривався, і це правда, але хоча офіційною позицією обох Церков є не рибалити у водах іншої, певні священнослужителі в обидвох Церквах не дотримуються цих норм. Є такі православні священнослужителі, що займаються прозелітизмом серед католиків; це незаперечний факт. Російська Православна Церква відкрила парафію у Палермо! Всіх росіян у Палермо можна помістити у телефонну будку. А священник хто? Навернений католик. Коли ця парафія відкрилась, журнал Московської патріархії чітко й ясно повідомив, що це є першим кроком у поверненні візантийської спадщини Сицилії. Крім того, у Калабрії є грецький монастир, котрий так само займається прозелітизмом серед католиків. Такі партизани є повсюди.

Д. А. – Отож, Каспер не переконає православних. Може, його метою є пом'якшити удар?

Р. Т. – Так. Я думаю, що Каспер повинен сказати їм, що (проголошення патріархату) все одно станеться, раніше чи пізніше; і якщо вони бунтуватимуться, це не принесе шкоди нікому іншому, як тільки їм. Нікому іншому. Чи ми їх взагалі потребуємо? Відповідь є – ні. Все дуже просто.

Д. А. – Чи думаєте, вони то знають?

Р. Т. – Напевно – ні, знають бо, що контролюють російську територію; знають також, що в Росії проживає сотні тисяч католиків. Дуже важко є для православних помітити ці реалії. Вони не розуміють історії. Наприклад, сотні тисяч католиків живуть сьогодні у Сибіру. Яким чином? Бо росіяни затягнули їх туди у вагонах для худоби, ось яким чином. Кажімо все так, як воно є насправді. Більш того, перед війною двадцять відсотків населення Сибіру було католицьким. Чи були в Росії католицькі дієцезії, перед тим, як їх знищила революція? Так, були. І я маю на увазі правдиві дієцезії, а не якісь фіктивні апостольські адміністрації. Правдиві дієцезії. І якщо сьогодні католицькі єпископи є в тих місцевостях, де їх не було перед революцією, це з уже згаданої вище причини – людей туди затягнули у вагонах для худоби. Папа їх туди не затягав. Кажімо все так, як воно є насправді. Вони неможуть дивитись правді у вічі.

Вибух у московській підземці

МОСКВА. – Внаслідок вибуху в потягу московської підземки, що стався в ранкову годину 6 лютого принаймні 39 людей загинули, багато інших поранені. Рятувальники вивели на поверхню понад 700 людей. Вибух російські представники назвали терористичним актом.

Вибух стався о 8:30 за місцевим часом в другому вагоні потяга, який їхав зі станції „Автозаводская” до станції „Павелецкая”. Внаслідок вибуху в тунелі спалахнула пожежа, яку власті окреслили як украй складну. Саму пожежу гасили понад 2 години. До лікарень російської столиці потрапили 120 поранених, стан частини з них називають тяжким.

Президент Володимир Путін закликав росіян об'єднатися в боротьбі проти тероризму, який він назвав „чумою ХХІ століття”. Він також заявив, що випадки насильства на кшталт вибуху в метро можуть бути використані в ході передвиборчої кампанії в Росії. В.

Путін поклав відповідальність за вибух на провідника чеченських повстанців Аслана Масхадова.

Речник чеченських сепаратистських сил у Європі Ахмед Закаєв засудив вибух і заявив, що А. Масхадов не має до нього жодного відношення. Коментуючи сьогоднішній вибух у московському метро, російські політики критикують уряд, зазначаючи, що це, ймовірно, кривавий початок передвиборчої кампанії і не останній теракт на території Росії. У Москві посилено заходи безпеки. В Росії 9 лютого оголошено день жалоби за загиблими. Телебачення скасувало розважальні програми. У російських кінотеатрах скасовано показ кінокомедій, у церквах проходять жалобні Молебні. Слідчі розслідують різні версії того, що сталося, триває допит свідків. У системі метро посилено заходи безпеки, введено додаткові варті, проводяться обшуки пасажирів.

Бі-Бі-Сі

Чи будуть вибори вибором?

Наші читачі, сподіваємося, помітили у „Свободі“ нову рубрику, підказану актуальним процесом політичного життя України – підготуванням до президентських виборів 2004 року. Якби ми вміщали в ній матеріалами хоч у якійсь мірі допомогли зрозуміти, що сьогодні відбувається в українському політикумі і чого можна очікувати в найближчі тижні і місяці, то вважали б наше завдання виконаним. На жаль, маємо сильні сумніви, що це нам вдасться. Бо хоч Україна формально вже належить до демократичного світу, ця демократія ніяк не годна випрочатися „з пеленок“ і її просто неможливо порівнювати з президентськими кампаніями в розвинутих країнах. В нас, у США, також почалися передвиборні перегони і програмово-словесні баталії між кандидатами, але про кожного з дев'яти демократів, які кинули виклик Президентові Джорджеві Бушеві, відомо геть усе. Усе їхнє життя, особисте і громадське, – мов на долоні. А вже володіючи такою комплексною, вичерпною інформацією, будемо самі перед собою відповідальні за свій вибір – чи віддамо ми голос осліві, чи слонові?

Тим часом сьогоднішнім громадянам України можна широко співчувати – влада, яка не має наміру поступитися своїми кланово-економічними привілеями, готує для них „кота в мішку“. Ніхто зі звичайних виборців не тільки нічого не знає, але й нічого не може ні передбачити, ні вгадати. На поверхні – густий туман „політичної реформи“, тобто внесення істотних змін до Конституції України. Зміни ці обернені до суспільства найкращим боком: мовляв, замість одного, президентського, центру влади, який все виразніше пахне автократизмом, буде три рівноправні центри – президентський, прем'єрський і парламентський. Повноваження президента будуть сильно обтяжені, а парламенту і прем'єр-міністра – значно збільшені. Еге ж, на папері це виглядає доволі гладенько, тим більше, що опозиція домоглася скасування в проєкті змін положення про вибори президента складом парламенту, відвоювала загальнонародні вибори. Але реальна політична дійсність розчаровує і дуже занепокоює. Зокрема те, що Віктор Ющенко, вособлення найкращих надій українського суспільства, дозволив ситуації і тим, хто ситуацію створює, затягнути себе на слизке. Тепер „більшовики“, тобто депутатська більшість, вказують на нього пальцем: бачите, чому він проти реформи і обмеження президентських повноважень? Бо він дбає про свої власні інтереси, а не про розвиток демократії в державі.

Коли тільки слухати „більшовиків“, то вони кого хочете зачарують закличками до реформ і демократії, однак інакшу картину дістанемо, пильніше придивившись до цієї братії. Опозиція, навіть найпослідовніші „нашоукраїнці“ і „бютівці“, хвилює всякими внутрішніми розходженнями, млявістю, тим, що швидше обороняється, а не наступає, однак вона принаймні в одному має рацію: реформа політичної системи справді потрібна, але здійснювати її слід не сьогодні і не тими руками, в яких вона перебуває. Коли за змінами до Конституції стоїть, як його називає незалежна преса, „символ українського псевдореформаторства“ В. Медведчук, коли політична реформа має своєю ледь прихованою ціллю недоторканість кланових інтересів і збереження всіх важелів влади в середовищі олігархічних груп, то така реформа не наблизить Україну до демократії. В цих хитро сплєтених обставинах вповні можна очікувати, що „всенародні“ вибори президента у 2004 році насправді виявляться ще однією сліпонародженою дитиною української демократії: режимні чиновники розв'яжуть мішок, випустять кота і скажуть, що такою є воля народу.

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про „писанки“ Фаберже і жіночу безневинність

Про торгівлю т. зв. „живим товаром“, а це означає торгівлю жінками, пишуть тепер особливо багато, різними мовами і справді у всій світовій пресі. Найкращий доказ цього, що саме при кінці січня найпрестижніший американський щоденник „Нью-Йорк Таймс“ присвятив проблемі торгівлі жінками свій недільний ілюстрований додаток під промовистим заголовком – „Невільниці сексу на головній вулиці“, ще й з відповідною світлинкою на заголовній сторінці, що відразу кидає світло на цю актуальну тепер проблему.

Це, однак, не є єдина стаття на цю тему – читаємо про сьогоднішню „примусову“ проституцію в німецьких журналах, англійських, французьких, але, на диво, мало знаходимо статей про торгівлю жінками у пресі України.

А саме для України ця проблема особливо актуальна, і ніхто не може заперечити факту, що сьогодні численні українські жінки і дівчата „купують“ у західних країнах Європи за дешеві гроші. Кілька років тому, коли вперше відкрилася ця проблема, російськомовна преса, контрольована різними мафіозі-„бізнесменами“, які заробляли на цій секс-торгівлі, писали, що ці дівчата „добровільно“ йшли у проституцію. Тепер, виявляється, існує значна міжнародна „сітка“ таємності, насильництва і обману, яка чатує на цих дівчат.

Ці молоді українські жінки – жертви торгівлі „сексом“ стали вже й причиною до написання про них книжки під промовистою назвою „The Natashas“ („Наташі“), пера Віктора Малярека, яка викликала справді широкий відгомін та зацікавлення, особливо в Канаді, де вона появилася. В найближчому часі будуть в Канаді окремі доповіді на цю тему в різних організаціях, буде окремий вечір для членів канадського парламенту в Отаві, доповіді автора в різних університетах.

Отож надіємося, що завдяки авторові цієї книжки тема стане в центрі громадської уваги і, може, спонукає до поважнішого зацікавлення тим невідрадным явищем, що тепер набрало таких небезпечних форм і масштабів. Певна річ, не досить стверджувати, що це лихо існує тепер в Україні, – треба шукати його причини, а причиною є невідрадный загальний економічний стан в Україні, який змушує більшість населення жити в матеріальній скруті.

Але поряд із вістками про невідрадную долю жінок, преса пише про „новобогатських“, які, незважаючи на загальну біду, будують розкішні палаци, їздять „мерседесами“ і відпочивають на найдорожчих міжнародних курортах.

Так званий „чорний ринок“ сьогодні став „білим“ для тих, що здобули досить гроша, а українські нові багаті споглядають ще і заздрисним оком на Росію, де появилася також ціла плеяда „мільйонерів“, які здобули ці мільйони нечесними способами.

Ось саме читаємо на сторінках світової преси, і в тому ж „Нью-Йорк Таймс“, на першій сторінці, що один із таких „нових росіян“ купив всю знамениту колекцію „писанок“, створену Фаберже на замовлення російського царя Александра III у 1885 році, а за часів советського режиму, як один із доказів „буржуїзму“, продано Франції. Тепер, як повідомляє світова преса, російський більйонер Віктор Фексенберг, збагатившись в останніх роках на торгівлі нафтою і алюмінієм, а його майно оцінюють на 2.5 більйонів доларів, купив дев'ять писанок-шедеврів Фаберже за „дрібну“ суму, яку він точно не подає, але знавці оцінюють на 100 мільйонів доларів. Уявіть тільки – 100 мільйонів доларів за дев'ять „писанок“! Розуміється, В. Фексенберг – винятково багатий, але знаємо добре, що і в Росії, і в Україні число нових багатіїв росте, при цьому способи збагачення залишаються вельми сумнівними.

Ще ніхто в Україні не купив такого мистецького майна, як цей В. Фексенберг з Росії, але про нечесне здобування гроша і таку ж нечесну торгівлю читаємо постійно, дивуючись, як довго це може тривати і куди воно приведе. Зате менше читаємо про цю іншу торгівлю, яка так широко тепер відома – про торгівлю власним тілом. Ці бідні жінки і дівчата не заробляють мільйонів, а продаються за безцінь і про них не пишуть на перших сторінках світової преси і не подивляють їхнього „успіху“.

А вже, здається, час щоб питанням торгівлі жінками зайнялися не тільки поодинокі журналісти чи письменники, але поважні світові організації.

Бо ж це питання загальної моралі і майбутнього родини.

О-КА

СВОБОДА

Пам'ятаймо
про
Україну!

Видас Український Народний Союз

— SVOBODA —

Published by the Ukrainian National Association

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published weekly on Fridays
by the Ukrainian National Association, Inc.
at 2200 Route 10, P. O. Box 280, Parsippany, NJ 07054

Svoboda: (973) 292-9800; Fax: (973) 644-9510, UNA Fax: (973) 292-0900
E-mail: svoboda@att.net Web-site: www.svoboda-news.com

Postmaster, send address changes to: Svoboda, P. O. Box 280,
2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054

Periodicals postage paid at Parsippany, NJ 07054 and additional mailing offices.

Передплата на рік \$55.00, на півроку - \$35.00. Для членів УНСОЮзу
\$45.00 річно, на півроку - \$30.00. За кожну зміну адреси - \$1.00.
Чеки і грошові перекази виставляти на "Svoboda".

Головний редактор — Ірена Ярославич
Редактори: Ольга Кузьмич, Христина Ференцевич,
Левко Хмельковський, Петро Часто.

Адміністрація „Свободи“
Адміністратор Володимир Гончарик
Керівник відділу оголошень
Марійка Осціславська
Передплата - Марійка Пенджола

(973) 292-9800 (дод. 3041)

(973) 292-9800 (дод. 3040)

(973) 292-9800 (дод. 3042)

Користуйтеся
веб-сайтами „СВОБОДИ“
www.svoboda-news.com
„УКРАЇНСЬКОГО ТИЖНЕВИКА“
www.ukrweekly.com
УНСОЮЗУ
www.unamember.com

3 РЕДАКЦІЙНОЇ ПОШТИ

„Ми тут і Україна - це тепер одна родина”

В ряді місцевостей США, пише **Олександр Кобаса** з Вільямс-тауну, Н. Дж., громадське життя останнім часом завмерло. Так було і у Вільямс-тауні до 2002 року, коли сюди прибув о. Павло Лобінський, з ініціативи якого громада знову почала відзначати річницю бою під Крутами, Листопадове свято, вшановувати пам'ять жертв Великого голоду 1932-33 років. 18 січня тут відбулося свято Просфори, яке відкрив Андрій Стахнів. Після молитви і ділення просфорою відбувся обід, приготовлений під керівництвом Галі Стахнів, а потім – творча програма, на якій про історію ялинки розповів Олександр Кобаса, вірші читали Ярослав Кошман, Андрій Стахнів, Михайло Кузьма і Олександр Кобаса, звучала коляда з музичним супроводом на акордеоні Богдана Артимовича.

Олександр Кобаса переслав також статтю з газети „Галицька зоря” від 6 грудня 2003 року про творчий вечір композитора Івана Майчика, що відбувся 23 листопада в Дрогобицькій філармонії.

Акти 22 січня 1918 і 1919 років – дві історичні події, яких ніколи і ніщо не зітре з нашої пам'яті – громада Глен Спею, Н. Й., відзначила 1 лютого, повідомляє **Богдан Кандюк**. Голова Українського Братського Союзу Ярослав Гавур у доповіді згадав про історію України, народ якої дочекався проголошення самостійності і на згарищах двох імперій скинув зі себе кайдани, що віками гнітили його тіло і душу. В Києві, на Софійській площі, Українська Центральна Рада проголосила Україну самостійною, від нікого незалежною і суверенною державою. Як продовження цього історичного акту, 22 січня 1919 року на площі св. Софії в Києві, при участі війська і народу, проголошено злуку всіх частин українських земель.

Зі Львова **о. Ігор Янів** повідомив про освячення Генерального консульства Чеської республіки, яке провів 24 січня Верховний Архієпископ УГКЦ Любомир кардинал Гузар.

Ряд листів присвячено політико-економічній ситуації України, настудним виборам. **Роман Копійчук** з Сент-Августину, Флорида, переслав статтю лікаря Владислава Комова з київської газети „День” про зменшення чисельності населення України „Чому нас стає менше?”, який вважає головними причинами цього алкоголь, паління і наркотики.

Микола Латишко з Норт-Порту, Флорида, закликає СКУ й уся діаспору посилити перед виборами пропагандивну працю в Україні. Він надіслав також вірш „Як хвилі в морі”, присвячений В. Ющенкові.

Олександр Серафим з Трої, Миш., надіслав копію статті з газети „Українське слово”, у якій подано вістку про міжнародну наукову конференцію „Політична економія розвитку перехідних суспільств”, що відбулася 15 листопада 2003 року в Києві, і зокрема докладний переказ доповіді проф. Зіновія Л. Мельника про соціально-економічні наслідки Голодомору 1932-33

років в Україні. Передовсім у статті говориться, що метою комуністичного уряду було знищення в Україні 25 мільйонів приватних господарств, щоб узяти під контроль усі ресурси, а також провести демографічні зміни в національному складі населення. З метою досягнення таких змін почалося масове переселення росіян в українські села, мешканці яких вмерли з голоду. З цієї причини чисельність українців зменшилася в Україні з 87.6 відс. у 1926 році до 80 відс. у 1931-му, а чисельність росіян зросла за цей час з 5.6 до 9.2 відс.

Про негаради життя України написав **Василь Петрів** з Рочестеру, Н. Й., який вважає, що в бідах нової держави винні її два президенти – Л. Кравчук і Л. Кучма, а також спецслужби чужих держав. **Богдан Каба** з Каліфорнії після зустрічі з новоприбулими з України висловлює жаль, що багато з них спілкуються російською мовою.

Художник **Василь Барабаш** з Нью-Йорку надіслав копію створеного ним портрета Президента США Дж. Буша, а також подяку Федеральній кредитовій кооперативі „Самопоміч” в Нью-Йорку, яка подала грошову допомогу мистецькій студії при Освітньо-культурному центрі УККА для виготовлення плякатів про Великий голод в Україні, що були використані в жальбному поході 15 листопада 2003 року.

В Національному музеї літератури України відбулася виставка видань, присвячених Великому голодові 1932-33 років. Її організувала завідувачка відділом Галина Болотова. На відкритті виставки промовляв Левко Лук'яненко, Володимир Улянич. Розповідь Галини Болотової і звіт „Літературної України” про цю подію переслала до редакції голова АГРУ **Божена Ольшанівська** з Ньюарку, Н. Дж.

Ганна Дениско з Полтави у своїх роздумах з приводу 350-річчя Переяславської ради наводить випис з Лохвицької ратушної книги часів Переяслава, у якому наказується повернути мешканцеві Лохвиці відібрану у нього шапку. А було так, що вулицею йшов голодний московський вояк, і добросердий українець подав йому крізь вікно буханець хліба. Москаль узяв не тільки хліб, а й шапку, проте згодом був затриманий у місті. Цей випадок став для Ганни Дениско символом усієї переяславської угоди.

В. Гнатківський з Бейсайду, Н. Й., переслав відкритого листа до Л. Кучми українки Марії, який є памфлетом з критикою дій Президента України.

Петро Кардаш з Австралії повідомляє про вихід у видавництві „Фортуна” монументальної книги „Злочин” про Великий голод в Україні. Комітет фонду книги „Злочин” збирає пожертви на друге її видання. Адреса комітету: Ukrainian House, P. O. Box 78, Essendon, Vic 3040 Australia.

Голова редакційної ради з видання книги „Визначні постаті закордонного українства” **Ярослав**

Першим був Єпископ Олександр

У „Свободі” (ч. 4, 23 січня) поміщено допис „Візита Єпископа УПЦ КП Степана”, автор якого, Яків-Аскольд Ємець з Аризони, припустився помилки, пишучи про Єпископа Степана як про „першого в діаспорі Єпископа УПЦеркви Київського Патріархату”. Вважаємо за обов'язок уточнити, що „першим в діаспорі” Єпископом УПЦеркви Київського Патріархату є Єпископ Олександр з Дітройту, який приєднався до Київського Патріархату ще десять років тому (про що, до речі, писала „Свобода”), вже будучи Єпископом, тоді як о. Степана було висвячено на Єпископа лише півтора року тому.

Принагідно зазначимо, що парафія Св. Андрія в Дітройті, де настоятелем Єпископ Олександр,

була першою парафією зі США, яка приєдналася до Київського Патріархату, і цю відданість Києву відзначив під час своєї візити до Дітройту Патріарх Київський і всієї Руси-України Філарет.

Генеральний консул України в Чикаго д-р Борис Базилевський нещодавно відвідав парафію Св. Андрія і Єпископа Олександра у зв'язку з 10-літтям приєднання до УПЦ КП, в київських газетах „Столиця”, „Слово „Просвіти” і „Дзеркало тижня” були поміщені статті про діяльність Єпископа УПЦ КП зі США Олександра. Отож варто, щоб знали про це і читачі „Свободи”.

Д-р С. Тайсин,
Дітройт, Миш

Допоможемо українцям Казахстану!

У Раді оборони і допомоги Україні (РОДУ) уважно прочитали листа Антоніни Маслій („Свобода”, ч. 6) про пожежу в бюрі та світлиці асоціації „Українці Казахстану”. Зміст її листа зрозумілий: наші недруги, вандалі живуть і в Казахстані. А. Маслій не згадує, що після тритижневої виставки „Забуттю не підлягає” комуністи з числа росіян зчинили крик: „Хто дозволив відкривати історію минулого?”. На помсту саме з їхнього боку, як мені видається, не треба було довго чекати, але помста не злякала українців, а ще більше з'єднала українську громаду.

РОДУ радо бажає допомогти землякам у їхній біді, бо це є необхідність, але РОДУ не має

жодного бюджету, працює виключно за пожертви громади. Слід згадати, що в цьому випадку потерпіли і ті цінні речі, які подарували українці Америки і вислали контейнером до Казахстану. Ми просимо всіх допомогти в силу спроможностей, бо найменша допомога для них буде великою, і не тільки фінансовою, але й моральною підтримкою, бо добре знати, що десь далеко живуть добрі українці, які за них пам'ятають.

Чеки просимо писати на: „UCCA-Pavlodar” і присилати на адресу: UCCA, 203 Second Ave., New York, NY 10003.

Іван Буртик,
голова управи РОДУ,
Нью-Йорк

Слід засудити писання В. Яременка

Минулого тижня суд в Україні прийняв рішення про закриття київської газети „Сільські вісті” на підставі звинувачення у розпалюванні міжнародної ворожнечі, що проявилось в друкуванні антисемітських статей. Це рішення викликало різні критичні зауваги, включно з протестом проти цензури. Прочитавши статті „Євреї в Україні сьогодні: реальність без міфів”, надруковані у „Сільських вістях” 23 вересня 2003 року, я вважаю, що це не лише антисемітизм,

але й ксенофобія та поширювання міжнародної ворожнечі. Українське патріотичне суспільство повинно засудити писання Василя Яременка, автора статті в „Сільських вістях”, і відмежуватися від шкідливого нападу в стилі гітлерівської журналістики на одну з національних меншин в Україні.

Євген Стахів,
голова Товариства
українсько-єврейських зв'язків,
Нью-Йорк

Яцків і виконавчий директор **Ігор Винниченко** дякують за висвітлення в газеті праці комітету. А **Євгенія Ковальська** з Луїсвіл, Кол., шукає книжку Осипа Магаса „Трагедія Галицької України в Стшалкові”, яка була видана в 1920 році у Вінніпегу, Канада. Батько Є. Ковальської був інтернований у польському таборі в 1919-роках і вона хоче більше знати про ті події. Адреса Євгенії Ковальської: 1568 Ridgeview Dr., Louisville, CO 80027.

Зі Львова написала **Таня Курилко**, родині якої була присвячена стаття Оксани Мазяр-Сновидович „Покута чужих гріхів” („Свобода”, 14 листопада 2003 р.). Вона дякує за допомогу Тетяні Ясінській з Сілвер-Спрінгс, Ользі Матулі з Потомаку (сестрицтво Св. Ольги), Веніамінові Корсуню з Джексон

Гейтсу і Ярославі Бочкович, адреси якої вона не знає.

Учасник УПА **Василь Шпіндура** з Дітройту, Миш., слушно зауважує, що автор статті „Каторга не зламила патріота” („Свобода”, 26 грудня 2003 р.) помиляється, коли пише, що молодь в 1939-40 роках несла харчі воякам УПА до лісу, бо УПА тоді ще не було. Проте слід зауважити, що збройний опір усе ж був.

Низку віршів написав **Микола Горішний** з Ліндгорсту, Н. Дж. В одному з них він закликає:

До культури і науки
Прикладаймо свої руки,
Щоби наша діаспора,
Перестала бути хвора.
Ми тут і Україна,
Це тепер одна родина.
Рідні цінності плекаймо,
Україні помагаймо.

СТОРІНКА УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

Гостина Св. Миколая – свято для дітей і дорослих

ВУНСАКЕТ, Р.Й. – 14 грудня 2003 року 241-ий Відділ Українського Народного Союзу, зокрема його голова Теодор Клован і секретар Джанет Бардфел, влаштували в залі УКЦеркви Св. Михайла гостину Св. Миколая, призначену для дітей. Д-р Богдан Кузьма, д-р Лідія Ткач, Каміла Баб'як, Марко Ткач, Андрійко Ключас, Роман Кузьма і Андрій Волянський брали участь у цьому дійстві, а о. парох Роман Големба провадив парафіян у співі Різдвяних колядок, при музичному акомпаніменті Івана Ткача. Кожного року гостина Св. Миколая у нашій громаді – радісне переживання, і цього року воно було таким самим.

Джанет Барден

ПОВІДОМЛЕННЯ

для членів 222-го відділу УНС

З днем 1-го лютого 2004 року, Відділ 222-ий був з'єднаний з відділом 112-им, секретарем якого є:

АЛІЦІЯ ОЛЕНЧУК

Просимо членів звертатися у всіх справах членства та забезпечення в УНСоюзі на адресу:

Mrs. Alice Olenchuk
2625 Bonny Blvd.
Parma, OH 44134
(440) 884-5126

To book a room or event call: (845) 626-5641, ext. 141
216 Foordmore Road • P. O. Box 529
Kerhonkson, NY 12446
E-mail: Soyuzivka@aol.com
Website: www.Soyuzivka.com

14 ЛЮТОГО – „Вікенд” з нагоди Дня Валентина. Вечера та ЗАБАВА до звуків оркестри „Askold Buk Trio”. Початок 6 веч., вступ 19.95 дол.++

21 ЛЮТОГО – Нараноч Fire Department Banquet.

28 ЛЮТОГО – SUNY New Paltz Sorority Semi Formal Banquet.

6-7 БЕРЕЗНЯ – Річні Зимові наради Пластового Куреня „Хмельниченки”.

27-28 БЕРЕЗНЯ – Традиційна українська кухня. Спонсорована пластовим куренем „Спартанки” для батьків і дітей від 15 років.

10 КВІТНЯ – Великодні святкування. Святочний „Brunch”.

17 КВІТНЯ – Весілля Ненсі Медвідь і Джонатана МекФолл

7-9 ТРАВНЯ – Cinco De Mayo святкування.

14 ТРАВНЯ – Ellenville Junior Prom

15 ТРАВНЯ – Весілля Ковальчук/Стефан і Raut/Alex.

28-31 ТРАВНЯ – Вікенд з нагоди Дня Пам'яті. „BBQ” і Забава.

Помер Олександр Скібіцький

Екзекутивний комітет Українського Народного Союзу з сумом повідомляє членів Головного уряду, членів 285-го Відділу УНСоюзу та все членство, що 5 лютого 2004 року помер св. п. Олександр Скібіцький, секретар 285-го Відділу УНСоюзу, який виконував обов'язки секретаря понад 20 років, був заступником голови, а згодом – головою Рочестерської округи УНСоюзу.

Екзекутивний комітет та все членство УНСоюзу висловлюють своє найглибше співчуття дружині Леокадії, синам Олександрові і Леонідові та їхнім родинам.

Похоронні відправи відбулися у вівторок, 10 лютого, в Українській православній церкві св. Марії у Рочестері, Н. Й. Пам'ять про св. п. Олександра Скібіцького за його довголітню працю, відданість і посвяту буде завжди з нами.

Вічна Йому пам'ять!

Екзекутивний комітет УНСоюзу

ОКРУЖНИЙ КОМІТЕТ ВІДДІЛІВ УНСОЮЗУ, ЧІКАГО, ІЛ.

повідомляє, що

РІЧНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ

— відбудуться —

в суботу, 28 лютого 2004 р., о год. 11-й ранку

в Українському Культурному Центрі

2247 W. Chicago Avenue, Chicago, IL.

У загальних зборах зобов'язані взяти участь з рішачим правом голосу: члени управи окружного комітету, конвенційні делегати, та по два делегати наступних відділів:

17, 22, 114, 125, 131, 139, 176, 220, 221, 259, 379, 399, 423, 452, 472

Гостей, членів Українського Народного Союзу радо вітаємо.

У нарадах візьмуть участь:

Михайло Куропась – Радний УНС

Андрій Скиба – Радний УНС

д-р Мирон Куропась, Гелен Олек-Скотт – Почесні члени Головного Уряду

За управу Округи:

Стефко Куропась – голова • Андрій Скиба – секретар

Богдан Кукуруза – касир

Український Народний Союз

Ukrainian National Association, Inc.

УНСоюз уділяє своїм членам

по доступних відсотках

Гіпотечні позички
MORTGAGES

Потелефонуйте сьогодні!
(800) 253-9862 дод. 3036

ВИБОРИ – 2004 В УКРАЇНІ

Перед виборами комуністи застосовують нові методи пропаганди радянського минулого

ПАРСИПАНИ, Н. Дж. – 2 лютого в електронній пошті „Свободи“ з'явився лист Українського інформаційного агентства лівих сил України „Партактив“ з запрошенням читати його публікації, оскільки, говорилося в листі, усі провідні засоби масової інформації України контролюються „націонал-ліберальною опозицією“. Агентство застерігало сторінку в минулому році. Його головний редактор І. П. Симоненко обрав оформленням сторінки червоний прапор, зірки та серп і молот – символи ССРСР. Саме тугою за минулим і потягом до нього просякнуті усі публікації „Партактиву“, що подаються переважно російською мовою.

„Лівий рух за наших умов має фундаментальний запас міцності, якого немає ніде ні в кого“.

Наприклад, Соломія Шпак у статті „Європейські Зіта і Гіта“ перелічує „тридцять три нещастя“, які за сприяння ПАРЄ „можуть обрушитися на Україну“. Головне з них – прихід В. Ющенка до влади, далі – крах кучмівської політичної реформи, нарешті – „наступ європейців на позиції українських комуністів“.

Чому ж так бояться Європи українські комуністи? Виявляється, вони бояться, що в Україні може статися „грузинський переворот“, організований, на думку, „Партактиву“, європейською буржуазією за підтримки американських імперіалістів. Агентство пише, що до Грузії були перекинуті сербські активісти, які спонукали до дії тбіліських студентів. У цих подіях „Партактив“ вбачає єдиний позитив – усунення від влади Е. Шеварднадзе, який найбільше від інших зробив для „зрадництва ССРСР і демонтажу соціалізму“.

В Україні такою ж небезпекою, пише „Партактив“, є В. Ющенко, який об'єднав у бльоці „Наша Україна“, „націоналістичні партії і партії з глибоко буржуазною ідеологією“, вважає Сергій Фролов. І вчинив він це з єдиною метою – зробити Україну „годувальницею Америки на просторах загальноамериканської держави“. В цьому його підтримує президент „проамериканської“ Польщі О. Квасневський, метою якого є посилення впливу в Східній Європі.

На диво, українські комуністи не палають бажанням спілкуватися і з Росією, оскільки вважають, що там теж прийшла до влади „буржуазія“, котра швидше від її західних конкурентів пристосувалася до особливостей українського ринку. При цьому комуністи Росії – їхні союзники.

Єдиним їхнім прагненням є відродження „всенародного щастя“ у відродженому ССРСР. Звідси й заклики „протистояти імперіалізму“, „зупинити експансію представників чужої буржуазії“. Звісно, „Партактив“ навпростець до відродження ССРСР не закликає,

але усі його виступи проти розвитку ринкової економіки та інтеграції України у Західний світ залишають Україні єдиний вибір – всенародно власність на засоби виробництва і присвоєння його плодів партійною номенклатурою. Як у минулі роки „розвинутого соціалізму“.

„Партактив“ не минає нагоди покепкувати з української національної ідеї, вдаючись до таких визначень як „псевдо-патріоти українського походження“, „ласкаві пани“, „націонал-буржуа“, „націоналістичні конвульсії“. Пише також про те, що „псевдо-опозиціонери вирішили поспекуювати на тему річниці Переяславської угоди, лякаючи простих громадян підступними планами москалів“, натякає, що День соборності України – це „чергова дата, яку витягли з мотлоху історії для потішення самолюбства дрібних буржуазних націоналістів“.

Взагалі мова публікацій „Партактиву“ позначається брутальністю висловів, що межують з хамством. Про представницю ПАРЄ, які недавно відвідали Україну, комуністи назвали їх „євродамами, років з п'ятдесят від роду, які перебувають на порозі певних фізіологічних змін в організмі“, В. Ющенко обзивають „бездарним політиканом“, а на сторінці листування з читачами вдаються до висловів, які не можна привселюдно навести. Але дивуватися цьому не слід, бо й засновник комуністичної партії В. Ульянов-Ленін залишив у своїх публікаціях стільки лайки та образ на адресу своїх політичних опонентів, що її вистачило б ще на десять „Партактивів“. Відомо також, що згідно компартійного гимну „хто був ніщо, той стане всім“, тобто невіглази й хами візьмуть владу. Чим це скінчилося, видно з сумного досвіду ССРСР.

Але досвідчені комуністичні пропагандисти розуміють, що стару ідею треба подати в новій обгортці, пояснюючи, що гарні ідеї, підказані „геніями“, зіпсували люди. „Партактив“ пише: „Геніальність дідуся (Карла Маркса – прим. ред.) полягає в тому, що майже двісті років тому, озброєний чорнилом і гусячим пером, він побачив те, чого не бачать наші сучасники, озброєні комп'ютерами і усякими економічними знаннями – імперіалізм є останньою стадією капіталізму. От тільки він не написав, що буде потім. Дідусь Ленін намагався кинути людству рятівне коло – ввійти в згоду з природою (тобто кожному за потребою, але не більше – прим. ред.), але жадібність людська виявилася сильнішою законів природи, от і вернулося усе до початків“.

Пропагандисти розуміють, що теоретичні роздуми можуть не діяти до більшості не дуже освічених у марксизмі і втомлених від ленінізму людей, тому в передвиборних перегонах користуються властивістю людської пам'яті забувати все погане.

Старші віком люди схильні милуватися в спогадах власною молодістю, коли буяли сили і серце прагнуло кохання. І тепер вони

охоче приймають стару ідею в звичній замолоту обгортці і повторюють слідом за пропагандистами: „Це був час романтики, коли ми босоніж, голіруч, з сухарем в кишені, з піснею і надхненням, будували бетонні греблі і оралі казахську цілину“.

Молодь слухає і вірить, але до неї доходять чутки й про мільйони жертв репресій та воєнних перемог, про пограбування і винищення голодом власного народу, про сталінські табори. Як діяти комуністам, у якій обгортці подавати стару ідею молодим? Провідний російський політолог Сергій Кара-Мурза, автор книги „Маніпулювання свідомістю“, констатує на сторінках „Партактиву“:

„У нас більшість населення покищо сприймає радянський соціалізм (...) як реальну і цілком успішну спробу побудувати суспільство максимальної соціальної справедливості, яке захищало нас від багатьох смертельних загроз, особливо від нападів західного суспільства, котре завжди намагалося перетворити на свою периферію або взагалі знищити усіх, хто з ним зіткнувся“.

Видається, що „Партактив“ і його автор не уважно читали тезу Карла Маркса про перелиття капіталу, тому що насправді капітал розміщує своє виробництво там, де дешевша робітнича сила, є енергія, сировина, але це врешті сприяє розитковій відсталості теренів і

коли вони починають за рівнем життя наздоганяти розвинуті країни, капітал переносить увагу на інші відсталі території. В цілому – виграш позитивний, тож він міг би бути таким і для України...

Але теза „ворожого оточення“ після тривалого насаджування ще живе в свідомості людей і автор „Партактиву“ продовжує: „Для нас досвід ССРСР важливий сьогодні передовсім як надійний реальний досвід, що ось на цій землі, з цим населенням ми здатні створити потужну державу, під захистом якої можемо поступово поліпшувати життя переважної більшості людей за найголовнішими параметрами. А оскільки це було, значить це може бути – ось що головне“.

Відчуваєте дещо приховані гасла минулого: „поступово поліпшувати... для більшості... за головними параметрами“. Тобто знову варена ковбаса для всіх і шинка – для номенклатури, зате за залізною завісою, яка надійно захищатиме від розвинених країн Заходу.

І висновок: „Тому лівий рух за наших умов має фундаментальний запас міцності, якого немає ніде ні в кого“.

Так, лівий рух, побудований на тужливих спогадах про молоді роки, на недостатній обізнаності населення з життям інших народів, на зневіреності простих людей у нинішній владі, має запас міцності і з ним треба рахуватися на наступних виборах, але куди веде народ і державу цей рух? Знову у безвихідь?

Левко Хмельковський

Чи Ви чули?

**Придбайте для мене в УНСоюзі
вивінувальну грамоту на 20 років
з одноразовою вкладкою
за суму 2,287.26 дол.**

**і я отримаю чека на 5,000.00 дол.
якраз у пору на мою університетську
освіту. На що Ви чекаєте?**

**Телефонуйте до УНСоюзу на число:
1-800-253-9862.**

Зробіть це негайно!

* Вік від 0 до 3,5 року

** Найнижча сума забезпечення 5,000.00 дол.

ЖИТТЯ ГРОМАДИ

УПЦ в США заопікується двома сиротинцями в Україні

Архiepиcкoп УПЦ в США Антоній (в центрі) вручає чек д-рові З. Матківському (крайній зліва), поруч – єромонах Даниїл. Другий ряд (зліва): О. Вельгаш, Н. Матківська та О. Скочипець.

С. БАВНД-БРУК, Н. Дж. – Впродовж останніх трьох років УПЦерква в США у спільній з Фондом Допомоги Дітям Чорнобиля допомогів програмі заопікується двома сиротинцями в двох українських містах – Залуччі і Знам'янці.

Провідники ФДДЧ – д-р Зенон і Надія Матківські і директор ФДДЧ в Україні Олена Вельгаш зустрілись з Архiepиcкoпом УПЦ в США Антонієм і скарбником Консисторії Омеляном Скочипцем, щоб звітувати про працю, виконану

під егідою УПЦеркви у справі допомоги сиротинцям впродовж минулого року.

Церква зобов'язувалась допомагати сиротинцям принаймні п'ять років, але життя показує, що це зобов'язання буде тривати ще багато років – зокрема якщо мати на увазі бажання наших студентів поїхати в Україну для місійної праці, яку організовують церковні відділи – Відділ молоді і дорослих і Відділ місій та харитативних справ. Під час засідання, що відбулось у половині січня, було вручено чергову

пожертву в сумі 23, 000 дол.

Як було в минулому, значна частина нашого зусилля зосереджувалась на відновленні будинків, в яких діти живуть. На цей рік четвертина загальної суми призначена на нові вікна у будинках, що старіють. Найбільша частина призначена на програми для покращання фізичного і ментального здоров'я дітей. Будемо устатковувати окрему кімнату, призначену для фізотерапії в сиротинці у Залуччі і оплачувати працю в ній двох

фізотерапевтів. Крім цього, будемо спонзорувати трьох викладачів, компетентних у вихованні дітей зі спеціальними потребами, і двох зв'язкових, які будуть працювати під керівництвом ФДДЧ у Києві для кращого контролювання виконання наших програм.

Висловлюємо подяку всім тим, хто пожертвував на цю ціль. Просимо продовжувати Вашу щедрю допомогу!

Відділ зовнішніх зв'язків
УПЦ в США

Видано нові томи „Літопису УПА”

Зусиллями видавництва „Літопис УПА” вийшли з друку два нові томи. Том 7-ий нової (Київської) серії – „Боротьба проти УПА і національного підпілля: інформаційні документи ЦК КП(б)У, обкомів партії, НКВС-МБС, МДБ-КДБ 1949–1959” – присвячений 30-річчю „Літопису УПА”. До нього увійшло 139 документів, надісланих до ЦК КП(б)У з різних радянських органів влади й окремими радянськими діячами. Усі ці документи стосуються боротьби радянського режиму проти українського національно-визвольного руху у Західній Україні впродовж 1949–1959 рр. Книга у твердій обкладинці, 705 сторінок з англomовним резюме, примітками, індексом особових і географічних назв, списком скорочень та переліком документів і матеріалів.

Том 5-ий серії „Бібліотека” – „Довідник-пошуківець. Реєстр

осіб, пов'язаних з визвольною боротьбою на теренах Львівщини (Без Дрогобиччини). 1944–1947”, присвячений також 30-річчю „Літопису УПА”.

Цей збірник архівних документів особливо цікавий для тих, хто розшукує інформацію про долю своїх близьких і рідних, зниклих безвісти. Ці інформації подані у кожному гаслі реєстру за районами та реєстру прізвищ, де містяться головні ключеві дані про особу, яка була пов'язана з визвольними змаганнями.

Книга у м'якій обкладинці, 405 сторінок, з азбучним покажчиком скорочень і пояснень.

Нові книги „Літопису УПА”, в ціні 25 дол., можна замовляти за адресою: „Litopys UPA”, P. O. Box 97, Station „C”, Toronto, ON. M6J 3M7, Canada. Електронна адреса: upa@allstream.ca

Іван Лико

НАУКОВЕ ТОВАРИСТВО ІМ. ШЕВЧЕНКА в АМЕРИЦІ

запрошує на презентацію видань

членів Товариства

(Історично-філософської Секції та Секції Суспільних наук)

та

видань спонзорованих НТШ

в якій братимуть участь

д-р ТАРАС ГУНЧАК, д-р ЯРОСЛАВ ПЕЛЕНСЬКИЙ,
д-р ВОЛОДИМИР ТРЕМБИЦЬКИЙ,
д-р ВСЕВОЛОД ІСАЇВ / проф. МАРТА ТРОФИМЕНКО,
д-р ІВАН ГОЛОВІНСЬКИЙ,
МАРТА ТАРНАВСЬКА, проф. АНДРІЙ ДАНИЛЕНКО

презентація відбудеться

в суботу, 21 лютого 2004 р.

о год. 5-й по пол.

в будинку НТШ

63 Fourth Ave. (між 9 і 10 вул.)
New York, NY 10003

НАУКОВЕ ТОВАРИСТВО ІМ. ШЕВЧЕНКА

та

УКРАЇНСЬКЕ ЛІКАРСЬКЕ ТОВАРИСТВО ПІВНІЧНОЇ АМЕРИКИ УЛТПА МЕТРОПОЛІЇ НЬЮ-ЙОРКУ

запрошують на круглий стіл

„ПРОФЕСІЙНА ОСВІТА В УКРАЇНІ ТА АМЕРИЦІ: МЕДИЦИНА”

Слово від НТШ – д-р ЛАРИСА ОНИШКЕВИЧ

Слово від УЛТПА – д-р ЛЕСЯ КУШНІР

У круглому столі беруть участь:

д-р Марта Кушнір, д-р Дарія Дика, д-р Віктор Грибенко,
д-р Михайло Цегельський, д-р Юрій Савицький

круглий стіл відбудеться

в суботу, 14 лютого 2004 р.

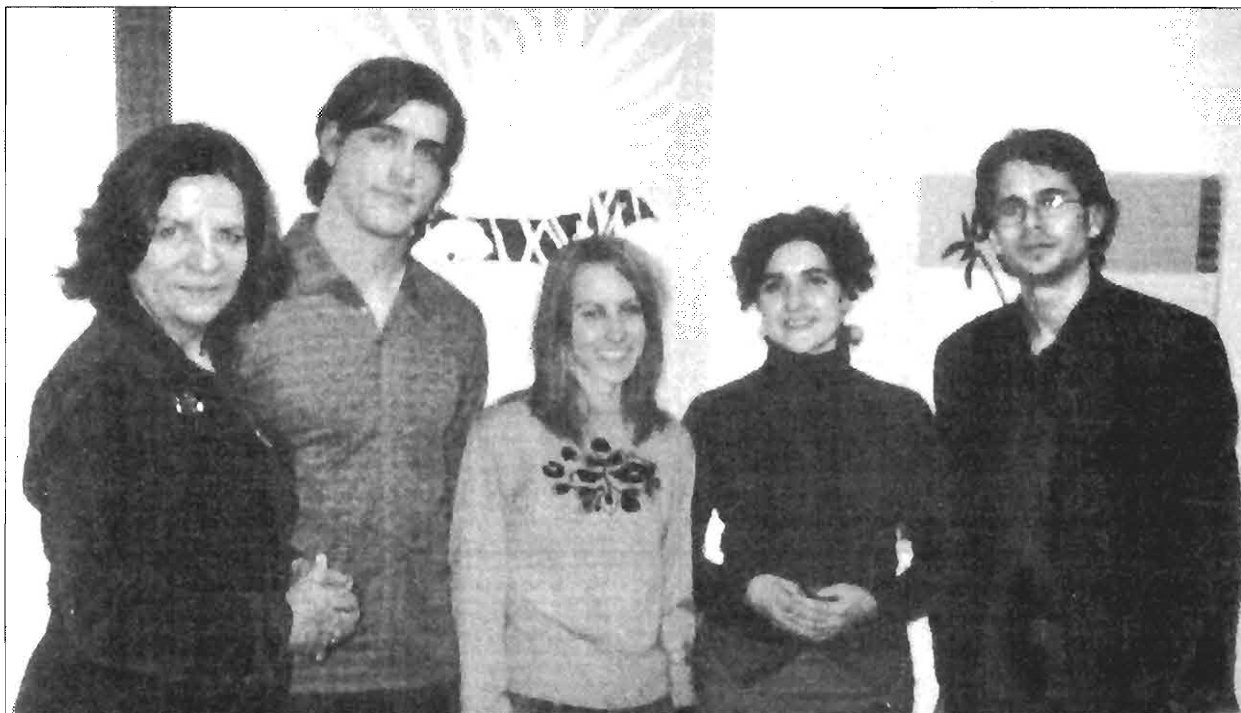
о год. 5-й по пол.

в будинку НТШ

63 Fourth Ave. (між 9 і 10 вулицями)
New York, NY 10003

Переможець конкурсу - мистець Руслан Трусевич

На світлині (зліва): Руслан Трусевич та Майя Джонсон, які отримали першу та другу нагороди імені Віри Хрептовської на міжнародній виставці УІММ, Аня Антонович і Коля Савицький – організатори виставки.

ЧИКАГО. – 22-річний Руслан Трусевич, випускник Грінел-коледжу штату Айова, отримав нагороду імені Віри Хрептовської у першому конкурсі студентів „Ювентус-2003”, що проводився в Українському інституті модерного мистецтва.

Руслан Трусевич був одним із 12-ти студентів-випускників, котрі були вибрані з-поміж учасників міжнародного конкурсу, що проводився минулого року в Українському інституті на конкурс праць з Канади та США, які представляли широкую палітру стилів. Виставка робіт 12 студентів проводилася в Інституті з 19 грудня 2003 року по 24 січня 2004 року.

На відкритті виставки 18 грудня побувало більше, ніж 300 відвідувачів. Жюрі присудило першу та другу нагороди, а також гро-

шову стипендію. Найвищу нагороду імені колишньої голови та спів-засновниці інституту Віри Хрептовської одержав Руслан Трусевич. Другу нагороду виборола Стейсі Майя Джонсон, випускниця Ілінойського університету в Чикаго.

Руслан Трусевич – уродженець Чикаго, представник третього покоління Українського інституту, котрий працює із „побутовими матеріалами” (армоване скло, вінілові трубки і т. д.). Він перетворює їх на витвори мистецтва. Випускник „Рідної Школи”, пластун. Руслан Трусевич двічі отримував нагороди виставки сальону студентської галерії „Фолкнор” за кращий експонат-грант з творчого мистецтва, а також мистецьку стипендію у Грінелі.

„Ювентус-2003” намагався відшукати розмаїття ідей, що приваблюють сучасних студентів-випускників, які присвятили себе вивченню мистецтва. Виставка частково спонзується грантом губернаторської програми міжнародного мистецького обміну при Раді мистецтв Ілінойсу. Плянується повторення конкурсу в 2004 році.

Український інститут модерного мистецтва створено для пропагування сучасного українського мистецтва та культури. Він служить мистецьким символом громади західної частини Чикаго, проводячи мистецькі виставки світового рівня, концерти, літературні читання, просвітницькі та культурні заходи. Для отримання додаткової інформації запрошуємо на веб-сайт: www.uima-art.org.

Марійка Кульчицька

Учні виступили з великим концертом колядок

ДІТРОЙТ, Миш. – Чудового зимового дня в неділю, 7 грудня, в церкві Непорочного Зачаття відбувся Різдвяний концерт учнів місцевих українських католицьких шкіл – в подяку українській громаді за підтримку і допомогу. На концерті були присутні високі гості, які прибули до Дітройту з нагоди відкриття та урочистого посвячення нових приміщень українських католицьких шкіл церкви Непорочного Зачаття: Митрополит Стефан Сорока, о. Діонісій Ляхович – протоархимандрит Чину Святого Василія Великого, о. Маврикій Попадюк – протоігумен Американської Провінції Чину Святого Василія Великого. На фото: під час Різдвяного концерту в церкві Непорочного Зачаття.

Христина Юзич

Вписи на літній семестр-2004 УВУ

МЮНХЕН, Німеччина. – Український Вільний Університет повідомляє, що до 7 травня тривають вписи на літній семестр 2004 року для навчання на факультетах україністики, філософічному та державних і економічних наук. Передумови допуску до студій в УВУ: закінчена вища освіта в акредитованому університеті, бездоганне знання української мови, добрі знання німецької або англійської мов. Потрібна документація: заява, автобіографія, чотири фотокартки, атестат про середню освіту (копія), дипломи про вищу освіту (копія).

Виклади триватимуть від 10 травня до 30 липня. Інтенсивна сесія – від 21 червня до 30 липня. Сесія педагогічного інституту триватиме від 5 до 30 липня, а курси підвищення кваліфікацій за системою Монтесорі – від 21 червня до 30 липня.

Зголошення просимо пересилати на адресу університету: Ukrainische Freie Universitat, Pienzenauerstr. 15, 81679 Munchen, Deutschland. Тел.: 011 (4989) 999388-30 або 40. Факс: 011 (4989) 997388-50. Електронна адреса: kdx0101@mail.lrz-muenchen.de

Д-р Микола Шафова

КОМІТЕТ ДОПОМОГИ УКРАЇНІ ЦЕНТРАЛЬНОГО Н. ДЖ.

запрошує Вас на

КАРНАВАЛОВУ ЗАБАВУ –

ВИШИВАНІ ВЕЧОРНИЦІ – 14 ЛЮТОГО 2004 р.

в УКРАЇНСЬКОМУ КУЛЬТУРНОМУ ЦЕНТРІ, 135 Davidson Ave., Somerset, NJ

Початок – 6:30 • Коктейль • платний бар • вечерея – буфет з української кухні • лотерея – вибір королеви вечорниць

Грає популярна оркестра „ТЕМПО“

Квитки з передплатою: 40 дол., студенти – 25 дол., при вході – 45 дол. Квитки замовляти:

Д. Геча (908) 755-8156, М. Шульга (908) 534-6683, о. Іван Лишик (212) 873-8550, Українська Національна Кредитівка (732) 469-9085

Віктор Малярек і „Наташі“ світу

В жовтні 2003 року появилось в Канаді англomовне видання книжки „The Natashas – The New Global Sex Trade“, яку написав журналіст українського походження Віктор Малярек.

Книжка, яка детально описує брутальну торгівлю жінками, швидко розпродалася (5,000 примірників), і тому випустили другий її наклад – 2,500 примірників. Очікується перевидання цієї книжки в США та Англії, розглядається можливість перекладу її українською мовою.

Видавництво „Аркейд“ із головною квартирою в Нью-Йорку придбало право на видання „Наташ“ в США і обіцяє книжку на осінь цього року.

В Лондоні видавництво „Візія книжок“ поставило вже дату на появу публікації – червень цього року. Книжка, яка викликала широкий розголос і критику в канадській пресі, буде поширена саме видавництвом „Візія“ в Англії, Ірландії, Австралії та Індії.

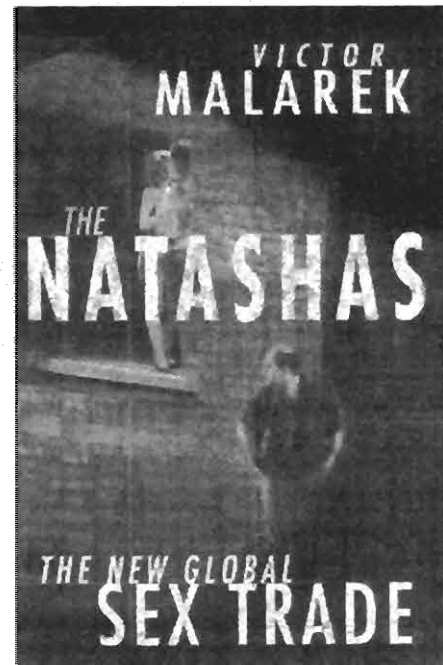
В. Малярек, який є автором вже чотирьох книжок, сказав: „Наташі“ – це була дуже важка до написання книжка. Але цю трагічну історію треба було подати до відома.

Торгівля жінками і дівчатами – це світова криза людських прав і саме тому я написав цю книжку, маючи на думці міжнародних читачів. Тому я такий вдоволений, що вона дістає визнання в цілому світі“.

В. Малярек заявив також, що він є зворушений до краю позитивною реакцією на книжку української спільноти в США і Канаді. „Численні організації і приватні особи в Канаді та США вважають за необхідне, щоб ці ж питання порушити як в окремих країнах, так і у світовому масштабі. Я особливо зворушений активністю організації „Поможіть нам – допомогти дітям“ проти торгівлі ними, що постала з ініціативи Канадського Фонду „Діти Чорнобиля““.

Ініціатива опору проти торгівлі жінками є частиною широкої міжнародної акції „Припинимо торгівлю жінками“, яку координують тепер українсько-канадські організації і поодинокі люди разом із поліцією в окремих місцевостях, жіночі організації Канади. Їхньою метою є спільне протистояння порушенням людських прав і моралі.

Згідно з позицією ООН, купівля і продаж людей з метою сексуального використання – це організова-

Віктор Малярек і обкладинка книжки „The Natashas – The New Global Sex Trade“

на злочинність, що зростає швидкими темпами. Кожного року два мільйони людей у світі – в більшості жінки і діти стають жертвами такої торгівлі. Це є одне з найбільш непомітних порушень людських прав, тому більшість людей не знає про його існування.

В „Наташах“ Віктор Малярек розповідає про трагічне життя по-

одиноких жінок і дівчат, яких полонила хвиля брутальної торгівлі. В. Малярек розкриває існування в Сербії осередків, де малолітніх дівчат з України, Молдови і Румунії готують до занять проституцією. Він подорожував у знищених війною Косові і Боснії, де побачив корупцію, до якої були причетні члени світової акції Об'єднаних Націй проти використання молодих жінок. Він відкрив скандальні ситуації в Європі, Ізраїлі і Північній Америці, де теж процвітає торгівля жінками. Він довів, що Інтернет зі сотками оголошень про публічні будинки є поважним чинником в поширенні торгівлі жінками.

О. К.

Вирішено...

(Закінчення зі стор. 1)

компаній, і представники ТНК просто настільки обережничать, що її позиції навіть на українському ринку зараз послабшали”.

На питання, чи готові європейці використовувати трубопровід уже зараз, А. Рар зазначив, що ЕС буде „повільно реагувати“ на рішення України. „Головне питання, що існує в нашій дискусії: кому потрібна каспійська нафта, що буде прокачана через трубопровід „Одеса-Броди“. Адже не забудемо, що все-таки незабаром буде вибудований велетенський нафтопровід з Баку в Джейхан, куди йтиме головна нафта. Покищо Росія качає нафту на захід. Усі в очікуванні, що буде з Іраком. Тому я думаю, що швидкої нафти для України тут усе-таки не буде. Але згодом, я думаю, якщо нафтопровід дійсно запрацює, Україна зробить великий стратегічний крок до ЕС“, – зазначив А. Рар. На запитання, чи був тиск європейських урядів на Кабінет міністрів України для ухвалення рішення на користь Європи, А. Рар відповів: „Якщо таке рішення прийняте було українським урядом, то тиск швидше йшов з боку Америки“.

Польська сторона привітала рішення українського уряду щодо прямого використання нафтопроводу „Одеса-Броди“. Про це заявив під час зустрічі з міністром закордонних справ України Костянтином Грищенком голова Ради міністрів Республіки Польща Лешек Міллер.

За матеріалами ЗМІ

АероСвіт – ЗОЛОТІ ВОРОТА В УКРАЇНУ

**Тільки АероСвіт
Українські Авіалінії
пропонують безпосадкові
рейси літаками Boeing 767
Нью-Йорк – Київ,
Київ – Нью-Йорк**

**А також через Київ в
Одесу
Дніпропетровськ
Львів
Івано-Франківськ
Сімферопіль
Донецьк
Запоріжжя
Тель-Авів
Софію**

**1.888.661.1620
1.212.661.1620
sales@aerosvit.us
або звертайтеся у Вашу агенцію**

**Вантажні перевезення
1.718.376.1023
express@aerosvitcargo.com**

АероСвіт
UKRAINIAN AIRLINES

АероСвіт
UKRAINIAN AIRLINES

www.aerosvit.com

Київський вчений на березі Гадсону

Ню Джерзі. Пекучий серпень. В один з вечорів, налаштувавши приймач на хвилю Радіо „Свобода” з Праги, чую назву програми: „Українська наука: життя на повні груди чи виживання?” та прізвища двох її гостей. Перше - добре відоме киянам: Сергій Комісаренко - академік, директор Київського інституту біохемії Національної Академії Наук, засновник першої лабораторії молекулярної імунології в Україні, колишній віце-прем'єр, колишній посол України у Великобританії. А друге - Костянтин Лященко - кандидат біологічних наук, колишній співробітник лабораторії цього ж інституту, нині директор наукових досліджень імунології туберкульозу компанії „Chembio Diagnostics Systems” в Нью-Йорку.

Ба, - втішилась я, - та це ж чоловік моєї нової приятельки Людмили. І живуть вони в сусідньому Ньюарку.

Почута бесіда зацікавила і збентежила. Як темою, так і особистостями, Костянтин Лященко - людина наша, з світовідчуттям громадянина України, що вже вісім років живе і працює на березі Гадсону.

Його колишній науковий керівник академік Сергій Комісаренко, який двічі відвідував свого колегу в Нью-Йорку і ознайомився з його науковими здобутками, назвав їх „вражаючими”, його самого - талановитим вченим, якого національна наука і втратила, і водночасно придбала, бо взаємозв'язку з материнським інститутом він не втрачає. І це заінтригувало мене найбільше.

Й ось розмова з Костянтином. Привабливий 45-літній чоловік, якого в товаристві його старшого 22-літнього сина сприймають інколи за брата. Спокійний, шляхетні манери

істинного інтелегента, вишукана українська мова. В родині, до речі, де трое дітей - студенти престижних американських університетів і приватної середньої школи, спілкуються виключно рідною мовою.

- **Костянтин, розкажіть, будь ласка, як Ви сюди потрапили.**

- В 1995 році прилетів з Києва в Кольорадо на наукову конференцію, і тут американські колеги-імунологи запропонували мені працю в Нью-Йорку. Приїхав сюди з сім'єю, перших п'ять років працював в „Public Health Research Institute”, а вже ось три роки - в діагностичній установі „Chembio Diagnostic Systems”.

- **Чим конкретно займалися і чого досягнули?**

- Продовжив дослідження, яким займався в Інституті біохемії в Києві, а саме імунологією туберкульозу, а ще конкретніше - випрацюванням швидкого методу його діагностики. Туберкульоз залишається великою світовою проблемою, оскільки смертність від туберкульозу найбільша серед усіх бактеріальних хвороб. Особливо жаклива ситуація в країнах, що розвиваються, у США ситуація з цим найкраща, бо тут діє добре налагоджена система контролю за туберкульозом. Одним з найважливіших компонентів цієї системи є раннє виявлення інфікованих. Мої дослідження спрямовані саме на вдосконалення методів діагностики туберкульозу.

Працюючи в компанії, я отримав грант від Національного Інституту здоров'я у Вашингтоні для створення нового швидкого тесту на туберкульоз. Таким чином, вдалося втілити власні ідеї, і тепер наші тести проходять клінічні випробування в більш як 10 країнах світу. Це буде новий комерційний продукт, доступний для бідних країн і,

сподіваюсь, також для України.

Останнім часом займаюсь також проблемою СНІД-у, а саме випрацюванням нового швидкого тесту на одночасне виявлення СНІД-у і туберкульозу з одного зразка крові.

- **Чи були б можливі подібні досягнення в Києві?**

- Ні. На науку там постійно бракує грошей. Уряд України байдужий до свого населення, зокрема до його медичних потреб. Мізерні кошти, як і раніше, розпорошуються по науково-дослідних установах - без врахування, хто чим займається. А ефективна американська грантова система фінансування конкретної наукової ідеї вперто ігнорується. Цілком відсутня гнучка система пріоритетів в науці. Як тільки з'явився новий смертельний вірус, що викликає хворобу SARS (гострий респіраторний синдром), Америка та Канада моментально зареагували, надавши досить великі кошти на дослідження. В результаті за кілька місяців був розшифрований генетичний код цього небезпечного вірусу, що, в свою чергу, уможливило створення ліків або вакцин.

В Україні сьогодні такою стратегічною проблемою є СНІД, вона займає одне з провідних місць в Європі за темпами зростання числа інфікованих. А Одеса перебуває серед шести портів світу з найбільшою кількістю інфікованого населення. І коли ми в Україні економімо сьогодні на власних наукових дослідках, то завтра це виллється у величезні витрати - і економічні, і в розумінні здоров'я нації. Звичайно, можна скористатись світовими досягненнями, але це обійдеться ще дорожче.

- **Який характер Ваших теперішніх зв'язків з Київським Інститутом біохемії?**

- Таке відчуття, ніби я його й не залишав. Щорічно буваю в Києві, відвідую свій інститут, підтримую творчі зв'язки. Коли директор інституту академік Сергій Комісаренко відвідував нашу компанію в Нью-Йорку, я передавав йому зразки тестів на СНІД. Він демонстрував їх на Українському телебаченні. Правда, наші чиновники від медицини ними не зацікавились.

Нещодавно підготували спільний проект на отримання міжнародного гранту для випрацювання тестів коров'ячої туберкульозу. Декілька разів я передавав дуже важливі імунобіологічні реактиви для проведення експериментів у Києві. Протягом останніх років надрукували в американському та європейському журналах дві спільні праці стосовно дослідів, які починали разом і котрі я продовжив тут. Для моїх колег це особливо важливо. Також підтримую зв'язки з науковцями Київського Національного університету, зокрема з нині відомим біологом Валерієм Поліщуком. Отже, зв'язки досить плідні...

... Потім ми довго говорили про Київ, про різні долі наших в Америці, про дітей, про наші дивні самопочуття, коли тіло - тут, а душа - там... З одного боку, Костянтин задоволений, що спробував свої сили в престижних лабораторіях Нью-Йорку і домігся успіхів, має можливість активно працювати, робить свій внесок в розвиток світової науки. А другий бік ситуації - ностальгія. Всі родичі, друзі, все коріння - там, а діти-паростки проростають вже тут. Тяжко людині без коріння... І все ж за будь-яких обставин можна залишатись корисним і Україні, і родині, і бути задоволеним, працюючи в ділянці, до якої маєш покликання.

Лідія Коваленко,
Кліфсайд Парк, Н. Дж.

Весілля на Союзівці ...

Спомини на ціле життя

**Ми бажаємо сердечно привітати
усі подружні пари з їхніми
близькими весіллями
та з ними пов'язаними святкуваннями.**

**Ми спеціалізуємося у традиційних
весіллях, у святах для наречених,
передвесільних вечерях
і недільних сніданках.**

**Тепер ще можна вибрати
дату весілля на 2004 і 2005 рр.**

**Приймаємо зголошення на весілля,
що мають відбутися цього літа.**

**216 Fordmore Road • P.O. Box 529
Kerhonkson, NY 12446 • (845) 626-5641
E-mail: Soyuzivka@aol.com
www.Soyuzivka.com • (845)**

11 лютого Гамільтон
Український
Культурний Центр
(905) 545-5645

12 лютого Віндзор
Аудиторія
св. Володимира
2000 Tecumseh Rd. East
(519) 258-5429,
п. Мицак

13 лютого Монреаль
Дім Української Молоді
3270 Beaubien East,
Montreal, QC
(514) 630-9858,
Богдан Тимиць

14 лютого Торонто
Silverthorn Collegiate
Institute
291 Mill Rd.
Toronto, ON M9C 1Y5
(416) 587-1143

15 лютого Рочестер
Українська Православна
Церква Св. Покрови
3176 St. Paul Blvd.

18 лютого Вашингтон
місце проведення
узгоджується

20 лютого, 7 рм
Нью-Джерсі
Ukrainian Cultural Center
135 Davidson Ave.,
Somerset, NJ 08880
(908) 474-1100
(908) 474-1100

21 лютого, 7 рм
Філадельфія
Ukrainian Educational
& Cultural Center
700 Cedar Rd.,
Jenkintown, PA 19046
(215) 663-1166,
(215) 469-0910

22 лютого, 5 рм
Нью-Йорк
Fashion Institute of
Technology
Seventh Ave., at 27th Street
New York City, NY
www.fitnyc.edu
(908) 474-1100

25 лютого Сіракузи
місце проведення
узгоджується

26 лютого Баффало
місце проведення
узгоджується

27 лютого, 7 рм
Клівленд
Ukrainian Church
6812 Broadview Rd.,
Cleveland, OH

28 лютого, 7 рм
Чикаго
Clemente High School
Western Division
Довідки в агенції "Meest Media Chicago"
(773) 489-9225

Корпорація представляє:

виступи зірок української естради
НАРОДНІ АРТИСТИ УКРАЇНИ

Михайло Мацялко

та

Марія Шалайкевич

гурт "СОКОЛИ"

та шоу-балет "Едельвейс"

у програмі "Усі ми прагнемо любові"

СОКОЛИ

Вісті Фундації імені Івана Багряного

Лютий 2004 р., ч. 42

Історія пам'ятника Богданові Хмельницькому в Києві

Про створення пам'ятника гетьманові України Богданові Хмельницькому не раз писав ректор Київського університету проф. М. Максимович ще в п'ятдесятих роках XIX століття. Ідеєю зацікавився голова Київської археологічної комісії проф. М. Юзефович, який запросив до себе в гості 1868 року відомого російського скульптора Михайла Мікешина і подав йому думку про спорудження такого пам'ятника. Оглядаючи Київ, вони зупинилися на думці, що найкращим місцем для пам'ятника буде Софіївська площа, бо там кияни зустрічали як переможця над поляками Б. Хмельницького 27 грудня 1647 року.

Скульптор, повернувшись до Петербургу, зробив малюнок проекту пам'ятника й вивісив його в своїй майстерні. Одного дня завітав до його майстерні російський цар Олександр II, який зацікавився пам'ятником лицаря на коні. Цареві ідея пам'ятника сподобалася. В 1870 році було створено комітет з побудови пам'ятника, який

почав збирати кошти на його побудову. У зверненні писалося про великі заслуги Богдана Хмельницького, який врятував православ'я та приєднав Україну до Росії Переяславською угодою.

Пам'ятник в проєкті мав бути масивний. Під копитами коня, на якому сидів Б. Хмельницький з булавою в простягнутій руці, мали бути символи кінця польського панування – порване польське знамено та розірвані кайдани. Пам'ятник мав стояти на гранітній скелі. На трьох його боках мали бути бронзові барельєфи Зборівської битви, Переяславської ради та зустрічі Богдана Хмельницького з киянами. Перед конем, нижче, мала бути група осіб, в середині якої кобзар співав та грав на бандурі, а його уважно слухали з одного боку росіянин і білорус, а з другого – українець і червонорус (так тоді називали українців з західної України – галичан).

На скелі мало бути написано, що пам'ятник поставила Росія. Щоб поставити такий масивний

пам'ятник, потрібно було зібрати більш як 145 тисяч рублів, що на той час було великою сумою. А крім того, проєкт пам'ятника не сподобався Олександрові II, а пізніше Олександрові III. Було вирішено поставити лише кам'яний стовп, на який примістити баского коня з вершником та насипати високу земляну могилу під ним. Інженери не радили робити земляних насипань, бо земля осуватиметься, а порадили обкласти постамент гранітними плитами.

Від будови Миколаївського моста в Києві залишилося каміння, яке було подароване для пам'ятника. Ним обклали „козацьку могилу”, яку й тепер бачимо в Києві. Пам'ятник відкрито й посвячено щойно 11 липня 1888 року. Деякий час на пам'ятнику був напис „Богдану Хмельницькому – Єдина не-делимая Россія”. Площа, на якій стоїть пам'ятник, багато разів змінювалася, як і місце довкола його пам'ятника, де росли квіти і трава та були доріжки, а тепер все довкола викладено камінням.

Успіхи Фундації

В 2003 році старанням і коштом Фундації появились друком чотири книги, дві з них – про голод 1933 року („Страта голодом” Семена Старіва та „Москва сльозам не вірить” (Василя Гришка), „Подвижник духу” Леоніда Бойка – про слідство та заслання письменника Бориса Антоненка-Давидовича та „Диявольська гра” Юрія Краснощока – про вбивства за кордоном та в СРСР відомих українських політичних діячів.

Фундація виділила в минулому році понад 51 тисячу доларів на різні пресові органи в Україні, видання книжок, журналів, конкурс учнів української мови, сиротам та на інші потреби. Видання Фундації поширюють в Україні представники Фундації, „Смолоскип”, журнали, центральні і крайові організації „Просвіти”. Протягом минулого року понад 150 осіб та організацій пожертвували на працю Фундації в Україні близько 24 тисяч доларів, за що ми їм щиро вдячні!

Фундація, окрім сторінки раз у місяць в „Свободі”, видає дванадцятисторінковий бюлетень, який появляється раз на три місяці й висилається членам та жертводавцям Фундації та багатьом українським установам за кордоном та в Україні. До цього часу вийшло 13 чисел бюлетеня.

У грудні 2003 року управа Фундації провела нараду в Бона Ратон, на Фльориді, в помешканні подружжя Воскобійників. На цю нараду було запрошено попереднього голову Фундації Анатолія Лисого, який часто буває в Україні й добре обізнаний з труднощами, проблемами та життям в Україні.

На нараді ухвалено бюджет на 2004 рік, вирішено, які видати в наступних роках книжки, як вшанувати 100-річчя Івана Багряного в Україні та в діаспорі, як спрямувати дальшу діяльність Фундації, щоб її вклад давав корисні наслідки. Також було розглянуто три кандидатури на вручення ім. Івана Багряного.

Згідно з законами США, кожних чотири роки членство Фундації має провести з'їзд, на якому має бути вибрана нова управа. Оскільки більшість членів, напевно, не зможе прибути на з'їзд, що має відбутися в кінці травня в околиці Чикаго, то більшість членів, які мають заплачені членські внески, візьмуть участь в перевиборах листовно.

Борців, Коновалів та інших патріотів України, принесе користь рідній землі.

Список пам'яті

Відомий письменник і історіограф Полтавського краю Юрій Дмитренко-Думич у Глобинській друкарні видав дослідницьку працю „Повстанці” (збірник документів, спогадів, нарисів про повстанський рух в Україні 1920-их роках). Ця книга унікальна тим, що має список 908 прізвищ повстанських отаманів, ватажків, старшин та офіцерів армії УНР. В передмові автор пише: „Я стою тільки на початку безкінечного шляху відкриття героїчних сторінок українського повстанства. Впевнений, що хтось піде далі. Хотілося б, щоб це були наші діти чи внуки. Прикро, але ми до цього часу не знаємо імен багатьох з тих хоробрих і відчайдушних людей, котрі не покорилися більшовикам-окупантам”.

Анатолій Сазанський

Літературні новини з Полтавщини

До 70-річчя Голодомору

На Полтавщині продовжується акція гідного вшанування жертв голоду 1932–33 років. Для інформування найширших верств населення, зокрема молоді, про ті події молодіжно-патріотична організація Полтавщини (координатор – студентка Полтавського педагогічного університету Ганнуся Сазанська) за всебічної підтримки Комітету допомоги Україні з Нью-Джерсі (координатор Михайло Шульга) перевидас книгу „Тридцять третя сльоза”. Всіх, хто має доступ до комп'ютерної системи, запрошуємо ознайомитися з книгою на сторінках Інтернету www.ukrainian.orthodox.church.usa або new/Sazansky/html. За додатковими інформаціями просимо звертатися на адресу: Анатолій Сазанський, вул. Ведмедівка, 55, Миргород, Полтавська область, 37600 Ukraine.

Місія бібліотеки ім. Галини Король

До бібліотеки, яка носить ім'я відомої діячки української громади Америки Галини Король, завітав популярний письменник Юрій Дмитренко-Думич. Ознайомившись з книжковими фондами, він був приємно вражений розмаїттям літератури з усіх питань україністики і висловив думку, що така книгозбірня на Полтавщині є явищем унікальним.

Письменника зацікавив великий пласт дослідницької, наукової та художньої літератури, присвячений УПА.

Виходячи з того, що в бібліотеках на сході України література з цієї тематики практично відсутня, йшла мова про видання документального збірника про УПА.

Так бібліотека, створена зусиллями родин Королів, Нитченків,

Після конференції в Урбана-Шампейн в Іллінойському університеті деякі учасники конференції зупинилися в Чикаго, де 22 червня 2003 року мали виступ перед українською громадою. На фото (зліва): Дмитро Штогрин, Олексій Коновал, Євстахія Штогрин, Іван Драч, Віра Боднарчук, Дмитро Павличко, Євген Місילו та Богдан Боднарчук.

Дякуємо!

Від часу останнього числа сторінки Фундації надійшли пожертви від таких організацій та осіб: 3,000 дол. – Фундація „Спадщина” в Чикаго при банку „Певність”, яку очолює Юліян Куляс (з них 1,000 дол. на потреби ТУМ-у (Товариство української мови); 500 дол. – Український культурно-громадський осередок в Клівленді (переслав Василь Пономаренко), 300 дол. – Леонід Петренко (з них 100 дол. для ТУМ-у), по 100 дол. – Славо Линн, Іван Даниленко та Галина і Том Свічковські в пам'ять брата Василя Колосюка, 75 дол. – Роман Бігун, 50 дол. – Василь Пономаренко, замість квітів на могили Олександра Скопа, Юрія Нагорного та Олексія Пошиваника, 25 дол. – Євген Кальман, 15 дол. – Степан Ступак, 10 дол. – Софія Барусевич, 5 дол. – Данило Томащук.

Замість квітів на свіжу могилу Олександра Скопа, прислали пожертву: 110 дол. – Валентина Лимонченко та 100 дол. – Анатолій Лисий. Управа Фундації щиро дякує всім жертводавцям й прохає й далі підтримувати Фундацію своїми пожертвами! У Фундації, адреса якої подана на сторінці, можна придбати майже всі видання Фундації, що вийшли в Україні чи діаспорі.

Дописи і листи до сторінки Фундації імені І. Багряного просимо слати на адресу:
Bahriany Foundation,
811 S. Roosevelt Ave.,
Arlington Heights,
IL 60005 USA
Сторінку редакції
Олексій Коновал

УКРАЇНА І СВІТ

Проекти „Смолоскипа” ґрунтовно захитали міт Переяславу

За останні роки, коли брутально зростає і утверджується владний офіціоз, у різноманітних відзначеннях і ювілеях можна було спостерігати або відсутність будь-якого національного мотиву, або ж плазування перед т. зв. економічними інтересами й пріоритетами (які, як не дивно, постійно пов'язані переважно з фінансово-економічною експансією Росії). Згадаймо хоча б відзначення річниці Незалежності Української держави, яку усміхнено зустрічав на трибунах Майдану Незалежності новоспечений російський президент.

Поява збірника „Переяславська Рада 1654 року”, конференції й круглі столи багатьох містах України здобули нечуваний відгук на телебаченні, в радіо, в пресі

Північний сусід, як засвідчує історія, навіть у скрутні часи ніколи не прагнув просто сидіти у себе вдома й облаштовувати власне життя. А отримуючи сильну та ефективну політичну владу – й поготів. Чим впевненіше Росія стоїть на ногах, тим більше вона звертається до власних традицій „великодержавності”. Це, як правило, передбачає економічний імперіалізм і продуману політику культурної експансії. Одне й друге впевнено та успішно проводилося й проводиться в Україні.

Ідеологічні напрацювання у цьому напрямку не пропускають жодної цінкової історичної дати чи події. Російська, чи то пак, російсько-радянська державна машина, як відомо, має

колосальний практичний досвід утвердження й поширення політико-соціальних та історико-культурних мітів, що покликані обґрунтовувати та підтримувати необхідний політичний режим або колоніальну політику. Такими шедеврами можна вважати міт про „Велику Вітчизняну війну”, а також про одвічне прагнення українського народу до воз'єднання зі старшим братом.

Отож чи не вперше за останнє десятиліття українське громадянство відгукнулося своєчасно на сплянований акт культурно-ідеологічного тиску не банальною публіцистичною чи вузькопублічною опозиційною критикою, а зі свого боку ретельно сплянованою і вдало проведеною операцією на випередження.

Сюжет цієї історії надзвичайно простий. Росія скромненько вклонилася українській культурі позаминулого року (мовляв, і цього досить, ми й так самі вийшли з такою ініціативою). А в 2003 році отримала дуже бажаний збіг обставин – Рік Росії в Україні збігається з неймовірно круглою датою колосального історичного факту – Переяславської Ради 1654 року. Це, знаєте, не просто інформаційний привід, а буквально патріотичний (національно-стратегічний) покликання до дії для російської державної адміністрації.

Банкова в Києві не підвела. Сцена друга: 13 березня 2003 року Президент України Леонід Кучма видає Указ „Про відзначення 350-річчя Переяславської ради 1654 року”. Історичне значення цієї події для подальшої історії України, на думку президентської адміністрації, заслуговує на утворення окремого „високого” оргкомітету з підготування та відзначення ювілею (до офіційного державного Комітету увійшло 25

осіб – міністрів, академіків, депутатів Верховної Ради). Країна мусить зануритися у проведення різноманітних заходів (контрольованих Кабінетом міністрів, Радою міністрів АР Крим й обласними міськими держадміністраціями) – конференцій, книжкових виставок, конкурсів; прослухати низку сплянованих радіо- і телепрограм. Все це щедро обіцялося профінансувати з державного бюджету – а в результаті, на державному рівні, НІЧОГО не відбулося, ані конференцій, ані виставок, ані конкурсів.

Без сумніву, практично в усіх історично-ювілейних датах української історії звучить певний „мажор трагізму” (Берестечко, Крути, Голодомор і т. д.). Ми вшановуємо переважно трагічних героїв і черпаємо у цьому оптимізм для свого теперішнього й майбутнього існування. Це українська специфіка – стверджують одні, інші – критикують за безхребетність та плаксивість українства. Проте ані те, ані інше не передбачалося в концепції офіційного святкування „Переяслава”. Державний оргкомітет, який від початку „втратив голову” (Володимир Литвин своєчасно відмовився від цієї почесної місії, а на його місце був призначений Дмитро Табачник), звісна річ, не прагнув розгорнути помпезне відзначення українського історичного катаклізму під гаслом Шевченкового „як би знала, то в колісці задущила б...”

Натомість, свідоме громадянство не потребувало нагадування про ювілейну дату. Інша річ, що провідні науковці, національні політики та активні громадсько-політичні діячі подивилися на цей „Ювілей” під іншим кутом зору. Процес осмислення ймовірно відбувався давно і в різ-

них, скажімо, площинах. Проте саме, як не дивно, президентський Указ дав поштовх до опублікування цих роздумів й, зрештою, альтернативної інституціоналізації. Так виник альтернативний Оргкомітет (утворений 3 жовтня). Його кістяк утворили Інститут української археографії та джерелознавства ім. М. Грушевського Національної Академії наук України, Інститут літератури ім. Т. Шевченка НАН України, Національний університет „Києво-Могилянська Академія”, Наукове Товариство ім. Шевченка в Америці, Канадський Інститут Українознавчих Студій, видавництво „Смолоскип”. Очолив Оргкомітет народний депутат України, академік НАН України Микола Жулинський – представник блоку „Наша Україна” (який так само активно долучився до організації та проведення заходів, присвячених Переяславській раді). На одному з засідань Оргкомітету заступником голови було обрано члена-кореспондента НАН України Павла Соханя (ІУАД), секретарями – головного редактора „смолоскипівського” альманаху „Молода нація”, кандидата історичних наук Ігоря Гирича та його колегу – Ярослава Федорука (кандидат історичних наук, ІУАД). До складу Оргкомітету увійшли д-р Віктор Брехуненко, д-р Вячеслав Брюховецький, д-р Ярослав Дашкевич, академік НАНУ Іван Дзюба, д-р Тарас Гунчак, голова видавництва „Смолоскип” Осип Зінкевич, д-р Зенон Когут, представник „Нашої України” Анатолій Луценко, д-р Юрій Мицик, письменник Юрій Мушкетик, поет Дмитро Павличко, виконавчий директор Міжнародного благодійного фонду „Смолоскип” Олег Проценко, голова Наукового товариства „Гуманітарна колегія” Максим Розумний, член-кореспон-

(Закінчення на стор. 18)

Квіти на могилах полеглих повстанців

Це діялося минулого літа. 30 серпня з групою українців з Перемишля ми виїхали на вшанування могил воїнів УПА, які загинули неподалік колишніх сіл Монастиря і Дикова на Любачівщині.

Починаючи з 1991 року, кожного року під керівництвом Дмитра Богуша такі прощі відбуваються з участю близько 500 осіб. Їдемо в переповненому автобусі українського підприємця з Перемишля Мирослава Сидора через Медику і Торки, Грушовиці, Гаї... Ген по правій стороні в недалекому віддалі знає село Кальників...

Переїжджаємо село Опака біля Любачева. Коли глянув я ліворуч, то з самого враження закривався. Я не міг повірити, що чиясь рука, варварськи, в ніч з 5 на 6 серпня цього року запалила вогонь і вщент спалила українську церкву. Стояли стовбури згарища... Колишня Церква Різдва Пречистої Богородиці в селі Опака перестала існувати. Звичайно, польська влада злочинця не розкриє, бо вже з досвіду знаємо, що такі злочини замовчується і безкарно минають. Церква в селі Опака була дочірньою святиною Любачева,

її побудували місцеві українські селяни в 1895 році. На той час жило в селі близько 500 українців, 100 поляків і 12 євреїв. Церквою до 1944 року завідував місцевий селянин Олександр Козенко, який помер в близькому селі Подемщині, на Чесанівщині, і там його поховали.

Жорстока рука зупинила життя багатьох українських храмів, не згадуючи вже, що в 1938 році уряд Польщі знищив 127 українських святинь на Холмщині і Підляшші. Решту завершила акція „Вісла”. Напередодні 1000-ліття християнства в Україні появилася унікальна книга-альбом автора Олега Іванусіва „Церква в руїні”. Вона була видана в Канаді у 1987 р. Книга з науковою точністю передала катастрофічний стан наших церков на Закерзонні.

Рік пізніше появилася ще одна книга під назвою „Церкви України – Перемиської єпархії”. Автор книги відвідали близько 700 церков в 650 місцевостях і з'ясували, що з 689 церков, які існували в 1939 р. в Надсянні і Лемківщині, 346 зруйновано, 245 захопили римо-католики, 60 церков уживають до неса-

кральних цілей. В розпорядженні православних є 28 церков і 9 церков зберігаються, як архітектурні пам'ятки. Але від часу появи книг минуло понад 15 років. Час іде, святині вмирають...

Село Верхрата гарно розташоване серед лісів. Ми зайшли на місцевий цвинтар, помолилися біля спільної могили воїнів УПА, що були колишніми мешканцями села і загинули у повстанському війську. Зайшли до колишньої греко-католицької церкви, а тепер – костела, помолилися і подалися на урочисту Службу Божу до маленької каплички, спорудженоїдесьдесять років тому. Її правив Владика Петро Крик – апостольський ієрарх на Німеччину і Скандинавію. Коли закінчилася відправа, всі священники на чолі з владикою перейшли лісовою гушавиною на спільну партизанську могилу, в якій поховано 62 воїни УПА, які з 2 на 3 лютого 1945 року загинули в бою з військами НКВД, а пізніше до цієї могили поховано ще 10 воїнів УПА. На могилі спалахнули свічки, люди поклали букети живих квітів, як вияв шани до тих, хто не пошкодував свого життя за визволення свого народу від чужинецької окупації. На цьогорічну урочистість при-

їхали три повні автобуси з України, один – із західних земель Польщі, один з Перемишля і надзвичайно багато легкових машин з різних закутків Польщі. Присутні слухали цікаві розповіді Романа Божики – голови ОУП з Грибенного про історичне значення могили в лісній гушавині та Дмитра Богуша – колишнього воїна УПА, який доклав чимало зусиль і був суджений за те, що намагався побудувати пам'ятник на могилі своїх побратимів.

Присутні добре виконали свій обов'язок перед полеглими. Жодна українська могила не може бути забутою. З прикриття мушу передати свій біль, якого я зазнав, оглядаючи знищену церкву в селі Дикові, а біля села, в глибокому лісі, бачив могилу 44 повстанців і ще сімох молодих хлопців, які загинули як українці в рамках етнічної чистки. Панахиду на могилі відслужив о. Василь Стойка – парох Ярослава. Присутні висловлювали побажання, щоб перепоховати полеглих на військовий цвинтар до Пикулич коло Перемишля. Нехай це буде нашою спільною даниною поваги і шани до них.

Ярослав Стех

То як писати: гривня чи ґривня?

КІЇВ. – Голова Національного банку Сергій Тигіпка 3 лютого повідомив, що найближчим часом Національний банк обере знак для офіційного символічного позначення національної валюти – гривні. Відібрані дві можливості: латинська літера „g”, а другий знак подібний до латинської літери „u”. Ця латинська літера „u” має бути перекреслена посередині двома вертикальними лініями. Зараз гривня має міжнародне літерне позначення „uah”. Однак немає такого символу, скажімо, як USD чи британський фунт, чи євро, чи японська ієна. Але яка могла бути мотивація за обранням одних із фіналістів латинської літери „g” як символу гривні, адже це гривня, а не ґривня. Нагадаємо, що в російській мові буква „г” – це те саме, що українське „г”, а того звуку, який ми передаємо буквою „г”, в російській мові взагалі нема. Тобто С. Тигіпка знову вдався до старої радянської звички – перекладати з української мови на англійську через російську. Питання символу було порушене 5 лютого у програмі Радіо „Свобода”, в якій брали участь журналісти Ірина Халупа і Ганна Стеців, а також народні депутати Геннадій Руденко (СДПУ (о)) і Микола Жулинський – академік („Наша Україна”).

Подаємо стенограму радіопередачі.

Микола Жулинський: Якшо можна, дозвольте невеличкий відступ... Буквально вчора український гуманітарний ліцей проводив у Будинку вчителя зустріч з іншими учнями гуманітарних закладів України на економічну тему. Прийшов Сергій Тигіпка на цю зустріч. Я був дуже радий. Приємно, що він вибрав час і зустрівся з майбутнім України. Я там його особисто привітав з тим, що з'явилася нова купюра 50-гривнева. Чесно кажучи, тоді, коли я дивився телебачення, я не звернув увагу на те, що готує Національний банк для офіційного (міжнародного) символу нашої національної валюти. А тепер я справді здивований. Я ще раз і ще раз бачу те, що наша мовна культура на надзвичайно низькому рівні. Я можу вибачити звичайному обивателю, але вибачити таке нерозуміння людям, які працюють над формуванням образу України, її символів, – це абсолютно недопусти-

мо, тому що це гривня, а не ґривня, по-перше. По-друге, той другий знак „u” з двома рисочками може підходити цілком. Вона, мені здається, була б доречною, тому що вона перекреслюється з цим офіційним знаком України „укр”. І „u” – гривня – це також, мені здається, було б більш доречно, ніж вставляти сюди латинську літеру „g”.

Але тут є багато причин. Справа в тому, що ми вже 10 років б'ємося над тим, щоб затвердити якусь сталу редакцію українського правопису. Мені доводилося над цим працювати. Я зіткнувся свого часу з повним невіглаством багатьох журналістів, які не розуміли, в чому суть правописної реформи, які плуталися. І це плутали не тільки на рівні журналістів. Наприклад, мовна реформа і реформа правопису. То вони ставили знак рівності, що начебто хтось реформує мову, яка є живим організмом, яка постійно набуває нових якостей, зба-

гачується, змінюється, вимагає певних внесень змін у правопис.

Тому те, що ми маємо сьогодні з літерою „г”, – це є свідченням того, що ми й до сьогоднішнього дня не зуміли дійти до спільної думки і ввести в український правопис все, що стосується слів чужоземного походження. Сьогодні в нас пишуть „Гельсинкі” і „Хельсинкі”, „гамбургер” і „хамбургер”. І я думаю, що через те ми маємо ту плутанину, яка привела до такого парадоксу.

Ганна Стеців: Цікаво, а що думають молоді політики?

Геннадій Руденко: Я думаю, що Микола Григорович – це людина, яка ввійшла в історію, тому що не кожен міністер візьме на себе відповідальність щось змінювати взагалі, бо більшість просто пливуть за течією. Тут я підіймаю руку на користь Миколи Григоровича. Безумовно, багато людей, багато урядів не займаються якимись змінами, а просто задовольняються тим, що існує, і підтримують свій рейтинг або свою популярність у масах. Я вважаю, що Микола Григорович взяв на себе деяку відповідальність, деяку критику, коли починав впроваджувати в свої часи, коли він був при владі, зміни до правопису, до мовлення. Не всі розуміють, можливо, Миколо Григоровичу, і я не все розумів, що Ви хотіли, але була масована атака на Вас. Тому вважаю те, що сьогодні відбувається з гривнею... Для мене, до речі, перед тим, як запросили на цю програму, тема була вже відома. Я вважаю, що треба запитувати перш за все у пана Тигіпка, який відповідає за цей напрям. Мабуть, у нього є свої пояснення. Тому наша точка зору чи, можливо, моя точка зору буде тільки суб'єктивною. Вважаю, що це питання...

Ірина Халупа: Але, пане Руденко, чи Ви відчуваєте різницю у звуці:

гривня і ґривня? Відчуваєте чи ні?

Геннадій Руденко: Я відчуваю, але не впевнений, що саме так ставиться питання. Мені хотілося, коли я виступав не так давно в США на Асамблеї ООН, виступити українською мовою, але, вибачте, офіційною мовою ООН є російська. Тому треба багато працювати...

Ганна Стеців: Але ви добре знаєте англійську. Чому ви не виступали англійською?

Геннадій Руденко: Я розумію, але я знаю її, вибачте, не так добре, щоб вільно можна було спілкуватися.

Ірина Халупа: Пане Руденко, знайшлися б там і українські перекладачі.

Геннадій Руденко: Я розумію, але, вибачте, є якісь писані, є неписані правила. Тому в даному випадку йде мова про писані правила. Тому...

Ірина Халупа: Але є міжнародно ухвалені правила транскрипції і транслітерації. Це визнано у всьому світі. Ними користуються дипломатичні служби, науковці. Чому це не можна запровадити в Україні?

Геннадій Руденко: Мені здається, що мова йде, як в тому анекдоті, про песимістів і оптимістів. Ми чомусь намагаємося у всьому знайти подвійний чи потрійний текст. Знову лунають думки, що це ми під Росією робимо чи... Це ми робимо під себе. А запитувати потрібно у пана Тигіпка, який відповідає за Національний банк. Я вважаю, що це питання до пана Тигіпка. А ми можемо сказати свою точку зору. Комуś подобається, а комуś не подобається, але коли це є в компетенції Національного банку, то це його право. Ми його наступним разом або переберемо знову, або не переберемо за те, що він ініціював такий варіант.

Ірина Халупа: А тим часом ви можете підказати йому щось, якщо побачите його.

Геннадій Руденко: Я думаю, що він мав різні точки зору і чомусь обрав даний варіант. Тому бажано такі речі, в першу чергу, адресувати до нього.

Ірина Халупа: Остаточне рішення буде ухвалювати правління Національного банку, якщо не до кінця цього тижня, то на наступному тижні. Але треба розрізняти між літерами, бо іноді бувають досить непристойні використання.

Ганна Стеців: Сьогодні зранку я прийшла в банк „Аваль” і мені сказали, що мене немає в комп'ютері, бо такого ім'я, як „Ганна”, „нет”. Я запитую: „Як „нет”? „Нет, есть Анна”. А я кажу також по-російськи: „Або Ганна”. Але оскільки „Ганна” їм не звучить, то „Анна”. А в мене в паспорті „Ганна”, то мене просто немає в комп'ютері, і мій рахунок не може бути дійсним. Я витратила 20 хвилин, поки пояснювала, що я не зміною свого імені. Вони мені сказали: „Харашо, ми вас паправім”.

Микола Жулинський: Я хотів сказати все-таки, що ні в якому разі не можна гривню з літерою „г” робити офіційним символом національної валюти. Ні в якому разі тому, що ми тоді вносимо колосальну, так сказати, диспропорцію або, як би сказати, такий хаос. Це поглибить плутанину і цього не можна робити, можна знайти будь-який інший символ, але для чого, я просто не можу зрозуміти.

Ганна Стеців: Мені здається, що за цим стоїть політика.

Ірина Халупа: Бо за радянських часів розстрілювали людей за літеру „г”.

Геннадій Руденко: Ой, за радянських часів і не за те саджали і розстрілювали, тому, дай Бог, щоб ми не повернулися до тих часів.

Літня школа в УКУ

ЛЬВІВ. – Український Католицький університет (УКУ) вдруге організовує Українську літню школу, яка працюватиме цього року з 17 червня по 3 серпня і матиме ширшу програму. Зокрема більше лекцій буде присвячено українській мові, також додаються два нові курси з політичної науки, які проводитиме Коледж ім. св. Томаса Мора Саскачеванського університету, Саскатун, Канада. „В центрі нашої програми – заглиблення в українську мову. Наші курси дешевші від інших і корисніші, адже ми знаходимося у Львові, найбільшому українськомовному місті в світі. Цим Українська літня школа УКУ відрізняється від інших подібних програм”, – сказав професор Джефрі Вилз, віце-ректор УКУ і координатор програми.

Класні заняття за інтенсивною програмою з української мови для початкового, середнього та підвищеного рівнів триватимуть 4-5 годин на день.

„На моєму курсі „Україна ХХ століття”, – розповідає Наталія Шостак, доцент катедри релігієзнавства і антропології коледжу ім. св. Томаса Мора і одна з керівників програми, – студенти дізнаються про Україну не тільки з книжок. Я хочу, щоб вони відчули серцем, що таке Україна, і щоб послухали самих українців”.

В 2003 році до літньої школи УКУ у Львові приїхали вісімнадцять студентів з різних країн світу – Канади, Німеччини, Латвії, Польщі, Румунії, Великобританії та США.

„Приїхавши в Україну вперше, я зрозуміла, що мені потрібна українська мова, – сказала Мая Волошин, американка українського походження.

Студентка Української літньої школи 2003 року Марія Мельник захоплена оглядає вишивку сільської жінки під час однієї з мандрівок.

Вона вже відвідувала Україну і навчалася українських сиріт англійської мови. – Як не дивно, коли я росла, то багато не говорила українською мовою і навіть не любила її як другу мову, тому що мені не подобалося, що я мусіла завжди говорити нею вдома. Тепер я знаю, що українська мова багато значить для моєї тотожності”.

Після закінчення програми Літньої школи УКУ М. Волошин визнала: „Я була вражена красою країни і її історією, яка справді є хвилюючою.”

Заяви до Української літньої школи 2004 приймаються тільки до 15 травня.

За докладнішою інформацією звертайтеся на веб-сайт: www.ucu.edu.ua/uss, чи на адресу електронної пошти: ukrainiansummer@ucu.edu.ua, або пишіть на адресу: Українська літня школа, Український Католицький університет, вул. Свенціцького 17, 79011 Львів, Україна, або телефонуйте: 380 / 322 / 40-99-40.

Матвій Матушак

Проекти...

(Закінчення зі стор. 16)

дент НАН України Олег Романів, історик Микола Товкайло.

16 жовтня альтернативний Оргкомітет відбув свою прес-конференцію в УНІАН. Журналістам презентували збірник „Переяславська рада 1654 року” та проект „Переяславська рада: подія і наслідки (конференції та презентації збірника по Україні)”. Про колосальне видання, підготовлене до друку зусиллями кількох наукових інституцій, на зустрічі розповідали Павло Сохань, Іван Дзюба, Віктор Брехуненко та Ігор Гирич. Про задум обговорити та переосмислити Переяслав на рівні публічних дискусій говорили Микола Жулинський та Осип Зінкевич.

Але ще задовго до цього першими, хто відгукнувся конструктивно на президентський Указ, було подружжя Оксани і Ярослава Соколиків з Канади. За організаційною допомогою видавництва „Смолоскип” вони проголосили молодіжний конкурс під назвою „Що принесла Переяславська рада Україні?”. 6 листопада в Будинку вчених відбулася уро-

чиста церемонія вручення нагород переможцям.

Лавреатами стали Яніна Давиденко з Полтави (17 років), Олексій (14 років) та Андрій (20 років) Сидорчуки (Краматорськ Донецької області), Віталій Паздрій (16 років, Тернопіль), Людмила Гузевата (25 років, Харків), Леонід Крадажан (16 років, Симферополь), Надія Луців (24 роки, Івано-Франківськ), Микола (14 років), Неллі Холтобіни (15 років, Харків), Діана Литвиненко (24 роки, Полтава) та Марина Усова (16 років, Кам'янець-Подільський).

Найближчим часом у видавництві „Смолоскип” з'явиться друком збірник цих школярських та студентських робіт, які досить прозоро і точно свідчать про рецепцію і сприйняття такої події, як Переяслав, молодією українською генерацією. При їх оцінюванні журі враховувало і віковий ценз, і самостійність мислення і, навіть, географію (адже, на жаль, навіть про Переяславську раду найважливіших, класичних праць і розвідок в деяких місцях країни можна просто не знайти).

І саме для вирішення цього питання в межах великого переяславського проекту був виданий збірник „Пе-

реяславська рада 1654 року”. Цей збірник підготовлений до друку науковцями Інституту української археографії та джерелознавства, Наукового товариства ім. Шевченка в Америці та Канадського Інституту Українознавчих Студій. Головна мета збірника, за словами упорядників, полягає у тому, щоб привернути увагу дослідників і широкого загалу до тих аргументів, які доводять безпідставність переяславської легенди, а також утвердити сучасний стан вивчення цієї проблематики на основі національної історіографічної традиції. Цій меті була вдало підпорядкована структура книги: перша частина збірника – це класика української національної історіографії (М. Грушевський, В. Липинський, А. Яковлів, М. Драгоманов, О. Оглоблин, М. Брайчевський), той фундамент на якому варто було б, на думку укладачів, оперти подальші академічні дискусії і випрацьовувати сучасну українську рецепцію подій 1654 року; друга частина фактично висвітлює сучасний стан вітчизняної історіографії.

І справді, за дуже короткий час збірник засвідчив неабиякий інтерес громадськості до текстів, опубліко-

ваних у ньому. Високу оцінку також отримало видання загалом. Книга успішно поширилась по Україні. І навіть на одній з перших виставок, одразу після виходу її у світ отримала призове місце. На V Київській міжнародній виставці-ярмарку „Книжковий світ-2003” „Переяславська рада” дістала нагороду – „Срібний Нестор-Літописець”, посівши перше місце на конкурсі „Книжковий дивосвіт України” у номінації „Краща книга про Україну”.

Другим етапом великого проєкту були презентації та круглі столи в регіонах України, організовані видавництвом „Смолоскип” за підтримки блоку Віктора Ющенка „Наша Україна”. Конференції під назвою „Переяславська рада: подія і наслідки” пройшли 13-14 жовтня у Харкові, 7 листопада у Переяслав-Хмельницькому, 11-12 листопада в Одесі та Миколаєві, 17 листопада у Запоріжжі, 4-5 грудня – Донецьку, 10-11 грудня – Дніпропетровську, 19-20 грудня у Кривому Розі, 23 грудня у Житомирі, а 24-25 грудня в Луцьку. Усі проведені дискусії відбувалися переважно в молодіжному середовищі. Така стратегія покликана була не лише загострити інтерес до цієї проблематики серед творчої молоді, але й виявити реальну картину розуміння та оцінки серед школярів і студентської молоді як подій 350-річної давності, так і їх відгук та проєкцію на сьогодення. Масштаби і широту обговорених на регіональному рівні питань можна прослідкувати хоча б на темах виступів учасників дискусій: „Міти української історії і політики” (Є. Золотарьов), „Третій вибір України” (М. Розумний), „Інтеграція для України: історичний досвід та нагальні проблеми” (В. Маслійчук), „Інтеграційна модель XVII століття і її значення для України” (Дмитро Прокудін), „Україна 1654-2004: обличчя лідерів” (Є. Булавка) та ін.

15-16 січня 2004 року відбулася міжнародна наукова конференція у Києві. Ця зустріч у Кловському палаці стала своєрідним завершальним акордом вищезгаданих заходів. Тут своє слово мали можливість сказати найкращі фахівці від історичної науки. Вони обговорили тему передусім з академічної точки зору. І слід сподіватися, що саме результати їхньої зустрічі стануть основою для подальшого утвердження (як на академічному, так і на громадсько-політичному ґрунті) саме української національної інтерпретації подій 1654 року.

Поява збірника „Переяславська Рада 1654 року”, конференції й круглі столи у багатьох містах України здобули нечуваний дотепер відгук на телебаченні, в радіо, в пресі, тоді як державну позицію, згідно президентського Указу, ніхто і ніде не зважувався обстоювати (за винятком хіба що невеличкої групи російських шовіністів в Україні).

У чому ж наука цієї історії? А в тому, що з великого підлабузницького задуму влади залишилось тільки кілька абзаців у промові Президента під час закриття Року Росії в Україні (от якби він закінчився не лише символічно, а по можливості навічно), що відбулося 23 січня 2004 року в палаці „Україна”.

Для свідомого українського громадянства, точніше – для всього українського громадянства України й діаспори (зрештою, воно мусить стати єдиним у своїх помислах і діях), ця лекція консолідації і плідної праці може стати за добрий приклад і настанову до дії.

Олег Проценко,
виконавчий директор
Видавництва „Смолоскип”,
м. Київ

УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ, ІНК.

**ЯКИМ СПОСОБОМ МОЖНА ЗБІЛЬШИТИ
СУМУ МОЄЇ ІСНУЮЧОЇ ГРАМОТИ В
УНСОЮЗІ?
ПРИДБАЙТЕ ДОДАТКОВЕ ДОМОВЛЕННЯ**

ВІК 0 – 90** ОТРИМАЄТЕ 4% ЗНИЖКУ ** ГАРАНТІЯ ВИДАННЯ

Issue Age	Per \$1,000	Issue Age	Per \$1,000
40	**230.40	60	443.52
41	239.04	61	456.00
42	247.68	62	469.44
43	256.32	63	483.84
44	264.96	64	497.28
45	274.56	65	511.68
46	284.16	66	525.12
47	293.76	67	539.52
48	303.36	68	552.96
49	313.92	69	567.36
50	324.48	70	581.76
51	335.04	71	597.12
52	346.56	72	611.52
53	358.08	73	625.92
54	369.60	74	640.32
55	381.12	75	654.72
56	392.64	76	668.16
57	405.12	77	681.60
58	417.60	78	695.04
59	430.08	79	708.48

В СПРАВІ ІНШИХ РОКІВ ПРОСИМО ТЕЛЕФОНУВАТИ ДО УНС

* Придбайте додаткове забезпечення до Ваших існуючих грамот, а це на забезпеченнях на ціле життя (Whole Life), забезпеченнях з вкладками платними впродовж 20 років (P20) або забезпеченнях з вкладками платними до 65-го року життя (P65)

Приєднайтеся до тисячів
задоволених членів УНСоюзу.

**Ми не відкинемо Ваше додаткове
забезпечення!**

Збільшіть Вашу номінальну суму існуючого забезпечення
1,000 дол. – 5,000 дол.

Просимо виповнити запитник поданий
внизу і вислати до Головної Канцелярії УНСоюзу.

* З цієї пропозиції не можуть користати власники грамот термінових, вивінувальних і Універсального забезпечення.

Name	_____
Address	_____
_____	_____
Phone	_____
E-Mail	_____

UKRAINIAN NATIONAL ASSN. INC.
2200 Route 10, P.O. Box 280
Parsippany, NJ 07054

Phone (800) 253-9862
Fax (973) 292-0900
E-Mail: UNA@UNAMEMBER.COM

Policy №	_____	Current Age	_____
SS №	_____		
Amount applying for \$	_____		
Amount enclosed with application \$	_____		

НОВИНИ ЛІТЕРАТУРИ І МИСТЕЦТВА

Дивосвіт одеського мистця Юрія Коваленка

Ю. Коваленко. „Автопортрет“

НЬЮ-ЙОРК. – Коли з СРСР стало можна виїздити на Захід, друзі одеського художника Юрія Коваленка привезли з собою до США ряд його полотен. Так в Нью-Йорку з'явилося це живописне відлуння України. По-над сорок років творить в Одесі свій мистецький доробок Юрій Коваленко з Чернігівщини. Він народився в Прилуках у 1931 році, коли рідна земля стогнала від терору часів примусової колективізації і була на межі сталінського Голодомору. За віком Юрій не міг пам'ятати ті жахливі пережиття, але старші усе ж розповіли йому про страждання рідного народу. І видіння цього народного горя залишилось з художником на усе життя.

Вчився він на художньому факультеті Ленінградського театрального інституту, де панувала досить вільна для того часу творча атмосфера. Але довкола панувала фальшива ідеологія радянського мистецтва, ніби соціалістичного за змістом і національного за формою. Насправді не було в ньому ні соціальної справедливості, ні національного кольориту. Усе придушувалося і переслідува-

лося. Не дивно, що комуністична система вимагала від Юрія Коваленка казенної творчості на замовлення влади. Але мистець залишався вірним обраній темі – змалюванню рідної землі і її людей в правдивому освітленні. Залі виставок виявилися для нього зачиненими, але колеги-художники, знавці живопису, українські патріоти дарували мистця визнанням і повагою. І він жив у власному, невідомому громаді світі, влаштовував виставки своїх полотен у підвалах, у передпокоях малих кінотеатрів.

Художник живе від своєї праці, а коли переривають його зв'язки з шанувальниками мистецтва, то жити йому дуже важко. Усе ж саме в ці нелегкі роки Юрій Коваленко створив чарівні полотна „Хата вдови“, „З базару“, „Гоголівський базар“, „Ой під вишнею, під черешнею“, „Весілля в Прилуках“. Рідне місто надихало його і саме йому присвячені картини „Собор в Прилуках“, „Базар в Прилуках“, „Прилуцькі фавни“.

Чутки про талановитого художника йшли Одесою і директор гарного кінотеатру „Родина“ на легендарній Молдаванці надав для виставки картин Юрія Коваленка велику залу. І кінотеатр загрів барвами його полотен. Ніби свіжим вітром повіяло з Одеси: щодня сотні одеситів приходили подивитися на картини мистця. Глядачів приваблювала емоційність передання, живописна енергія. Не мала фальшування і тематика полотен Юрія Коваленка: український ярмарок, народні гуляння. У його багатофігурних композиціях життя вирає, в них живе душа народу, який він самовіддано любить. Буває, що й самого мистця з його розкішною бородою ми бачимо на картині – за мольбертом серед народного гульбища.

Але не тільки радощі є на його полотнах. У багатьох з них відчутний глибокий психологізм, філософське узагальнення. Картина „В сільській чайній“ – це щемлива розповідь про знедолене українське село. Великий провидінський дар є в картині „Голуба земля“ – самотній, беззахисний хлопчик на тлі спальної землі. А це ж було задовго до чорнобильської катастрофи...

Слід сказати і про оригінальну графіку мистця, у якій його могутній епічний дар поєднується зі світлим ліризмом і вишуканим кольоритом таких творів, як „На городі“, „Прилуцький пейзаж“, „Тиша“ та інших.

Коли це стало можливим, письменники надали Ю. Коваленкові під виставку свою резиденцію. Це був час тріумфу мистця, за яким залишилися менш помітні проблеми його життя з родиною в тісній кімнатці на подвір'ї цигаркової фабрики, заваленому коричневим тютюновим пилом.

Багато творів Юрія Коваленка є тепер в Америці і було б добре влаштувати в Нью-Йорку виставку доробку талановитого українського мистця, щоб про нього знало більше амеиканців і українців в Америці.

Ісаак Вайншельбойм

Ю. Коваленко. „Зима“

Ю. Коваленко. „Сільська вулиця“

УКРАЇНСЬКЕ ЛІКАРСЬКЕ ТОВАРИСТВО
ПІВНІЧНОЇ АМЕРИКИ – ВІДДІЛ ПЕННСИЛЬВАНІЯ

повідомляє про

МЕДИЧНИЙ СИМПОЗІУМ

для лікарів, сеньйорів, молоді і української громади

на тему:

НЕДУГИ ПАМ'ЯТІ

- Хвороба Альцгаймера
- старість
- деменція
- амнезія
- частинна і цілковита затрата пам'яті та їх:
  - патологія
  - симптоми і діагноза
  - лікування, опіка
  - превентивні засоби

Симпозіум відбудеться

в суботу, 28 лютого 2004 р., о год. 10-й ранку

в Українському Освітньо-Культурному Центрі, Дженкінтаун, Па.

УПРАВА УЛТПА, ПА

Внесімо щось нове у Шевченківські дні

Р.Л. Хомяк

ВАШІНГТОН. – Цими днями в центрах української діаспори на усіх континентах прерізні святкові комітети закінчують свої плани для відзначення Шевченківських днів: цього року вони припадають на 190-ту річницю з дня народження Тараса Шевченка. А в Києві десь тепер виготовляють остаточний список цього річних лавреатів державної нагороди ім. Т. Шевченка.

Я згадав про Шевченка, коли прочитав про щогорічний банкет шотландської діаспори у Вашингтоні, яка відзначала 245-ту річницю з дня народження улюбленого шотландського поета Роберта Бернса (Burns). Він народився 25 січня, і того дня шотландці в різних кутках світу одягають свою національну ношу, але збираються не на академію чи концерт з рефератом, а на бенкет. А на бенкеті обов'язково подають „гаггіс“ – страву, яку усі шотландці з задоволенням смакують, а нешотландці дивуються „як таке можна їсти“. Я виростав серед шотландської діаспори в Канаді, і мої товариші-середньоскілляники не переставали розповідати про свої традиції, про Роберта Бернса і про бенкети на його честь. На таких імпрезах „гаггіс“ вносили як реліквію, під звуки шотландських дуд. Англіїці і сміються з „гаггісу“, і дивуються, як його можна їсти. Але це англійці. Нас, українців, ця страва не мала б дивувати: „гаггіс“ – це свого роду комбінація нашого сальцесону і кишки-кашанки. Зрештою, і наші вареники, які нині досить популярні в Америці, колись дивували сусідів. „Картопля завинена в тісто?“ – з подивом казав моїй двоюрідній сестрі один філадельфійський підліток, який ще не встиг виробити смаку до українських вареників.

А Роберт Бернс, безумовно, полюбляв „гаггіс“. Він народився, правда, не кріпаком, як Шевченко, але селянином-бідняком, 55

років раніше від Шевченка, а помер десять років молодшим (Бернс помер коли йому було 37 років; Шевченко – у 47).

Леся Українка й Іван Франко перекладали Бернса на українську мову. Шевченко вважав його великим, а в „Українській Радянській Енциклопедії“ писано, що Бернс вмішався і в колишню совєтську ідеологію, яка бачила його як борця за права пригнобленого народу.

Шотландці, як і ми, величають св. Андрія Первозваного своїм патроном, і Андріївський хрест є частиною їхнього прапора. Взявши все це до уваги, я подумав, а чи не варто б нам позичити у шотландців спосіб святкування нашого поета число 1?

Ні, я ні в якому разі не пропоную цього року відкладати заплановані „академії“ і зібрання біля пам'ятників Шевченкові. Але в майбутньому можна б поекспериментувати. Справа в тому, що протягом багатьох десятиріч ми перетворили святкування шевченківських днів у рутинну повинність. Треба йти на „академію“, навіть якщо вона не буде цікава. Треба бодай раз на рік заспівати „Поховайте та вставайте, кайдани порвіте“. Але ж українці врешті кайдани порвали, 13 років тому, і пора тішитись і веселитись тим, що Бог дав нам Шевченка.

Я також ні в якому разі не пропоную заборонити наукові доповіді чи публікації наукових досліджень про Шевченка. Коли, наприклад, з доповіддю про Шевченка виступав покійний професор Юрій Шевельов (якого, до речі, ні совєтська, ні незалежна Україна довгі роки – майже до його смерті – не відзначала шевченківською нагородою), то таку доповідь можна було з приємністю слухати і в зимових місяцях року, і в літню спеку. В галузі шевченкознавства ще можна працювати не одному науковцеві. І вони працюють. Шевченкознавство – цілина, писала колись Ліна Костенко, прав-

да, з іронією, але це було сказане в контексті совєтського, казенного шевченкознавства.

Мені йдеться про зміни у способах відзначення дня народження Тараса Шевченка. Чому б не величавим святковим банкетом – без рефератів, але з тостами вдячності за те, що ми також мали свого Роберта Бернса? Ну, так, як відзначаємо свої дні народження, з помпою.

Серед організацій, які влаштовують бенкети в день народження Роберта Бернса, є шотландські Товариства св. Андрія. У нас братства св. Андрія Первозваного переважно пов'язані з церковними справами.

НОВІ ВИДАННЯ

Книжка з питань релігії та нації в Україні

У серпні 2003 року Видавництво Канадського інституту українських студій випустило збірку одинадцяти есеїв Сергія Плохія та Франка Сисина на 232-ох сторінках, під заголовком „Religion and Nation in Modern Ukraine“ („Релігія та нація в модерній Україні“).

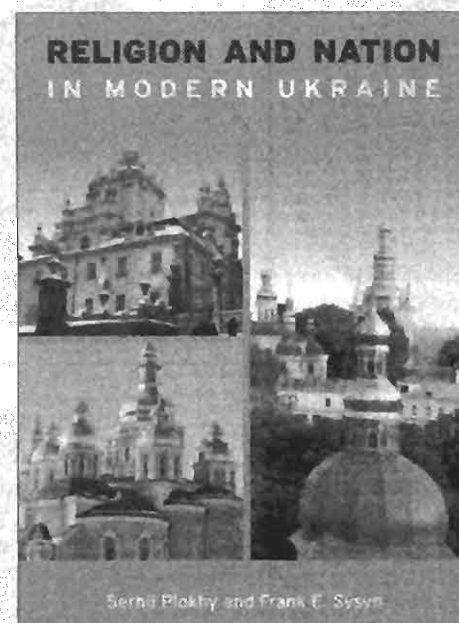
Д-ри С. Плохій і Ф. Сисин написали свої праці на ці теми у 1983–99 роки. Вони почали свої дослідження у ті часи, коли Схід і Захід ще були розділеними так званою „залізною завісою“. Д-р Ф. Сисин був професором Гарвардського університету, а д-р С. Плохій викладав у Дніпропетровському університеті в Україні. Від початку 1990-их років обидва науковці займають наукові посади при Канадському інституті українських студій. Різноманітність освіти та досвіду обох науковців становлять основу їхніх відмінних наукових зацікавлень та поглядів й урізноманітнюють цей том.

Більшість аналізи, яка подана в книжці, стосується ставлення східних християн України до виклику національної ідеї. Книжка розглядає історію і сучасний стан православної та греко-католицької громад України у контексті модерного українського національного відродження кінця IX та початку XX століть і відновлення української національної свідомості при кінці 1980-их та на початку 1990-их років.

Серед тем, які обговорюють автори, – питання формування модерної української релігійної культури; вплив традицій Київського патріархату на рух за українську автокефалію; формування Української Греко-Православної Церкви в Канаді у порівнянні до формування національної ідентичності в Україні; роль міжнародного чинника у знищенні радянським режимом Української Греко-Католицької Церкви в 1946 році; відродження Української Автокефальної Православної Церкви в СРСР (1989–1991); роль Московського патріархату в незалежній Україні на початку 1990 років; боротьба за створення Українського Католицького патріархату в Україні на початку 1990-их років, а також стосунки держави і Церкви у сучасній Україні.

Ця книжка є необхідною для будь-кого, хто зацікавлений в історії України чи в питанні стосунків держави, Церкви й нації у Східній Європі XX сторіччя. Для студентів,

Зате у нас є Наукове Товариство ім. Шевченка (НТШ) з його нині глобальною організаційною структурою. Уявіть собі таке: 9 березня якогось там року (та навіть 2005-го), в Нью-Йорку і Вашингтоні, в Торонто, Отаві і Вінніпегу, в Санкт-Петербурзі і Алматі, Аделаїді і Буенос-Айресі, ну й, звичайно, в Києві, Львові і Харкові відбуваються величаві бенкети для відзначення дня народження Батька Тараса! Таким чином, можна б спом'янути його „не злим, тихим словом“ і зібрати не одного цента на якусь добру ціль – приміром, на наукові і культурно-громадські потреби того ж НТШ. Все це гучно і весело, без сліз. І я гадаю, що сам Шевченко моргнув би на це схвально. Він не був проти великих прийнять.

які вивчають питання взаємодії держави, нації та релігії, Україна становить одну з найважливіших дослідницьких ділянок. Зі своїми мешканцями, число яких перевищує цифру сорок вісім мільйонів, Україна займає друге місце за числом населення серед країн, які утворилися після розпаду колишнього Радянського блоку. В Україні знаходиться одна з найбільших православних громад у світі. Поруч з мільйонами православних віруючих тут існує понад три тисячі церковних громад українських греко-католиків, що становлять найбільшу в світі церкву східного християнства, об'єднану з Римом.

Поява в світ книжки „Religion and Nation in Modern Ukraine“ була уможливлена завдяки підтримці Програми дослідження українських церков Канадського інституту українських студій при Альбертському університеті, а також завдяки щедрості родини Скоп (у пам'ять про Костянтина Гордієнка), Канадської фундації українських студій, Союзу українських самостійників (СУС) в Едмонтоні та Канадської Фундації СУС.

Вартість книжки – 27.95 дол. (м'яка обкладинка) і 39.95 дол. (тверда обкладинка). Замовлення можна надсилати електронною поштою (cius@ualberta.ca), телефоном (780) 492-2972, факсом (780) 492-2973 або звичайною поштою за адресою: CIUS Press, 450 Athabasca Hall, University of Alberta, Edmonton, AB T6G 2E8, Canada.

КІУС

ФУНДАЦІЯ УКРАЇНСЬКОГО ВІЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ В ЗСА

повідомляє та запрошує всіх
Вельмишановних Членів Фундації УВУ на

ЗАГАЛЬНІ РІЧНІ ЗБОРИ ФУНДАЦІЇ УВУ

які відбудуться

в суботу, 13 березня 2004 р., о год. 1-й по пол.

у власній домівці при 136 Друга Авеню в Нью-Йорку.

ПРОПОНОВАНИЙ ПОРЯДОК НАРАД

1. Відкриття Загальних Річних зборів, відчитання порядку нарад і його прийняття.
2. Вибір президії Річних зборів.
3. Затвердження Номінаційної комісії.
4. Відчитання протоколу з попередніх Річних зборів.
5. Звіти членів Управи, звіт Контрольної комісії.
6. Дискусія над звітами.
7. Удільнення абсолюторії.
8. Звіт Статутної комісії.
9. Звіт Номінаційної комісії – вибір управи Фундації УВУ.
10. Прийняття бюджету на 2004 рік.
11. Різне.
12. Закриття Річних зборів.

Десятирічний ювілей Київської симфонічної оркестри

СІНСІНАТІ, Огайо. – У кінці минулого року, святкуючи свій 10-річний ювілей, Київська симфонічна оркестра і хор з тієї нагоди мали турне в США. Київську симфонічну оркестру і хор організував американець Роджер МекМурін після свого приїзду в Україну в 1993 році. Р. МекМурін виріс у сім'ї християнського проповідника. Музичну освіту одержав в Університеті Олівет Назарін, а аспірантський ступінь здобув в Університеті штату Огайо. Свою музичну кар'єру Р. МекМурін розпочав як учитель початкової школи, згодом був цілий ряд інших музичних посад, аж до 1993 року. Програмами концертів Р. МекМурін ширить на Заході красу української музики і пісні, а в Україні – музику Заходу. Його організація також допомагає у прохарчуванні вдів і вдівців, утримує дитячі клуби та допомагає сиротам і дітям, в яких немає батька. Ті, котрі мали нагоду побувати на концерті Київської симфонічної оркестри і хору, твердять, що їхні концерти були захоплюючими, неперевершеними.

На фото: провідні виконавці Київської симфонічної оркестри

З. Лев Мельник

На вшанування Бориса Гмирі

У серпні-вересні 2003 року громадськість України відзначила 100-річчя від дня народження геніяльного співака Бориса Гмирі, чие ім'я в 1962 році внесено у міжнародну енциклопедію „Who is Who?“, а в 1992 році включено до списку ста найславніших українців за 1000-літню історію України.

Цю знаменну дату відзначила ЮНЕСКО, яка в своєму посланні учасникам ювілейного вечора (16 вересня 2003 р.) в Національній опері України зазначила: „Борис Гмиря належав не лише Україні, але і світовій культурі в цілому. Вокальна спадщина співака є неоціненним внеском у скарбницю світового виконавського мистецтва. Його філософські та епістолярні праці також становлять велику цінність для світової культури“.

Для увічнення пам'яті Бориса Гмирі заплановано спорудити йому пам'ятник коштами українського народу у центрі Києва, на Європейській площі, біля Національної філармонії України, в якій співак давав свої знамениті концерти.

1–12 листопада 2004 року заплановано провести Перший міжнародний конкурс вокалістів ім. Бориса Гмирі. Все це потребує великих коштів, і тому ми звертаємося по допомогу до світового українства, людей, небайдужих до своїх видатних діячів культури, зі закликом – підтримати ці благородні акції. Імена жертводавців на ці шляхетні справи будуть опубліковані у спеціальних виданнях. За інформацією щодо пожертв можна звернутися на адресу фонду: Хрещатик, 15/33, Київ, 01001 Ukraine. Тел.: 011-380-44-229-17-07.

Ганна Принц,
президент Фонду

Максим Брилинський - гордість Львова

У цікавому і дбайливо редагованому журналі „Просвіта“, що виходить у Львові від 1996 року, як часопис обласного об'єднання Всеукраїнського товариства „Просвіта“ ім. Т. Шевченка, вміщено інформативну статтю про молодого скрипаль – львів'янина Максима Брилинського.

М. Брилинський походить із добре відомої музичної родини. Його мама – лавреат національного конкурсу піаністів і професор Львівської музичної академії, батько – доцент Львівської Політехніки і активіст хору „Орфей“, а дідусь-скрипаль 25 років працював концертмайстром симфонічної оркестри.

Отож немає що дивуватись, що Максим від дитинства любив музику. Вже у п'ять років він був учнем музичної школи-інтернату ім. С. Крушельницької і під оком педагога Лариси Олексів опанував гру на скрипці.

Маючи дев'ять років, став лавреатом скрипкового конкурсу, десятирічним виступав уперше зі симфонічною оркестрою Львівської філармонії, а відтак став дипломантом міжнародного конкурсу скрипалів. На талановитого хлопчину звернули увагу у Віденському університеті музики і посприяли здобуттю для Максима міжнародних стипендій для поїздок

на фестивалі, конкурси, майстер-класи і безкоштовну науку.

Як 14-літній учень, Максим став студентом Віденського університету музики, переміг на міжнародному конкурсі юних скрипалів у Словенії в 1999 році, а через рік отримав першу нагороду на конкурсі міжнародної академії „Прага-Відень-Будапешт“ за найкраще виконання музики ХХ століття. У 2001 році Максим закінчив екстерном Львівську музичну школу-інтернат ім. С. Крушельницької і отримав спеціальну відзнаку за особливі успіхи в музиці.

Особливим успіхом молодого скрипаль стало здобуття першого місця в Міжнародному конкурсі молодих скрипалів ім. Є. Менухіна у Франції в 2002 році. До участі зголосилося понад сто скрипалів з цілого світу. До фіналу відібрали чотирьох найкращих, а серед них – Максима. Фінал відбувся саме в день 17-річчя Максима. Вперше в історії цього конкурсу честь стати лавреатом припала скрипалеві з України.

У жовтні 2002 року наш львів'янин здобув ще вищу нагороду. У Генуї, на конкурсі молодих скрипалів, він посів друге місце і мав спеціальну нагороду як наймолодший учасник конкурсу.

Тепер він є одночасно студентом Віденського університету му-

зики і Львівської музичної академії ім. Лисенка. Він володіє вільно англійською і німецькою мовами. Перед ним відкривається майбутнє бути скрипалем світової слави. В одному з інтерв'ю Максим, однак, сказав: „Прикро, що стільки талановитих українців їдуть за кордон і так багато не повертається. Гадаю, Україні будуть потрібні майстри високої кляси. Хочу після навчання за кордоном повернутися в Україну“.

О. Кузьмович

Обкладинка компакт-диску зі співом Бориса Гмирі, випущеного у 2002 році.

**ФЕДЕРАЛЬНА КРЕДИТОВА КООПЕРАТИВА
„САМОПОМІЧ“ (Н. Дж.)
Кліфтон-Пассейк-Виппані, Н. Дж.**

провадить

РІЧНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ

в неділю, 29 лютого 2004 р.

о год. 1-й по пол.

в Українській Централі
240 Hope Ave., Passaic NJ 07055

ДИРЕКЦІЯ

СПОРТ

Олімпіада - 2004

Національний Олімпійський комітет України й оргкомітет 28-их Олімпійських ігор в Афінах 6 лютого уклали угоду про проведення в Києві одного з етапів міжнародної естафети Олімпійського вогню. Документ від української сторони підписав у Києві прем'єр-міністр країни, президент НОК Віктор Янукович, який сказав, що для участі в Олімпіаді в Афінах Україна вже має 169 ліцензій. Вже затверджені зразки офіційної цивільної уніформи для членів української делегації на Олімпіаді-2004.

***

В Будинку офіцерів Південного оперативного командування Сухопутних військ України, в Одесі, 3 лютого на засіданні спортивного комітету з підготування до XXVIII Олімпійських ігор 2004 року у грецьких Афінах було підбито підсумки фізичного вишколу та спортивної діяльності у 2003 році. На засіданні зазначалося, що у мину-

лому році військові спортсмени Південного оперативного командування здобули на чемпіонатах та змаганнях за чаші світу 20 золотих, 23 срібних та 26 бронзових нагород. Двом армійцям було присвоєно почесне звання Заслужений майстер спорту, ще двоє стали майстрами спорту міжнародної кляси.

***

Чоловіча збірна України 26 січня на чемпіонаті Європи з ручного м'яча, який проходив в Словенії, поступилась у двох перших іграх збірним Швеції та Росії, у вирішальній грі за право вийти до наступного кола, після чого прогнала команду Швейцарії і завершила свій турнірний шлях на першості континенту та боротьбу за путівку на Олімпійські ігри. Крім збірної України, свій виступ на першості Європи припинили команди Португалії, Ісландії та Польщі. Боротьбу за медалі продовжать збірні Росії, Швеції, Швейцарії, Данії, Еспанії та Хорватії, що склали першу групу.

Бокс

Британець Ленокс Льюїс на скликаній 6 лютого в Лондоні прес-конференції оголосив про завершення своєї кар'єри на професійному рингу. Він став першим боксером-важкоатлетом за останні майже 50 років, що іде з боксу в ранзі діючого чемпіона світу. „Сьогодні особливий день у моєму житті, – заявив 38-річний Льюїс. – Бій 21 червня 2003 року був останнім у моїй професійній кар'єрі“. В цей день Льюїс захищав титул чемпіона світу за версією „WBC“ проти українця Віталія Кличка і переміг технічним нокавтом у 6-му раунді. Після червеневого бою був призначений бій-реванш між Льюїсом та Кличком, однак двобій 7 грудня не відбувся через відмову британця, який, за його словами, ще не встиг відновити форму. Що стосується дальшого розвитку подій у професійному боксі після відходу Льюїса, то найближчим часом „WBC“ відбере

пояс чемпіона у суперважкій вазі у Льюїса і призначить бій за вакантний титул. За логікою, за цей титул мають сперечатися українець Віталій Кличко та південно-африканець Корі Сандерс.

***

Українські боксери Тарас Біденко та Андрій Котельник, які виступають за німецький клуб „Юніверсіум“, 4 лютого здобули свої чергові перемоги на турнірі в Каракасі (Венесуела). А. Котельник, який виступав у першій напівсередній вазі, у 8-раундовому поєдинку за точками переміг аргентинця Альберто Годоя. Ця перемога стала 21-ою на професійному рингу для А. Котельника. Тарас Біденко, який виступав у важкій вазі, у першому раунді технічним нокавтом виграв в бразильця Едгара да Сільва. Для Т. Біденка - це сьома перемога при одній поразці.

Плавання

На мажорній ноті 2 лютого пройшов етап Чаші світу у Нью-Йорку для українки Яни Клочкової. Українка, яка виступала на трьох відстанях і виборола дві золоті та одну бронзову медалі. Ще дві медалі на американському етапі Чаші світу здобув Сергій Фесенко, який двічі підіймався на п'єдестал пошани у вільному стилі. Наступний етап Чаші світу пройде в Ріо-де-Жанейро з 6 по 8 лютого. На цьому етапі від України змагатиметься лише Яна Клочкова.

Футзал

Збірна України з футзалу, яка у цьому році добилася права виступати у фінальній частині чемпіонату Європи 2005 року, а восени цього року побореться за медалі світового чемпіонату в Таїланді, входить до першої десятки найсильніших футзальних команд планети. У оцінці кращих команд світу українці 4 лютого посіли 9-ме місце, а в Європі підопічні тренера Геннадія Лисенчука – сьомі. Очолює список кращих збірна Бразилії.

За що діти люблять Україну

Тимко Бутрей, який живе в Бервіку, Па., народився в селі Боберці Турківського району на Львівщині. Він рано залишився сиротою, рано почав заробляти собі на життя. В роки війни неповнолітнього Тимка Бутрея вивезли до Німеччини, звідки він виїхав до США. Тепер він часто відвідує рідне село, допомагає дітям-сиротам, а також школі. Тимко Бутрей запропонував провести конкурс на кращий учнівський твір „За що я люблю Україну“. На конкурс надійшло 44 творів. Ось уривки з деяких із них.

Гелена Комарницька, м. Турка, Львівської обл.

***

„Не любити тебе, Україно, не піклуватися про тебе – гріх, бо ти наша мати, любов до тебе не згасне ніколи. Багатство України – це золоті пшеничні лани. Ось чому на нашому прапорі є жовтий колір, який символізує безмежні лани з пшениці, другий колір на прапорі – блакитний – це чисте небо неба України. Любити свою Батьківщину – це значить прагнути ще вище піднести її велич“.

Олена Яворська, четверта кляса.

***

„Мабуть, однією з найславетніших сторінок історії України є козацька слава, яку довго намагалися замовчувати, але все одно пам'ять про неї передавалася від одного покоління до наступного в народних піснях, легендах, вона жила у свідомості людей, викликала повагу і захоплення.“

Просторими полями України неслися орди половецьких, татаро-монгольських та фашистських завоювальників. Сотні міст та сіл багато разів були спалені і знищені, але вона завжди вставала із руїн, відроджувалася.

Ми – молоде покоління – маємо берегти й любити її. Ця любов не повинна бути бездіяльною. Слід зробити все, щоб примножувати багатство й красу рідної землі“.

Степан Яворський, восьма кляса.

Світлана Писанчин, сьома кляса.

***

„Люблю Україну кохане небо“, – писав В. Сосюра. Його блакить над золотавим морем пшениці – ідеал душі людської, символ єдності гармонії, всього прекрасного, що тільки може бути на нашій землі, на рідній Україні. Від нього українці завжди чекали Божого благословіння, просили вільного і щасливого життя на своїй Батьківщині. Рідний край ми повинні любити щиро і віддано, бо як писав один поет: „і в щасті мить і у негоді“, хоч іноді і не вистачало сили, щоб оборонити його від численних ворогів. Але попри всі негаразди, яких зазнавала Україна, наші предки зберегли свою мову, культуру і рідну землю, а ми все це повинні плекати і поповнювати, бо у красі нашої Батьківщини наше безсмертя“.

Руслан Кузьмак, восьма кляса.

Кіно з України - цікаве і повчальне

Київська кіностудія „Київнаукфільм“ свого часу мала потужне виробництво і випускала кінофільми найвищої якості. Відмінна режисура і висока технічна реалізація творчих задумів – ось почерк „Київнаукфільму“. Тепер фільми цієї студії можуть побачити глядачі в США і Канаді. Наприкінці 2003 року компанія „Евшан“ (Монреаль) підписала угоду про співпрацю з київською фірмою „Сінемасервіс“ – одним з основних партнерів „Київнаукфільму“, що тепер називається „Національна кінематека України“.

Фільми можна замовити телефоном або через Інтернет. Серед них „Історія українського козацтва“ у п'яти частинах, що розповідають про утворення козацьких полків, перших гетьманів, морські походи на човнах-чайках, перемоги під керівництвом гетьмана Богдана Хмельницького.

Збірка „Останні лицарі“ містить 5 фільмів, в яких розповідається про зародження і тактику боротьби УПА, проголошення Української Народної Республіки та бій під Крутами, рух Січових Стрільців в Галичині, створення організацій „Сокіл“ та „Пласт“. „Народні звичаї та обряди“ – цікава розповідь про народну майстерність, фолклорні співи та

старовинні обряди. „Під знаком біди“ – дві стрічки розповідають про страшні події Голоду 1930-их років. Касета „Повернута самотність“ має три фільми: „Справа про воз'єднання“ (про радянську інтерпретацію воз'єднання з Росією), „Пристрасті навколо символіки“ (символіка від часів Київської Русі до наших днів) та „Повернута самотність“ (про референдум за незалежність України та першого Президента Леоніда Кравчука). У трьох фільмах подані історії життя Михайла Грушевського, Симона Петлюри та Володимира Винниченка.

Також „Евшан“ має можливість розповсюджувати в Америці фільми „Народне мистецтво, вишивка та секрети української кухні“, „Моя адреса – Соловки“, „Козак – душа правдива“, „Тамсилиці українських символів та орнаментів“, „Україна. Від дисиденства до незалежності“, „Українці. Віра“, „Українці. Надія“, „Благославляю і молюся. Життя та діяльність Митрополита А. Шептицького“.

DVD та відеокасети можна замовляти в компанії „Yevshan“ за тел.: (800) 265-9858 або відвідати веб-сторінку: www.yevshan.com

Ірина Настенко

Джудо

Українка Людмила Луснікова виборола 4 лютого третє місце на міжнародному турнірі у Софії, де у фіналі поступилась польській джудоїстці. Українці до травня боротимуться за олімпійські ліцензії, володарі яких визначатимуться за результатами турнірів за два останні роки.

Лещата

У французькому Ля Клуз на етапі Чаші світу 6 лютого завершилися перегони вільним стилем на 10 км у жінок. Українка 29-річна Валентина Шевченко виборола 5-те місце, але продовжує йти на третій сходинці у загальному заліку Чаші світу після 15-ти гонок. За 5-ту позицію українка отримала 45-ть залікових очок. 3 жовтня по грудень 2003 року В. Шевченко виступала блискуче, отримавши дві перемоги на етапах Чаші світу, тричі взявши „срібло“ та двічі закінчила змагання на третій позиції.

НА ДОЗВІЛЛІ

100 років тому „Свобода” писала

В числі від 4 лютого 1904 р.:

... „Искра” в ч. 50 каже: „Кожда працююча тепер організація соц.-демократична, кожний працюючий, або бажаючий працювати соц.-демократ – в теперішній історичний момент який перебуває російська соц.-демократія, повинен спекати ся вузької сфери місцевих інтересів і всю свою увагу, всі свої сили перенести і згуртувати на всеруській (общерусской) праць”.

Якої-ж „общерусской” праць бажає „Искра”? Як зауважили може, читачу, „Искра” вжила терміну „общерусской” а не „россійской” праць. І се не помилка. Вона змішує поняття „русский”, „россійский”, „общерусский”, плутає їх і не розібрала ще, що до чого. Вона не розуміє, що „россійські” інтереси, то суть інтереси великоруські і українські і польські і т. д. себ-то сума інтересів усіх, що злучені до купи під назвою „Росія”, а значить, то – сума усіх „вузьких місцевих” інтересів, котрі так зневажає „Искра”. „Общерусский” то – належний трьом руським народам, великоруському, українському та білоруському. Але „Искра”, вживаючи термін „общерусский” на думці мала по зміслу „россійский”, бо не в такому значінню, який власне треба розуміти під сим словом. „Россійский” у ней значить теж саме, що „русский”, московський. Кличучи під стяг „Р. С. Д. Р. П.” жидів, українців, вона кличе їх, не більш, менш, як кинути свої місцеві інтереси, злучитись з москалями та працювати на користь „вузьким” інтересам великорусів, бо з погляду об'єктивного то будуть інтереси „місцеві” а з погляди „Искри” – „общеруські”. Вона хоче, щоби вели-

коруській народ стояв на чолі других народів Росії, панував і верховодив ними.

Зі статті М. Л...енко, „Росія”.
Берно, Швайцарія

***

Зь Скrentонг, Па. На Різдество Христове вибралось нас кілька колядувати на тутешню церкву св. Ів. Хрестителя. Ходили ми на Трипс Парк, Брисдин, Диксон, Джансон, Печ і Пайн Брук і всюди нам добре йшла коляда. Тільки на Пайн Брук оден сказав, що він польських-галицьких не потрібує, бо він має колядників, що єму заколядують за фляшку пива. Але ми за фляшку пива не колядували, бо ми хотіли, щоб з той коляди щось прийшло на церкву. Дякуємо всім, що нас широко прийняли, бо на церкву впала файна сума \$56.85.

Колядники –

Василь Груцеляк, Іван Лезинський

***

„Рідна Мова”. На зазив редакції „Свободи” переписали і заслали нам стишок 122 дтей. Нагороди одержали слідую ч. і дтей: 1) Анна Шаршон зь Shamokin, Pa, 2) Анна Мурдза зь Shamokin, Pa и 3) Анна Цышляк зь Jersey City, N. J. – При осуді виробів комісія вважала передовсім на те чи стишок не мстити в собі яких блудів (при тим звертала увагу навіть на найдрібніші рчи, як примром брак точки над буквою і, пропущене протинка и т. п.) далше на чистоту, а аж відтак на красоту писаня. Можлива рч, що еслиб комісія була вважала на вк

дтей і час їх науки, то треба б було признати нагороди другим, але позаяк не всі дтей подали свій вк і час науки то комісія була змушена видати свій осуд без огляду на сі рчи. Загалом беручи, вироби дтей були вдовольючі, деякі навіть дуже добрі. Нехай нхто з дтей не зражуся тим, що не дістав нагороди, але нехай учить ся та працює шире далше, а особливо нехай жадний руский дитин стишок „Рідна Мова” і те, що в нм написано нколи не виходить з памяти!

В слідуючій числі „Свободи” подамо одну загадку.

Ст. Маняр

У числі від 11 лютого 1904 р.:

Святе Письмо Старого Завту – мовою руско-українською. Наконеч і Русини діждались видання друком перекладу Святого Письма Старого Завту на свою рідну мову. Видало его Британське і Заграничне Біблійне Товариство в Лондон. Більшу част перекладу, бо три четвертих част, зладив покійний Пантелеймон Кульш; дрь Пулюй професор у Празі переложив Псалми, зрадагував п'ять книг Мойсея та поставив правила, після котрих зроблена одноцільна редакція цлого перекладу, а звстний писатель Іван Нечуй-Левицький у Києві, докінчив перекладати те, чого не здужав задля своєї смерті переложити Кульш.

У числі від 18 лютого 1904 р.:

Зь Syracuse, N. Y. Першій руский бал бр. св. АА. Петра и Павла, котрий відбув ся 26 Януара с. р. заслугоє на похвалу зь взгляду, що через него ми показали ся перед чужими яко люде інтелігентні, приличні. Забава відбула ся спокійно, без жадної суперечки, або сварн, як то нераз деінде буває. Доходу прийшло до 100 доларів. На тим балу приступило до братства 8 нових членів. На бал прийшло також много Поляків а між ними трох шторників и двох салоністів. Дохід балу призначений на дзвін до нової церкви. Оден Поляк, шторник и бучер, офрував на дзвін 5 доларів, чим завстидав деяких наших людей, що вмсто офрувати на щось позиточного видають грош на рчи марні а нераз и здоровлю шкідливі.

***

Фарми даром. Напевнйшою підставою будучности є фарма. Фармер не мусить бояти ся страйку, застановлення роботи, зниження платн, покальчення, калцтва, нужди в наслідок промислового упадку, якого власно тепер надють ся. Фармер в спокою уживас овочьв свої праць, є независимий, є своим паном. Хто ся хоче займат фармерством дістане 160 акрів найльпшої зем на котрій ся все родить, що посє – зовсім даром. Дуже здорова країна, умркована зима, нема горячки, подостатком доброї води, близько желзниць, добрі торги, де все за готові грош мож продати. Хто хоче стати учасником того добродїства и собі та родин забезпечити будучність, нехай сейчас пише до General Farm Land Co., Joliet, IL.

В числі від 25 лютого 1904 р.:

Історія України-Руси по нмецьки. Проф. Грушевський підписав контракт в справ нмецького видання сго „Історії України-Руси” изь свтвою фірмою Тайбнета в Липску. Фірма прийняла на себе розпродаж сего видання на 15 лть. На видання сь проф. Грушевський призначив суму признану Наук. Товариством им. Шевченка як гонорар сго праць у наукових виданнях товариства. Переклад робить ся узь другого українського видання, котрого першій том появиць ся зь початком 1904 р.

Збережено правопис того часу

Політ з двигуном: хто був першим – Орвіл Райт чи Олександр Можайський?

На 41-му з'їзді Американського Інституту аеронавтики і астронавтики 6–9 січня 2003 року в Ріно, Невада виступив з доповіддю про лет Олександра Можайського („Свобода” писала про цю подію в ч. 50, 2003 р.) керівник американського проєкту космічного корабля багаторазового використання Ігор Яременко, який походить з Житомира. Подаємо скорочений переклад його доповіді на українську мову.

17 грудня 1903 року „літаюча машина”, керована Орвілом Райтом, піднялась у повітря на пісковому березі океану в Північній Кароліні і протрималась в повітрі 12 секунд, подолавши 120 футів. В той день найкращий успіх тривав одну хвилину часу і 850 футів відстані. Машина розбилась в той самий день від сильного вітру, який перевернув її.

Спроби піднятися в повітря почалися давно, в XVIII столітті і навіть раніше. Люди вивчали лети птахів і мріяли, коли і вони паритимуть подібно до крилатих, виписуючи граціозні фігури в небі. Але у світі науки і техніки існують певні закономірності, які розвиваються з розвитком людської цивілізації. Наші знання формуються на основі законів різних наук. Процес вироблення кожної технології базований на взаємопов'язаних зусиллях між наукою і практичним застереженням ідей. Кожна технічна новина складається із двох періодів: винахід і виконання, вживання в реальному житті. Під час першого періоду робляться зразки, які поступово поліпшуються. Так було з братами Райт, які не були єдиними у тодішньому світі. Таким піонером був також Олександр Можайський, особа українського роду з Вінничини, що над річкою Південний Буг.

О. Можайський народився в родині морського офіцера, закінчив імператорську Воєнно-морську академію і плавав на Білому, Баранцевому і Балтійському морях. Набув досвід на кораблях, які порушувалися вітрилами. В 1852 році він зрозумів, що морські простори не є єдиною дорогою у світі, є ще більший простір – „океан повітря”. В 1862 році, в рідному селі, він почав випробовувати повітряні змії і вже в 1876 році у нього з'явилася ідея повітряного корабля. На

той час винайшли паровий двигун, який почав витісняти вітрила на кораблях.

Його ідея компонування літаючих кораблів включала такі агрегати, як фізеляж, крило, колеса, хвіст, пропелер і двигун. В 1876 році О. Можайський запропонував свій проєкт Головному інженерному директоратові Росії, одержав дозвіл і трохи грошей. Коли він звернувся за додатковими фондами, щоб побудувати корабель повного розміру, то йому відмовили, але це не пододало його наміру закінчити свій проєкт.

Двигуни внутрішнього згорання були ще в початкових стадіях розвитку, і Можайський вирішив поставити на літаку паровий двигун. Тоді, в листопаді 1881 року, він одержав дозвіл розпочати будівництво літака-аероплана. Копія цього документа є в музеї в селі Вороновиці. О. Можайський сам сконструював два парових двигуни і поїхав до Англії, де їх побудували. Їх опис було подано в журналі „Інженерінг” в 1881 році.

Їх потужність була 20 і 10 кінських сил. Вони були найлегші на той час, маючи 3 кілограми ваги на одну кінську силу. Літак мав прямокутне крило з площею біля 370 кв. метрів, вагу біля 934 кг, з лавантаженням 2,5 кг на кв. метр. Розрахунки показали, що для того, щоб корабель піднявся в повітря, треба було досягнути початкову швидкість в 11 м/сек.

Через 25 років після першого лету літака О. Можайського брата Райти, в результаті довгих пошуків і експериментів, довели той же принцип, що й розроблений О. Можайським, а саме – людина може підкорити повітряний простір.

Українці мусять бути гордими, що наш земляк заклав основи лету літаків і планерів, хоча і не дістав визнання за свої проєкти.

Від Одеси до Львова Ваші близькі можуть покладатися на Вас, бо Ви покладаєтеся на Вестерн Юніон®.

Коли Ви переказуєте гроші, то хочете, щоб вони дійшли швидко і надійно, щоб ні Ваші близькі, ні Ви самі цим не турбувалися. Ми, в компанії Вестерн Юніон, переказуємо гроші вже понад 130 років і нам довіряють мільйони людей по всьому світі. У нас Ви навіть можете переказати гроші

телефоном, використавши кредитну картку. Переслані гроші дійдуть через 15 хвилин до будь-якої із наших 5000 філій в Україні або якої небудь із 150000 по цілому світі. Від Лос-Анджелесу до Нью-Йорку, від Чикаго до Монреалю - Ви можете покладатися на Вестерн Юніон.

Вестерн Юніон - це майже те саме, що Ви особисто вручаєте гроші.

Ukrainian National Federal Credit Union

Main Office
215 Second Avenue
New York, NY 10003
(212) 533-2980

Brooklyn Office
1678 East 17 Street
Brooklyn, NY 11229
(718) 376-5057 or
(866) 857-2464

South Bound Brook Office
35 Main Street
South Bound Brook, NJ 08880
(732) 469-9085

Carteret Office
265 Washington Avenue
Carteret, NJ 07008
(732) 802-0480

1-800-799-6882

Ми говоримо українською мовою

www.westernunion.com

**WESTERN
UNION** | ®

ROCHESTER UKRAINIAN FEDERAL CREDIT UNION | УКРАЇНСЬКА КРЕДИТОВА СПІЛКА В РОЧЕСТЕРІ

Celebrating 50 Years of Service to Our Members and the Ukrainian Community

50 Років Відданої Праці на благо наших членів і Української Громади

Savings Accounts
Share Draft & Checking
Credit Cards
Vehicle Loans
Mortgage Accounts
Signature Loans
Business Loans
Commercial Loans
CD's & IRA's

Investments
Youth Accounts
Direct Deposit
Fund Transfers
International Transfers
Audio Response System
Notary Service
Translation Services
Student Scholarships

RUCU direct
www.rufcu.org

ROCHESTER UKRAINIAN FEDERAL CREDIT UNION

RUCU Albany
1828 Third Ave.
Waterliet, NY 12189
Tel.: (518) 266-0791
Fax: (518) 266-0791

RUCU Rochester
824 Ridge Road East,
Rochester, NY 14621
Tel.: (585) 544-9518
Fax: (585) 338-2980

RUCU Sacramento
6029C San Juan Ave.
Citrus Heights, CA 95610
Tel.: (916) 721-1188
Fax: (916) 721-5551

Out of State, Call Toll Free 1-877-968-7828 – Audio Response Line: 585-338-2980

ПАЧКИ В УКРАЇНУ DNIPRO CO.

В наших крамницях можна придбати авіаквитки в Україну та з України, зробити візи до України. До вибору 99 візців хусток!

Телефонні картки: 100 хв. розмови із Україною за \$10.

NEWARK, NJ
688 Sanford Ave
Тел.: (973) 373-8783
(888) 336-4776

CLIFTON, NJ
565 Clifton Ave
Тел.: (973) 916-1543

PHILADELPHIA
1801 Cottman Ave
Тел.: (215) 728-6040

SUMA (Yonkers) Federal Credit Union
Федеральна Кредитова Кооператива СУМА
Пропонує

Найновіші, Найшвидші і Найвигідніші Послуги.

- Вікно Каса (Drive thru teller window)
- Mon-Fri: 8:00 A.M. – 3:00 P.M. Fri: 8:30 A.M. – 8:00 P.M.
- АТМ машина – 24 години, 7 днів
- Додаткові години урядування
- Обслуга від понеділка до суботи
- Ранні і вечірні години урядування
- Позики на землю (vacant land loans)
- Позики на будову (construction loans)

Тільки у нашій кредитівці СУМА в Йонкерсі Вам не потрібно шукати за паркуванням, платити за паркування і висідати із машини. Всі Ваші фінансові справи можна полагодити дуже швидко через Вікно Каси (Drive – thru teller window), а також дістати гроші у вигідний для Вас час через АТМ машину.

Головне Бюро:
125 Corporate Blvd.
Yonkers, NY 10701-6841
Phone: (914) 220-4900
Fax: (914) 220-4090
Monday-Thursday: 9:00 A.M. – 3:00 P.M.
Friday: 9:00 A.M. – 8:00 P.M.

Філія у Йонкерсі:
301 Palisade Ave.
Yonkers, NY 10703
Phone: (914) 965-8560
Fax: (914) 965-1936
Tuesday - Thursday: 3:00 P.M. – 8:00 P.M.
Saturday: 9:30 A.M. – 12:30 P.M.

1-888-644-SUMA

E-mail: Sumayonfcu@aol.com

Філія у Стемфордї:
Ukrainian Research Center
39 Clovelly Road, Stamford, CT 06902
Phone/Fax: (203) 969-0498
Tuesday, Wednesday, Friday:
4 P.M. – 8 P.M.

Філія у Спрінг Велї:
SS Peter & Paul Ukr. Catholic Church
41 Collins Avenue, Spring Valley, NY 10977
Phone/Fax: (845) 425-2749
Tuesday, Friday:
5:30 P.M. – 8:30 P.M.

Дирекція Федеральної Кредитової Кооперативи СУМА

Корпорація МІСТ - вибір тих, хто добре рахує свої гроші!

ГРОШОВІ ПЕРЕКАЗИ
ПАЧКИ
ЛИСТИ, БАНДЕРОЛІ
в Україну та по цілому світі
в найкоротші терміни!

Міст - це завжди надійно!

Грошові перекази
за декілька хвилин

Тільки ми доставляємо гроші
безпосередньо до рук адресата

Пачки, листи, бандеролі
та інші вантажі
літаком або кораблем
в найкоротші терміни

Щоденна висилка контейнерів
Підбираємо пачки з дому

Щохвилинний комп'ютерний
контроль за виконанням
Вашого замовлення

До Ваших послуг маємо понад 380 агентів в США та Канаді.
За агентом у Вашій місцевості телефонуйте безкоштовно:

1-800-288-9949

БАЖАЄТЕ КУПИТИ НОВИЙ ДІМ АБО ПЕРЕФІНАНСУВАТИ ІСНУЮЧИЙ?

МОРТГЕДЖОВІ ВІДСОТКИ ТЕПЕР НАЙНИЖЧІ:

ЗМІННІ ПРОЦЕНТИ НА РІЗНІ ТЕРМІНИ:

ОДНО РІЧНИЙ -	3.50%*
ТРИ РІЧНИЙ -	4.10%*
П'ЯТИ РІЧНИЙ -	4.35%*
СЕМИ РІЧНИЙ -	4.50%*

**ТІЛЬКИ В
ФЕДЕРАЛЬНІЙ КРЕДИТОВІЙ КООПЕРАТИВІ**

САМОПОМІЧ НЬЮ ЙОРК

За дальшими інформаціями звертайтеся до нас:

Головне бюро: 108 Second Avenue **New York, NY** 10003 Tel: (212) 473-7310 Fax: (212) 473-3251

Філії:

Kerhonkson 6325 Route 209 Kerhonkson NY 12446 Tel: (845) 626-2938 Fax: (845) 626-8636

Uniondale 226 Uniondale Ave. Uniondale, NY 11553 Tel: (516) 565-2393 Fax: (516) 565-2097

Astoria 32-01 31 Ave. Astoria, NY 11106 Tel: (718) 626-0506 Fax: (718) 626-0458

Електронна пошта: SRNYFCU@aol.com Інтернет: www.selfreliancenyc.org

Поза Нью Йорком дзвоніть безкоштовно: 1-888-SELFREL (1-888-735-3735)

*Effective as of 12-31-03. Subject to change at any time without prior notice. Residential Owner Occupied 1-4 family home Mortgages. 1,3,5 year variable terms based on 30 year payout period. 7 year variable based on 28 year payout period.

АДВОКАТ ЯРОСЛАВ КУЗЕМЧАК

КОМПЕНСАЦІЇ І ВИМОГИ
В НАСЛІДОК АВАРІЙ

- ✓ на роботі
- ✓ автомобільних
- ✓ в публічних місцях
- ✓ лікарських помилок

Перша консультація безплатна

Оплату беремо лише після виграти процесу
про відшкодування

А ТАКОЖ:

- ВОДИННЯ під впливом алкоголю
- КУПІВЛЯ І ПРОДАЖ нерухомостей
- ПРОЦЕСИ цивільні і кримінальні
- ШТРАФИ
- РОЗВОДИ
- ЗАГАЛЬНІ КОНСУЛЬТАЦІЇ

WELT & DAVID

1373 Broad St., Clifton, NJ 07013

(973) 773-9800

ЧИ ВИ ПЛАНУЄТЕ ПРОДАТИ СВІЙ БУДИНОК? ПОТЕЛЕФОНУЙТЕ СПЕРШУ ДО НАС!

Ми купуємо 6- 60 родинні будинки

Charles Podpirka
JRC Management LLC

(718) 459-1651

www. TRYPILLIA.com

Discover the oldests civilization in
Ukraine – TRYPILLIA. Attend
Summer Study Program and a
Tour. For details visit our website
or call: (703) 593-8522

• REAL ESTATE •

Куплю хату (землю)
в околицях „Союзівки“
або „Верховини“
1-775-363-2797

• ПРАЦЯ •

Потрібна українка до опіки
над старшим мужчиною. Із
замешканням. Мусить говорити
і читати по-українськи.

Тел. (703) 430-5952

• ЗНАЙОМСТВА •

Українка, 35 р. (10.20.68 р. н.) Вища фар-
мацевтична освіта. Вік чоловіків 40-45 р.
Найбільше зацікавлена у особі українсь-
кого походження. „Зелена“ картка.

Тел.: (718) 418-8850

• РОЗШУКИ •

Розшукую братів свого батька Миколи Во-
зняка, які залишилися у Дрогобичі: ПЕТРА,
ВАСИЛЯ, РОМАНА, ЯРОСЛАВА, СТЕФАНА
і СЕМЕНА. Батьки Миколи називалися Фе-
дір і Марія з дому Лаврован. Мій батько був
забраний на працю до Німеччини у 1942 р.
Тел.: (212) 533-1992 Лорін Возняк

Фрицко Анна Ник розшукує двоюрідно-
го брата ТЕОДОРА НИЧКО, який про-
живав в Едвардсвіл, Па. Якщо хтось
знає про нього або він сам, прошу теле-
фонувати.

(315) 484-9181

ВИБИРАЮЧИ ПОДАРУНОК
РІДНИМ І ЗНАЙОМИМ –
ВИБЕРІТЬ – СВОБОДУ!
НАЙСТАРІШИЙ І НАЙБІЛЬШ
ШАНОВАНИЙ
УКРАЇНСЬКИЙ ЧАСОПИС В
ДІАСПОРІ

Передплата на рік лише 55 дол.

**YURI
INTERNATIONAL**
TRADE, TRAVEL, PARCEL SERVICE

Пакунки, авіаквитки, долари, харчі, бандеролі, візи з Америки і Канади до:
України, Росії, Білорусі, Молдови, Балтії, Польщі, Середньої Азії та Кавказу

- Запрошення до Америки, візи в Україну, продовження віз в Америці
- Відвозимо і зустрічаємо на летовищах Львова, Києва, Москви, Торонто і Нью-Йорку
- Допомогаємо поладити еміграційні справи з „Green Card“
- Відправляємо пакунки з України до Америки і Канади

Відбираємо пакунки з кожного дому в Америці

Відеотрансфер PAL/SECAM – NTSC

Дзвінки в Україну 14¢ за хвилину • Москва 4¢ за хвилину

4166 Union RD., Cheektowaga, NY 14225

(716) 630-0130 • Fax: (716) 630-0133

E-mail: Yuriinter@hotmail.com

Web-Site: www.yuriinter.com

DUNWOODIE TRAVEL BUREAU LTD.

800-550-4334 914-969-4200

125 Corporate BLVD, Yonkers, NY 10701-6841, Suite 300 • FAX 914-969-2108

e-mail: dunwoodie@vacation.com

Aerosvit Airlines

АероСвіт Авіалінії

Подаємо до відома, що наша фірма продає квитки по цінах:

Ціни на Аеросвіт До Києва від міста.*	1 січ. – 31 бер. 1 лис. – 16 груд.	1 квіт. – 10 чер. 15 вер. – 31 жов.	11 червня – 14 вересня
Нью-Йорк/Бостон	\$548 обі ст.	\$645 обі ст.	\$900 обі ст.
Пітсбург/Філадельфія	\$369 одна ст.	\$455 одна ст.	\$560 одна ст.
Атланта	\$550 обі ст. \$370 одна ст.	\$700 обі ст. \$455 одна ст.	\$970 обі ст. \$560 одна ст.
Вашінгтон	\$550 обі ст. \$370 одна ст.	\$620 обі ст. \$455 одна ст.	\$870 обі ст. \$560 одна ст.
Чикаго	\$550 обі ст. \$370 одна ст.	\$680 обі ст. \$455 одна ст.	\$900 обі ст. \$560 одна ст.
Далас	\$550 обі ст. \$370 одна ст.	\$820 обі ст. \$455 одна ст.	\$1,010 обі ст. \$620 одна ст.
Орlando/Тампа	\$550 обі ст. \$370 одна ст.	\$680 обі ст. \$455 одна ст.	\$1,000 обі ст. \$620 одна ст.
Лос Анджелес/Сан Дієго Сан Франціско/Сіятел	\$610 обі ст. \$370 одна ст.	\$690 обі ст. \$455 одна ст.	\$990 обі ст/ \$620 одна ст

* до всіх міст в Україні (Львів, Івано-Франківськ, Одеса, Луганськ Симферополь, Запоріжжя,
Донецьк, Дніпропетровськ) додатково \$80 дол. за обі сторони. Всі податки додатково.

** Студентські квитки від \$ 690 – \$840 до Києва

Наша фірма на протязі 35 років обслуговувала тисячі вдоволених клієнтів у найбільш складних
подорожах по цілому світі. Пропонуємо слідуючі послуги: квитки на всі летунські лінії, круїзи,
готелі, поїзди, авто рентування, відпочинкові курорти. Ми радо допоможемо в туристичних
послугах в Україні та Східну Європу включно з візами, паспортами та запрошеннями.

Чекаємо на ваші дзвінки: 800-550-4334 або 914-969-4200.

ALBATROSS TRAVEL, Inc.

- Квитки на місцеві і міжнародні літаки;
- вакації в Мексику, на Караїбах і Гавайях;
- подорожі на люксових кораблях;
- пересилку грошей через „WESTERN UNION“
- квитки на літаки з НЬЮ-ЙОРКУ до:

„FINNAIR“

Ст. Пітербург \$399 + податок (RT)
Москва \$399 + податок (RT)
Рига \$299 + податок (RT)
Вільно \$299 + податок (RT)

„AEROSVIT“

Київ \$505 + податок (RT)
Львів \$595 + податок (RT)
Івано-Франківськ \$595 + податок (RT)
Одеса \$595 + податок (RT)

Нові спеціальні ціни на ЛІТО:

„MALEV“ (Мадярська авіалінія) до Києва, Москви і Одеси – \$765 + податок (RT)
Пропонуємо низькі ціни на „LUFTHANSA“, і „AEROFLOT“

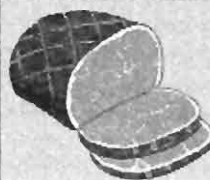
74 Nassau Ave., Brooklyn, NY 11222

Tel.: (718) 383-7211 • (718) 383-0083

Fax: (718) 349-1767 • Free tel.: 1-800-603-7973

http://www.albatravel.com

e-mail: albatravel@aol.com

**ЙОСИФ
КУПЧАК**

ВЛАСНИК

**JOSEPH
MEAT MARKET**

М'ясні європейські вироби

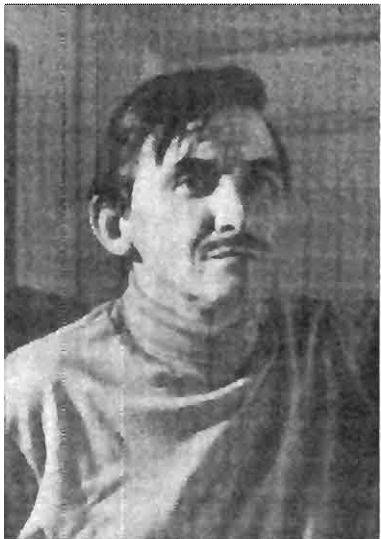
437 Smith Street, Perth Amboy, NJ

Tel: (732) 442-4660

**ДОРОГІ ЗЕМЛЯКИ! ХОЧЕТЕ МАТИ СПОКІЙНУ ТА
ЗАБЕЗПЕЧЕНУ СТАРІСТЬ — ВСТУПІТЬ В ЧЛЕНИ
УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ!**

Вінок на могилу Любка Гуцалюка

Українська культура зазнала болючої втрати – 16 грудня 2003 року навіки закрились чутливі і творчі очі Любослава Гуцалюка – популярного в українському і американському середовищі, оригінального мистця стилізованого стилю і райдужного кольору.

Творчість Л. Гуцалюка виняткова з кількох точок зору. Він один із тих мистців, який

включився у великий комплекс світових мистецьких рухів, які шукали плястичного і філософського з'ясування нашої доби. Позначення тих мистецьких рухів та їх боротьби – елементи творчості Л. Гуцалюка, який постійно шукав дороги свої експресії, сміливо виходячи із довголітньої традиції. Він відтворював не зовнішній світ, а людські почуття і хвилювання, які надавали його творчості живучості.

Народився він 1923 року у Львові. Перші кроки в мистецтво пройшли під впливом відомого у нас Едварда Козака. Згадуючи цей факт, Л. Гуцалюк стверджував, що тим першим вказівкам завдячує долю свого мистецького розвитку. Після переїзду до США продовжив мистецькі студії в „Купер Юніон Скул оф Арт” в Нью-Йорку, яку закінчив в 1954 році. Домінантним мистецьким напрямком школи був посткубізм, і в тому напрямі почав малювати Л. Гуцалюк.

Для поглиблення знання мистецьких течій виїхав до Парижу, де влаштував першу виставку в 1956 році. Але посткубізм був чужим його душі, бо вже після цієї виставки він змінив свій напрям композиційно, кольоритно, технічно і ідейно. Знаний архітект Іван Заяць, який цікавився мистецьким ростом Л. Гуцалюка, з нагоди його ретроспективної виставки в 1981 році писав: „Якщо Гуцалюк був би зупинився у своєму мистецькому рості на тому рівні, який продемонстрував на своїх перших виставках, місце його було б запевнене в історії українського мистецтва, але Гуцалюк не зупинився”.

Які зміни сталися у творчості Л. Гуцалюка, найкраще з'ясовує його розмова і оцінка представника американського престижного журналу „American Artist”, яка появилася в серпні 1969 року. Він твердив, що Л. Гуцалюк мало переживає з пам'яті і намагається передати глядачеві свої почуття, свої мрії. В його картинах відчувається радість, смуток, ностальгію і внутрішнє щастя. Він – естет, оптиміст і мрійник. Для нього у світі існує лише краса, яку оспівує. Немає на світі брудноти, і Л. Гуцалюк не шукав дешевих ефектів на почуття страху. Картини його були чудовою експресією його філософії. Якщо йдеться про колір – це вплив постімпресіонізму, але Л. Гуцалюк здобув свій власний стиль і колір. Він малював олії і акварелі. В оліях користувався малярським ножом (шпахдею), при допомозі якого віртуозно творив вертикальні лінії, що стало притаманним його творчості і лише йому.

Домінували в Л. Гуцалюка творчості урбаністичні сюжети. Не був чужим Гуцалюкові і український сюжет. До нього повертався він продумано і доволі часто. Милувався у старих дерев'яних церквах, а вже найбільшою його картиною був львівський собор св. Юра.

В Україні друкується журнал національної спільки художників України під назвою „Образотворче мистецтво”, в ч. 1 якого за 2003 рік представлено кілька репродукцій картин Л. Гуцалюка з великою репродукцією св. Юра на обкладинці.

В 1999 році Український Інститут Америки влаштував Л. Гуцалюкові останню виставку. Видано кольоровий каталог з численними репродукціями його

Л. Гуцалюк. „Собор св. Юра”

картин. Після цієї виставки Л. Гуцалюк поважно занедужав. Пригноблений несподіваною смертю своєї дружини Ренати і самотності сина Яреми, опинився, забутий цілим світом, крім кузинки і кількох шляхетних людей, у старечому домі, де і помер.

Минатимуть роки і десятиліття, а пам'ять про Л. Гуцалюка, визначного мистця не мине, вона житиме в його творах.

Богдан Титла

Ділимося сумною вісткою, що в п'ятницю, 9 січня 2004 р. відійшла у вічність на 83-му році життя моя найдорожча МАМА

бл. п.

АЛЕВТІНА ІВАСИШИН

нар. 5 січня 1921 р. у Харкові, Україна.

Похорон відбувся 13 січня 2004 р. при участі о. Лончини. Тіло Покійної спочило на Meadowridge Memorial Cemetery, Elkridge, Maryland.

Залишені у смутку:

дочка – ІРЕНА ІВАСИШИН-АНДРЕАДІС
з чоловіком АЛЕКСОМ

Вічна їй пам'ять!

Покинана була медсестрою. Була поважана і шанована в громаді, серед приятелів і знайомих, життєрадісна і жартівлива, знала 7 мов.

Для дочки Ірени була надзвичайною мамою і товаришкою.

УПРАВА УКРАЇНСЬКОЇ ВІЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ НАУК у США
повідомляє, що 22 січня на 95-му році життя скінчився земний шлях

бл. п.

отця-доктора

ЮРІЯ ШУМОВСЬКОГО

(1908 – 2004)

Уроджений на Волині. За освітою – богослов. Протягом 60-ти років священник та настоятель православних церков в Україні та еміграції. Військовий капелан (Франція). Антрополог, археолог, музейний працівник (Африка). Професор університетів при катедрах Богословчих та Мовознавчих (Європа, Америка). Кореспондент при ООН в Нью-Йорку. Довголітній дійсний член УВАН.

Вічна йому пам'ять!

Дружині Лідії Шумовській, племінниці Ірені Гошовській та племінникові Богданові Шумовському складаємо щирі співчуття.

УПРАВА УВАН

Ділимося сумною вісткою з рідними, приятелями і знайомими, що у середу, 3 лютого 2004 р., після довгої і важкої недуги у Рочестері, Нью-Йорк відійшла у вічність

бл. п.

д-р МИЛОСЛАВА МАРІЯ

ЗАЛІЗНЯК

з дому Височанська

Заки пішла на пенсію у 1980-му році, вона двадцять років працювала як патолог у Рочестерському загальному шпиталі.

У глибокому смутку:

ЮЛІАН ЗАЛІЗНЯК – муж

Вічна їй пам'ять!

LYTWYN & LYTWYN

UKRAINIAN FUNERAL DIRECTORS

Theodore M. Lytwyn, Manager

NJ Lic. No. 3212

AIR CONDITIONED

Обслуга ЩИРА і ЧЕСНА.
Our Services Are Available
Anywhere in New Jersey.
Також займаємося похоронами
на цвинтарі в Бавнд Бруку і
перенесенням тіл в Останків
з різних країн світу.

UNION FUNERAL HOME
1600 Stuyvesant Avenue
(corner Stanley Terr.)
UNION, N.J. 07083
(908) 964-4222
(973) 375-5555

ПЕТРО ЯРЕМА

УКРАЇНСЬКИЙ
ПОГРЕБНИК

Займається похоронами
в BRONX, BROOKLYN,
NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ

ЛУІС НАЙГРО - директор
Родина ДМИТРИК

Peter Jarema

129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N.Y. 10009
(212) 674-2568

**За мову і зміст посмертних оголошень
і подяк редакція не відповідає**

Кілька думок у пам'ять Василя Калиновича

Після довгої недуги, 18 серпня 2003 року, на 75-му році життя, відійшов у Божу вічність науковець, професор політології, громадсько-політичний діяч д-р Василь Калинович. Його передчасний відхід сприйняли з глибоким горем дружина Калина, друзі, приятелі і члени організацій, до яких він належав. Сумну вістку про його смерть я одержав у Києві, будучи учасником Світового Конгресу Українців. Тому, на жаль, не міг бути на похороні Василя і сказати останнє „Прощай”.

З покійним Василем мене в'язали довгі роки дружніх взаємин, починаючи з 1949 року. Тоді ми зустрілися на першому з'їзді Товариства української студіюючої молоді ім. М. Міхновського у Ляйпгаймі, біля Нового Ульму, Німеччина. Учасниками цього з'їзду були студенти, члени юнацтва закордонних частин ОУН. З того часу запам'ятав Василя (тоді він називався Щур), як цікаву, думаючу, допитливу, дотепну і веселу людину. Він приїхав з Берхтегедену, а разом з ним був Володимир Петришин. Запам'ятались вони мені, бо гарно співали, при Василевому акомпанюванні на гітарі. Василь і Володимир своїми дотепами і співом присміювали товариство. Опісля стрінулися у Мюнхені, у студент-

ській оселі на Фюріхшутле, а також на викладах в УВУ. Далі наші дороги розійшлися: Василь у 1951 році виїхав до США, а я залишився у Мюнхені. Згодом через довгі роки ми знову зустрілися у Нью-Йорку. Хоч ми політично розійшлися, але незалежно від цього залишилися друзями. У 1970 році В. Калинович розійшовся з ЗЧ ОУН. Як член засновник Товариства студіюючої молоді ім. Міхновського включився активно в працю сеньйорату товариства. Тісно співпрацював із сьогодні вже покійним Михайлом Сосновським.

Василь Калинович, як ліберально-демократичний громадсько-політичний діяч, у 1983 році став членом Української головної визвольної ради (УГВР), згодом – секретарем президії, редактором внутрішнього Інформаційного бюлетеня середовища УГВР і головою осередку середовища УГВР метрополії Нью-Йорку. З рамени середовища УГВР в 1994 році займався підготуванням відзначення 50-ліття УПА. Довгі роки ми співпрацювали на полі НТШ.

Народився він 21 жовтня 1928 року у селі Кінчаки Нові, біля Галича, що на Івано-Франківщині. Виростав у добу домінуючого націоналізму, в Україні і на еміграції, який мав вплив на формуван-

ня його національно-патріотичного світогляду. Внаслідок Другої світової війни, у 1944 році 16-літнім юнаком долучився до великого ісходу з Батьківщини і опинився у Західній Німеччині, спершу в Мюнхені, а згодом у Берхтегедені, де 1949 року закінчив середню освіту. Опісля студіював в УВУ у Мюнхені. 1951 року емігрував до США – Чикаго, де закінчив університет Рузвельта, одержавши ступінь бакалавра. Далі в університеті Індіани здобув звання магістра, а в 1972 році в цьому ж університеті захистив докторську працю.

Викладав політологію в Університеті Північної Дакоти, згодом – в Дітройтському університеті (1967–69), а найдовше в Домінікан-коледжі, в Орендзбургу, в штаті Нью-Йорк, де у 1994 році одержав ступінь професора соціології. У названому коледжі за віддану й успішну працю був нагороджений і вийшов на пенсію. Крім своєї професійної праці, брав активну участь в українському науковому і громадсько-політичному житті. Як член ЗЧ ОУН був учасником конференцій і Четвертого великого збору ОУН, що відбувся 1968 року у Квебеку, Канада.

На форумі НТШ провів вагому працю як протоколярний секретар управи, організовував і цікаво провадив дискусійними суботніми вечорами, виявляючи своє знання різних суспільно-політичних проблем і притаманний йому

гумор. З рамени НТШ був членом Комітету відзначення Тисячоліття хрещення Руси-України, де виконував функцію секретаря. Довгі роки був членом управи Українського спортивного клубу в Нью-Йорку.

Покійний Василь справді жив науковим і громадсько-політичним життям. Жив у громаді і для громади. Був практикуючим християнином, членом Української католицької церкви. Після виходу на пенсію мав у плані написати запропоновані праці, але невиліковна недуга не дала можливості їх здійснити. Під кінець одружився з Калиною, яку знав з юнацьких років, ще з Берхтегедену, їй завдячував останні роки щасливого подружнього життя.

Тлінні останки покійного поховано на цвинтарі св. Андрія Первозваного, у С. Бавид-Бруку. Покійного прощали друзі: Мирослав Лабунька і Євген Стахів. З приводу смерті покійного Василя на Допомогову фундацію для української культури середовища УГВР склали: Калина Калинович, Роман Андрушків, Ірина Білевич, Марія Борковська, Софія Вельш, Микола Галів, Іван Гірний, Петро Гула, Анатоль Камінський, Юліян Котляр, Мирослав Лабунька, Оксана Лобачевська і Євген Стахів. Хай світла пам'ять про Василя Калиновича надовго залишиться між нами.

Микола Галів

ПОДЯКА

Дня 14 серпня 2003 р. з волі Всевишнього відійшов у вічність на 88-му році життя мій найдорожчий МУЖ

бл. п.

мгр. МИРОН РУСНАК

Цією дорогою складаю щирі подяку всім, що вшанували Покійного своєю присутністю на похоронних відправах і тризні. Щиро дякую за особисті, листовні та телефонічні вислови співчуття.

Особливо дякую парохам церкви св. Йосафата в Рочестері, Н. Й. о. Кирилові Анджею за відвідини Мирона в лікарні, молитви та опісля Панахиду вдома, відправлення заупокійної св. Літургії з проповіддю в церкві, а також колишньому нашому пароху о. Едвардові Юнг за асистування у похоронних відправах, та згадку про Покійного під час проповіді. Церковному хорі на чолі з п. Володимиром Джурином щиро вдячна за те, що взяли участь у всіх відправах.

Я щиро дякую за прощальні слова в похоронному заведенні п. Оксані Маркус, прощаючи Покійного як предсідника Братства св. Йосафата – 217 Відділу УНСОЮЗУ, як також п. Людвікові Бажові від Українського Музею в Нью-Йорку, та Комітету розбудови УМ у Нью-Йорку – Відділ у Рочестері, якого Покійний був головою.

Щиро дякую о. Едвардові під час традиційної тризни за проведення молитви, Христі Ковч за гарні спомини про Покійного, п. Романові Куцелів за слово від громади, братанкові Романові Ганушевському з Флориди, що розказав про покійного вуйка та Богданові Комаринському з Бостону за щирі слова від родини.

Невимовно вдячна членам Родини, які приїхали зблизька і здалека віддалених штатів, братові Іванці із Провіденсу, Р. І. братанці Оленці Галадзі з дітьми із Оттави, братанкові Михайлові із Чикаго, братові Олі та тіточним моїм сестрам Наталі Гуран з дочкою Христею Венгльовською і Галині Стернюк.

Братанкові Юрієві Ганушевському щиро дякую за проведення тризни, як також йому та його дружині Дусі за всецілу опіку і поміч. Пані Оксані і інж. Ярославові Соколику невимовно вдячна за молитви в Михайлівському Соборі в Києві та приїзд з Торонто, щоб бути зі мною на відправах у 40-ий день відходу Мирона у вічність. Рівнож дякую всім паням Союзнякам, що прийшли на цю відправу до церкви св. Йосафата.

Щиро дякую за прислані квіти Управі Українського Музею в Нью-Йорку, Юрієві і Дарії Ганушевським та моїм сестрам в Україні Марті Малкош і Оксані Пиріг.

В пам'ять бл. п. Мирона зложено пожертви на наступні цілі:

НА СВЯТІ ЛІТУРГІЇ:

д-р Володимир і Лідія Базарки, Мері і Джан Бастюк, Тарас і Ольга Боднарчуки, Нікола і Марія Бобечки, Зіна Джуз Де Бол, д-р М.Л.Г. Вітошинські, Калина і Роджер Гелінас, Марія і Вебстер Гал, Іванна Ганушевська, Юрій і Дарія Ганушевські, д-р Олег і Христина Горнікевичі, родина Гошовських, Лідія Гриценко, Мерілен Дойлі, Богдан і Ганя Домбчевські, Володимир і Марта Малкош, Ірина Кашубинська, Анна Кравек, Анна і Бернард Кравчук, Марія Крамарчук, Михайло і Гелен Мандрик, Оксана Маркус, Катерина Панич, Оксана Пиріг, Марта і Маріан Стасюк, 47-ий і 120-ий Відділи Союзу Українок Америки, Галина Стернюк, д-р Юрій Стернюк, Ірена і Михайло Терлецькі, Омелян і Галя Юрчинські, Михайло і Мері Яцків.

НА ЦЕРКВУ Св. ЙОСАФАТА В РОЧЕСТЕРІ, Н. Й.:

500 дол.	Ірина Руснак;
100	д-р Теофіл і Марія Артемович;
25	Лідія Джус;
по 10	Марія Цимбаліста, Петро і Марія Прайзлак, Марія Лозинська, Христина і Петро Дзюба.

НА ПАТРІАРШИЙ СОБОР УКРАЇНСЬКОЇ ГРЕКО-КАТОЛИЦЬКОЇ ЦЕРКВИ В КИСВІ:

500 дол.	І. Руснак.

НА МОНАСТІР СЕСТЕР У ГОШОВІ:

100 дол.	Ірина Руснак.

НА УКРАЇНСЬКИЙ КАТОЛИЦЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ У ЛЬВОВІ:

1,000 дол.	І. Руснак.

НА УКРАЇНСЬКИЙ МУЗЕЙ У НЬЮ-ЙОРКУ:

500 дол.	д-р Теофіл і Марія Артемовичі;
300	Ірина Руснак;
200	Іванна Ганушевська;
по 100	Людвік і Аріядна Бах, Наталя Базарко з родиною, Христина Венгльовська, Мирослава Венке, Андрій Ганушевський, Ольга Ганушевська, Мирон і Ольга Гнатейко, д-р Лев і д-р Арета Добрянські, Андрій і Яра Літош, д-р Володимир і Анна Мотика, д-р Ярослав і Ляриса Музичка, Ярослав і Лідія Черник;
по 50	Дарія Байко, Братство св. Йосафата – 217 Відділ УНСОЮЗУ, Іван і Анна Галуга, Наталя Гуран, Юрій і Дарія Ганушевські, родина Гошовських, Христина Ковч, Бернард і Анна Кравчук, Нестор Кухта, Мирослава Приймак, проф. Володимир і Ірма Пилишенко, д-р Іванна Ратич, мгр. Анастасія Смерчинська, Христина і Ігор Чехович, Марія Шуст;
35	Зенон і Дарія Еліїв;
по 30	Мирон і Уляна Бабюк, Ріна Білс, Катерина Лялька, Петро і Марія Лещишин, д-р Уляна Лоза, Богдан і Галина Снігур;
по 25	Наталя Бабюк, Любомир і Люба Білик, Анна Чорнобиль, Андрій Делькевич, Люба Делькевич, Люба Домбчевська, Ірена Дубас, Ірена Гафткович, Микола і Анна Єйна, Тарас і Марія Кахникевич, Володимира Кавка, Слава Коба, Марія Крамарчук, Нона Кравс, Роман Куцль, Євген Кулик, Оксана Локевич, Марія Лозинська, Микола і Марія Лілак, Джін Маргін, Василь і Анісія Мандзіл, Іванна Мартинець, Ірина Михайлюк, Ірена Мороз, Стефан і Ірена Ольшанські, Ростислав і Татяна Шутер, Катерина Щур, Володимир і Теодора Сторожинські, Дарія Тишовицька, Ольга Тритяк;
по 20 дол.	Ярослава Борацьок, Любомира Хома, Богдан і Лідія Хомяк, Тамара Гривнак, Йосиф і Марія Костів, Тома і Люба Морш, Марія Осалців, Степан і Теяля Приймак, Ірена Ранстром, Річард і Елза Шефер, Анна Сохоцький, Ростислава Стеців, Степан і Марія Сипливій, Марія Сипняк, Леся Телега, інж. Мирон і Олена Тицькі, д-р Роман і К. дія Трач;
по 10	Емма Адамчук, Ен Ендрюс, Ненсі Ен Ендрюс, Анна Васьків, Катерина Лялюк, Михайло і Дарія Лесів, Анастасія Лучанко, Стефан Телега.

Суму 6,475 дол. переслано на всі ті добрі цілі.

Усім жертводавцям найщиріша подяка.

Нехай Всевишній винагородить Вас всіх своїми безмежними ласками, а мойому незабутньому Другові 60-літнього стивжіння дарує вічність у Царстві Небеснім.

ІРИНА ГАНУШЕВСЬКА РУСНАК

Ділимося сумною вісткою, що 4 лютого 2004 р.
відійшов у вічність в Morristown Memorial Hospital

СВ. П.

ВАСИЛЬ ЛЕМЕґА

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися в церкві св. Івана Хрестителя в Ньюарку, Н. Дж.,
а відтак на цвинтарі св. Духа в Гемптонбургу, Н.Й.

Залишив у глибокому смутку:

дружину – МАРІЮ
синів – РОМАНА з родиною і ЯРОСЛАВА
дочку – ІРЕНУ з родиною
дальшу родину в Україні.

Вічна Йому пам'ять!

Ділимося сумною вісткою з рідними, приятелями і знайомими,
що у неділю, 18 січня 2004 р. несподівано відійшов у вічність
на 55-му році життя наш найдорожчий
МУЖ, БАТЬКО, ДІДО, СИН, БРАТ і ЗЯТЬ

бл. п.

ЯРОСЛАВ ЗАЗУЛЬКЕВИЧ

ПАНАХИДА відбулася в четвер, 22 січня 2004 р. о год. 7:30 веч. в похоронному
заведенні Петра Яреми в Нью-Йорку.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися в п'ятницю, 23 січня о год. 9:30 ранку в укра-
їнській католицькій церкві св. Юра в Нью-Йорку, а опісля на цвинтарі св. Духа в
Гемптонбургу, Н.Й.

У глибокому смутку залишилися:

дружина – ЛЮБА
сини – СТЕФАН з дружиною ДЖІЛ
– ХРИСТОФОР з дружиною КАРОЛІНОЮ
внук – ХРИСТИАН
внучка – БРУК
мама – АННА ЗАЗУЛЬКЕВИЧ
сестра – ОРИСЯ КОГУТ з мужем ПЕТРОМ
теща – ОЛЬГА ЯЦКІВ
швагер – ЯРОСЛАВ ЯЦКІВ
швагрова – МИРОСЛАВА ЯЦКІВ

Вічна Йому пам'ять!

У глибокому смутку повідомляємо, що 22 січня 2004 р.
відійшов у вічність наш найдорожчий
ЧОЛОВІК, БАТЬКО, ДІДО і ШВАґЕР

бл. п.

МИХАЙЛО СЕНЬКІВ

нар. 2 червня 1920 р. в Єзуполі, Україна.

Похоронений на Hills of Rest Cemetery, Floral City, FL.

Залишилися у смутку:

син – ДЖЕЙМС АНДРІЙ з родиною
донька – ДЖЕНІС АНН з родиною
п'ятеро внуків
швагрови – АННА і РАЇСА
дальша родина в Україні, Німеччині, Канаді і США.

Вічна Йому пам'ять!

У глибокому смутку повідомляємо рідних, приятелів і
знайомих, що 5 лютого 2004 р. відійшла у вічність
на 95-му році життя наша найдорожча
МАМА, БАБУСЯ і ПРАБАБУСЯ

бл. п.

РОМАНА ҐАРБОВСЬКА

з дому ЛЕВИЦЬКА

дружина покійного д-ра Богдана Ґарбовського

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися в понеділок, 9 лютого 2004 р. в укра-
їнській греко-католицькій церкві св. Володимира Великого в Ютиці, Н.Й.,
а відтак на церковному цвинтарі.

Залишені в смутку:

дочка – ОЛЯ ВЕЛИЧКО
внучка – БОГДАННА ЯРМАК з мужем АНДРІЄМ
і синами АНДРІЙКОМ, МИХАСЕМ і НИКОЛАЄМ
внук – ЮРІЙ ВЕЛИЧКО з дружиною КАРОЛ
сином ЮРІЄМ і дочкою ЛІСОЮ
швагер – д-р ОРЕСТ ҐАРБОВСЬКИЙ з родиною
племінник – БОГДАН РАБІЙ з родиною
ближча і дальша родина в Америці та Україні.

Вічна Її пам'ять!

Ділимося сумною вісткою, що 1 вересня 2003 р. на 89-му році
трудлюбивого життя в місті Гамільтоні, Онт., Канада
відійшов з волі Всевишнього

бл. п.

магістер фармації

ПАВЛО КОПАЧІВСЬКИЙ

Нар. 10 липня 1914 р. в селі Юрасівка, Тернопільської обл., Україна
в родині Петра та Катерини Копачівських.

Дипломований фармацевт Львівського університету. Працював апкетарем в
„General Hospital“ в Гамільтоні. Основоположник та довголітній голова Патріар-
хального Товариства, активний член української громади Пласт-Приятю, Українсь-
кої Об'єднаної Кредитівки, церкви св. Духа, БУК, КУК та ЛВУ. Добрий українець.
щедрий своїми датками.

Залишив у смутку:

дорогу дружину – ОКСАНУ з дому ФЕДОРОВСЬКУ
сина – ОРЕСТА з дружиною та донькою
дочку – ДАНУСЮ з чоловіком та донькою і сином

ПАНАХИДУ та похоронні обряди 4 вересня 2003 р. відслужив о. Р. Кекіс. Похо-
ваний на католицькому цвинтарі в Гамільтоні.

Тризну приготували пані в залі церкви св. Духа, де згадували Покійного: родина,
організації, близькі та приятелі. Перепроводжено збірку на фонд „Діти Чорно-
биля“.

Світла пам'ять про Покійного горітиме довго в серцях
його родини, приятелів та знайомих.

Вічна Йому пам'ять!

Горем прибіта дружина, діти та внуки.

DRAGO FUNERAL HOME

43-10 30th Avenue, Astoria, NY
(718) 278-0089

LOUIS PILLARI - Director

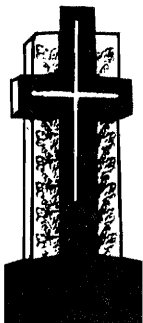
Родина ПОДПІРКА - власники

Comfort and Caring

Щира порада, родинна обслуга

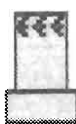
SO. BOUND BROOK MONUMENT CO. LLC

УКРАЇНСЬКЕ ПІДПРИЄМСТВО

ДАРКО ВОЙТОВИЧ, власник
(908) 647-7221 • (732) 356-1209

СТАВИМО ПАМ'ЯТНИКИ, МАВЗОЛЕЇ, СТАТУЇ
з РІЗНИХ ГРАНІТІВ, БРОНЗИ НА ПРАВОСЛАВНОМУ
ЦВИНТАРІ СВ. АНДРІЯ В С. БАВНД БРУКУ,
СВ. ДУХА В ГЕМПТОНБУРГУ ТА ІНШИХ.

Oblast Memorials

845-469-4247 E-mail: oblast@optonline.net

ОБСЛУГОВУЄ УКРАЇНСЬКУ ГРОМАДУ В NY/NJ/CT/PA
З ВИРОБОМ ЗНАМЕНИТИХ

~ ПАМ'ЯТНИКІВ ~ МАВЗОЛЕЇВ

НА ВАШЕ БАЖАННЯ МОЖЕМО ЗУСТРІТИСЯ З ВАМИ
У ВАШОМУ ДОМІ, ЩОБ ОБГОВОРТИ ВАШ ПРОЄКТ.

РЕКЛАМА • ОГОЛОШЕННЯ • ПОВІДОМЛЕННЯ • Марійка Осціславська 973-292-9800 #3040

**ХОЧЕТЕ ПРОДАТИ
ЧИ КУПИТИ ХАТУ?**

Зверніться до

ВАСИЛЯ КАВАЦЮКА

(908) 790-9240
або
(908) 265-7618
Exit Realty

УКРАЇНЬСЬКА КНИГАРНЯ

Найбільший вибір українських книжок.

Замовляйте каталог:

1-866-422-4255

www.ukrainianbookstore.com

ОРКЕСТРА „ЛУНА“

Музика на весілля, забори, фестивалі.

Святкування роковин.

ОЛЕСЬ КУЗИШИН

Тел./Факс: (732) 636-5406

e-mail: dumamuse@aol.com

ФІРМА ЄВШАН

пропонує касети, компакт диски, відео, шкільні книжки, комп'ютерні програми, писанки та різні подарунки.

Замовляйте новий каталог на 2003 рік!

Тел.: 1-800-265-9858

COMPLETE MORTGAGE SERVICE

Тел.: (215) 396-7277

Прошу
відповісти

так чи ні на
наступні питання:

Patricia Kanyshyn
президент

- Ви знайшли дім чи бізнес своєї мрії?
Так _____ Ні _____
- Ви сумніваєтесь у своїй кредитоздатності?
Так _____ Ні _____
- Ви бійтесь залутатися в лабіринтах програм? Так _____ Ні _____

Якщо Ви відповіли Так принаймні на одне питання, подзвоніть тел.: 215-396-7277

і попросіть працівника Complete Mortgage Service стати Вашим провідником у лабіринтах моргиджа

- 10 років у бізнесі.
- Комерційні і бізнесові позички.
- Уважне персональне відношення до кожного клієнта.
- Купівля, перефінансування, консолідація кредитних карток і ін.

www.whymortgage.com

можна телефонувати 7 днів на тиждень

Fregata TRAVEL SERVICE, INC.

250 West 57th St. #1211 Phone: (212) 541-5707
New York, NY 10107 Fax: (212) 262-3220

ECONOMY AIRFARES

Львів/Одеса
567 дол. * (round trip)
385 дол. * (one way)

Київ
399 дол. * (round trip)
325 дол. * (one way)

Restrictions Apply

LAW OFFICES OF

ZENON B. MASNYJ, ESQ.

Від 1983

- Серйозні персональні пошкодження
- Купно, продаж нерухомостей (Real Estate and coop-closings)
- Репрезентування комерційної діяльності
- Securities arbitration
- Розводи
- Заповіти-офіційні завірення

**157 SECOND AVENUE
NEW YORK, NY 10003
(212) 477-3002**

(Тільки за попереднім домовленням)

UKRAINIAN SINGLES NEWSLETTER

Serving Ukrainian singles of all ages throughout the United States and Canada. For information send a self-addressed stamped envelope to:

Single Ukrainians
P.O. Box 24733, Phila., Pa. 19111
TEL: (215) 722-6262

ARKA COMPANY

Нитки, тканина до вишивання, писанкові прибори, касети, відео-касети, CD, шкільні книжки, хустки, кераміка, різьба.

26 First Avenue, New York, NY 10003
Тел.: (212) 473-3550

**ФУНДАЦІЯ
УКРАЇНСЬКОГО
ВІЛЬНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ**

**ЗАСЛУГОВУЄ НА ВАШУ
ВСЕБІЧНУ ПІДТРИМКУ!**

**Ukrainian Free University
Foundation, Inc.**
P.O. Box 1028, New York, NY 10276

УКРАЇНСЬКИЙ ІМІГРАЦІЙНИЙ ЦЕНТР

PALLADA International

ВСІ ВИДИ ІМІГРАЦІЙНИХ СПРАВ

98 Second Avenue, 2nd Floor, New York, NY 10003
Tel.: (212) 387-8683 • Fax: (212) 228-3029

Фірма „КАРПАТИ“
Licence № 113486759

Виконує малі і великі роботи. Переробляє хати, лазнички, направляє дахи, виконує цементні праці, а також малює назовні і всередині (handyman) сантехнічні і електричні роботи - Василь Чолак

Тел.: (718) 937-1021
Beeper: (917) 935-0260

16.9¢/min

CALL UKRAINE

Great domestic rates.
Great rates to the rest of the world - any day, any time, direct dial.
We also offer prepaid Phone Cards: calls to Ukraine from 7.9¢/min.

1-800-449-0445
LDPOST
www.ldpost.com

Рідним в краю помагати, чи по світу подорожувати - тільки з фірмою КАРПАТИ!

протягом 2-7 днів
Доставляємо до рук
адресата
в Україну, країни СНД
та Східної Європи
американські долляри

ПЕРЕСИЛКУ ПАЧОК

**ДОСТАВУ
ХАРЧОВИХ ПАЧОК
З КАТАЛОГУ**

доставу тракторів,
автомобілів,
побутової техніки
та електроніки

На всі замовлення Ви отримаєте
покажівання від Ваших близьких

Телефонуйте до нас,
щоб отримати записку
та за детальнішою інформацією

Добре знана у Канаді
Та в Америці відома
Фірма наша вже віддавна
Служить людям чесно й справно
Щирий сервіс, низькі ціни!
Хто ще краще про Вас дбає?

121 Runnymede Road,
Toronto, Ontario, Canada M6S 2Y4
Tel. (416) 761-9105
1-800-265-7189
Fax (416) 761-1662
e-mail: nsemczys@aol.com

НА ВСІ АВІАЛІНІЇ СВІТУ!

НА ВСІ АВІАЛІНІЇ СВІТУ!

Запрошення
до Канади та США

Візи до України,
Польщі та Росії

**Медичне
забезпечення
для відвідувачів
у Канаді**

**ВІДПОЧИНОК
на відомих курортах**